

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
VETERİNERLİK İÇ HASTALIKLARI ANA BİLİM DALI**



**HAYVAN SAHİPLERİNİN KÖPEKLERİNDE GÖRÜLEN
DAVRANIŞ PROBLEMLERİ VE TEDAVİ
ALTERNATİFLERİNE YAKLAŞIMI**

Yüksek Lisans Tezi

Oğuzhan KALKAN

Danışman
Prof. Dr. Duygu DALĞIN

SAMSUN
2023

TEZ KABUL VE ONAYI

Oğuzhan KALKAN tarafından, **Prof. Dr. Duygu DALĞIN** danışmanlığında hazırlanan **“HAYVAN SAHİPLERİNİN KÖPEKLERİNDE GÖRÜLEN DAVRANIŞ PROBLEMLERİ VE TEDAVİ ALTERNATİFLERİNE YAKLAŞIMI”** başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 16.2.2023 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	Sonuç
Başkan	Doç. Dr. Hüseyin CİHAN Uludağ Üniversitesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Prof. Dr. Duygu DALĞIN Ondokuz Mayıs Üniversitesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Ümit ÖZCAN Ondokuz Mayıs Üniversitesi İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Ahmet TABAK
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi ?

Evet ☒

Hayır ☐

16 /02/ 2023
Oğuzhan KALKAN

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : HAYVAN SAHİPLERİNİN KÖPEKLERİNDE GÖRÜLEN DAVRANIŞ PROBLEMLERİ VE TEDAVİ ALTERNATİFLERİNE YAKLAŞIMI

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 03.01.2023 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 8

Tek kaynak oranı : % 3 çıkmıştır.

16 /02/ 2023
Prof. Dr. Duygu DALĞIN

ÖZET

HAYVAN SAHİPLERİNİN KÖPEKLERİNDE GÖRÜLEN DAVRANIŞ PROBLEMLERİ VE TEDAVİ ALTERNATİFLERİNE YAKLAŞIMI

Oğuzhan KALKAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Veterinerlik İç Hastalıkları Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans, Şubat/2023
Danışman: Prof. Dr. Duygu DALĞIN

Bu çalışmada, hayvan sahiplerinin köpeklerindeki davranış problemleri ile ilgili bilgi düzeyleri, profesyonel eğiticiye ihtiyaç duyma, psikoterapötik ilaç kullanma, davranışsal fitoterapi, medikal tedavi, davranışsal terk etme ve ötenazi yaklaşımlarının tespit edilmesi amaçlandı.

Çalışma materyalini, araştırmaya dâhil edilen 1051 katılımcının %82,5'ini Google Forms ve %17,5'ini Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Klinikleri ile Amasya-Merzifon Kalkan Veteriner Kliniğine gelen köpek sahipleri oluşturdu.

Katılımcıların 1-2 ay ve 3-6 ay yaş aralığındaki köpekleri sahiplenmeyi tercih ettikleri, kadınların dişi, erkeklerin ise erkek köpek sahiplenmeye daha yatkın olduğu, erkeklerin kadınlara göre saf ırk köpek sahiplenmeye daha istekli olduğu, 18-25 yaş aralığındaki katılımcıların daha fazla sokaktan veya barınaktan köpek sahiplendiği, 18-25 yaş aralığında olan genç kesimin köpekleri hakkında yeterince bilgisi olmadığı, bu durumun tersine 26-55 yaş aralığındaki katılımcıların daha bilgili olduğu, lise seviyesine kadar eğitim almış olmanın köpekleri hakkında yeterince bilgili olmaya yetmediği, en az üniversite seviyesinde olmanın daha fazla bilgi edinmeyi sağladığı, cinsiyet ve sahiplenilen köpek sayısının köpeklerinin eğitimi için profesyonel eğiticiye başvurup başvurmamalarını etkilemediği, ilköğretim düzeyindeki katılımcıların davranış problemlerinin çözümünde petshoplarca tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanmaya daha yatkın oldukları, en az üniversite düzeyindeki katılımcıların ise petshoplardan gelen tavsiyeleri daha az dinledikleri, kadınların erkeklere göre Veteriner Hekim tarafından reçete edilen psikoterapötik ilaçlara alternatif olarak bitkisel kökenli doğal ürünler kullanmaya daha istekli oldukları, çocuklu ailelerin köpekleri hakkındaki kararlarında farklılıkların oluşabildiği, özellikle 3 ve daha fazla çocuğu olanların ötenaziye karşı oldukları, köpeklerini sokak ve barınağa bırakmaya daha yatkın oldukları, ne olursa olsun köpekleriyle yaşama devam etmede daha az istekli oldukları tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, çalışmada köpek sahiplerinin davranış problemleri ile ilgili bilgi düzeyleri, profesyonel eğiticiye ihtiyaç duyma, gerektiğinde psikoterapötik ilaç kullanma, davranışsal fitoterapi yaklaşımı, davranışsal problemlerde medikal tedavi seçeneği dışında diğer seçeneklere yaklaşımları ve ötenazi seçeneğinin değerlendirildiği önemli veriler kaydedilmiştir. Bu çalışma, veteriner psikoloji ve etolojiye güncel bilgiler kazandırması amacıyla önemli veriler içermektedir.

Anahtar Sözcükler: Hayvan sahibi, Köpek, Davranış problemleri, Tedavi yaklaşımı

ABSTRACT

ANIMAL OWNERS BEHAVIOR PROBLEMS IN THEIR DOGS AND APPROACH TO TREATMENT ALTERNATIVES

Oğuzhan KALKAN
Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Veterinary Internal Medicine
Master, February/2023
Supervisor: Prof. Dr. Duygu DALĞIN

In this study, it was aimed to determine the knowledge levels of animal owners about behavioral problems in their dogs, the need for a professional trainer, the use of psychotherapeutic drugs when necessary, behavioral phytotherapy, medical treatment, behavioral abandonment and euthanasia approaches.

The study material consisted of 82.5% Google Forms and 17.5% of the 1051 participants included in the study, and dog owners who came to Samsun Ondokuz Mayıs University Veterinary Faculty Animal Hospital Clinics and Amasya-Merzifon Kalkan Veterinary Clinic.

It was determined that the participants preferred to own dogs between 1-2 months and 3-6 months, women were more inclined to own female and men were more likely to own male dogs, men were more willing to own pure breed dogs than women. The young people between the ages of 18-25 do not know enough about their dogs, on the contrary, participants between the ages of 26-55 are more knowledgeable, having a high school education is not enough to be knowledgeable about their dogs, being at least at the university level is more knowledgeable. it provides to obtain more information, the gender and the number of dogs owned do not affect whether they apply to a professional trainer for the training of their dogs. They listen to the advice from pet shops less, women are more willing to use natural products of herbal origin as an alternative to the psychotherapeutic drugs prescribed by the Veterinarian, compared to men, there may be differences in the decisions of families with children about their dogs, especially those with 3 or more children are against euthanasia, they can not use their dogs on the street or on the street. It has been determined that they are more likely to leave the shelter and are less willing to continue living with their dogs no matter what.

As a result, in the study, important data were recorded regarding the knowledge levels of the dog owners about behavioral problems according to their demographic characteristics, the need for a professional trainer, the use of psychotherapeutic drugs when necessary, the behavioral phytotherapy approach, their approach to other options other than the medical treatment option in behavioral problems, and the euthanasia option. This study contains important data in order to provide up to date information to veterinary psychology and ethology and to be used as a guide in field studies.

Keywords: Animal owner, Dog, Behavior problems, Treatment approach

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Veteriner Hekimlik mesleğinin öğrenilmesinin en önemli kademelerinden biri olan Yüksek Lisans öğrenimimin sonuna gelmiş bulunuyorum. Mesleğimin ayrıntılarını öğrenmek ve hastalarımın daha fazla faydalı olabilmek için önümde aşmam gereken birçok engel olduğunun farkında olarak;

Yüksek Lisans öğrenimim boyunca ilminden faydalandığım, insani ve ahlaki değerleri ile de örnek edindiğim, öğrencisi olmaktan onur duyduğum değerli tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Duygu DALĞIN'a,

Emek ve katkılarından dolayı, Veteriner İç Hastalıkları Anabilim Dalı öğretim üyeleri Prof. Dr. Yücel MERAL, Dr. Öğr. Üyesi Ümit ÖZCAN ve Araş. Gör. Emre KÜLLÜK'e;

Özel olarak, Veteriner İç Hastalıkları Anabilim Dalı hocalarım Prof. Dr. Mehmet TÜTÜNCÜ, Prof. Dr. Murat GÜZEL, Prof. Dr. Yunus Emre ÖZKANLAR, ve Doç. Dr. Didem PEKMEZCİ'ye,

Yüksek Lisans öğrenimim boyunca yardımlarını ve dostluklarını esirgemeyen, Araş. Gör. Başar Ulaş SAYILKAN, Araş. Gör. Çağatay ESİN, Araş. Gör. Zeynep Nurselin ÇOLAK ve Araş. Gör. Büşra UZUN'a,

Bugünlere gelmemde büyük pay sahibi olan babam Mükerrerem KALKAN ve annem İlknur KALKAN'a yürekten teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak, tez çalışmam sürecinde, hayat arkadaşım ve değerli eşim Bahar AK KALKAN ile yaşama sevincim kızım Elif Doğa KALKAN'a manevi desteklerinden dolayı çok teşekkür ederim.

Oğuzhan KALKAN

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
TABLolar DİZİNİ	viii
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	4
2.1. Köpeklerin Evcilleşme Tarihçesi	4
2.2. İnsan-Hayvan İlişkileri ve Antropomorfizm	6
2.3. Köpek Sahiplenirken Dikkate Alınan Kriterler	8
2.4. Davranışsal Terk Edilme	9
2.5. Davranışsal Ötenazi	10
2.6. Köpeklerde Görülen Anormal ve Mental Davranış Bozuklukları	12
2.7. Köpeklerde Agresyon	12
2.8. Davranış Problemlerinde Medikal Tedavi	12
2.8.1. Agresyon Sağaltımında Kullanılan İlaçlar	13
2.8.2. Anksiyete, Korku ve Fobi Sağaltımında Kullanılan İlaçlar	14
2.8.3. Kompulsif Davranışların Sağaltımında Kullanılan İlaçlar	14
2.8.4. Tamamlayıcı, Non-Farmasötik Ajanlar ve Fitoterapi	15
3. MATERYAL VE YÖNTEM	16
4. BULGULAR	19
4.1. Genel Frekans Tabloları	19
4.2. Çok Seçenekli Soruların Frekans Tabloları	32
4.3. Özellikli Frekans Tabloları	35
5. TARTIŞMA	90
6. SONUÇ	97
KAYNAKÇA	99
EKLER	106
ÖZGEÇMİŞ	110

SİMGELER VE KISALTMALAR

M.Ö.	: Milattan Önce
IM	: Intramuskuler
IV	: Intravenöz
SAMe	: S-Adenozil Metiyonin
Top.	: Toplam



TABLolar DİZİNİ

Tablo 2.1. M.Ö. 4500'de Yaşadığı Tespit Edilmiş Eski Köpek Irkları	5
Tablo 2.2. Evcil Köpek Taksonomisi.....	6
Tablo 2.3. Köpeklerde Agresyon Sağaltımında Kullanılan İlaçlar	13
Tablo 2.4. Köpeklerde Anksiete, Korku ve Fobi Sağaltımında Kullanılan İlaçlar	14
Tablo 2.5. Köpeklerde Non-Farmasötik Tamamlayıcı Ajanlar ve Fitoterapi	15
Tablo 3.1. Veri Setinden Çıkarılan Soru Formlarının Nitelikleri (Google Forms).....	17
Tablo 3.2. Veri Setinden Çıkarılan Soru Formlarının Nitelikleri (Kliniğe Gelen)	18
Tablo 4.1. Yaş Aralığı Frekans Tablosu	19
Tablo 4.2. Cinsiyet Frekans Tablosu	19
Tablo 4.3. Eğitim Durumu Frekans Tablosu.....	20
Tablo 4.4. Meslek Grubu Frekans Tablosu.....	21
Tablo 4.5. Medeni Durum Frekans Tablosu	21
Tablo 4.6. Hane Halkı Aylık Gelir Frekans Tablosu	22
Tablo 4.7. Çocuk Sayısı Frekans Tablosu.....	23
Tablo 4.8. Sahiplenilen Köpek Sayısı Frekans Tablosu	23
Tablo 4.9. Daha Önce Köpek Besleme Durumu Frekans Tablosu	24
Tablo 4.10. Köpek Sahiplenme Yaş Aralığı Frekans Tablosu.....	25
Tablo 4.11. Köpeğin Cinsiyetine Göre Uyum Durumu Frekans Tablosu.....	25
Tablo 4.12. Köpek Sahiplenme Özelliği Frekans Tablosu	26
Tablo 4.13. Profesyonel Eğiticiye Başvurma Durumu Frekans Tablosu.....	27
Tablo 4.14. Psikoterapötik İlaç Kullanma Durumu Frekans Tablosu.....	28
Tablo 4.15. Antidepresan, Antipsikotik İlaç Kullanma Durumu Frekans Tablosu.....	28
Tablo 4.16. Petshopların Tavsiye Ettiği İlaçları Kullanma Durumu Frekans Tablosu	29
Tablo 4.17. Doğal Ürün Kullanma Durumu Frekans Tablosu.....	30
Tablo 4.18. Ötenazi Düşünme Durumu Frekans Tablosu.....	31
Tablo 4.19. Soru 13, 14, 16, 17 (Kayıp Gözlemler).....	32
Tablo 4.20. 13. Sorunun Frekans Tablosu	32
Tablo 4.21. 14. Sorunun Frekans Tablosu	33
Tablo 4.22. 16. Sorunun Frekans Tablosu	34
Tablo 4.23. 17. Sorunun Frekans Tablosu	35
Tablo 4.24. 14. Sorunun Olumlu ve Olumsuz Seçenekleri.....	35
Tablo 4.25. 16. Sorunun 1. Grup ve 2. Grup Seçenekleri.....	35
Tablo 4.26. 13. Sorunun c Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu.....	36
Tablo 4.27. 13. Sorunun e Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu.....	36
Tablo 4.28. 13. Sorunun f Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu	36
Tablo 4.29. 14. Soru (Olumsuz) Seçenekleri İle 14. Soru a, b ve f Çapraz Tablosu	37

Tablo 4.30. 14. Soru e Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu.....	37
Tablo 4.31. 14. Sorunun e Seçeneğini İşaretleyenler İle 15. Soru Çapraz Tablosu.....	38
Tablo 4.32.1. 16. Sorunun a Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu.....	38
Tablo 4.32.2 16. Sorunun a Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu (Devamı)	39
Tablo 4.33. 17. Sorunun a Seçeneği İle 16. Soru 1. Grup Çapraz Tablosu.....	39
Tablo 4.34. 17. Sorunun f Seçeneği İle 16. Soru 1. Grup Çapraz Tablosu.....	40
Tablo 4.35. 17. Sorunun g Seçeneği İle 16. Soru 1. Grup Çapraz Tablosu	40
Tablo 4.36. 17. Soru e, f, g Seçenekleri İle 17. Soru a, b, c, d Seçenekleri Çapraz Tablosu ..	41
Tablo 4.37.1. 18. Soru Seçenekleri İle 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu	42
Tablo 4.37.2. 18. Soru Seçenekleri İle 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu (Devamı) .	42
Tablo 4.38.1. 19. Soru Seçenekleri İle 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu.....	43
Tablo 4.38.2. 19. Soru Seçenekleri İle 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu (Devamı) .	43
Tablo 4.39. 20. Soru Evet Seçeneği İle 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablosu	44
Tablo 4.40. 21. Soru d Seçeneği İle 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablosu.....	44
Tablo 4.41. 21. Soru d Seçeneği İle 17. Soru e, f, g Seçenekleri Çapraz Tablosu.....	45
Tablo 4.42.1. 22. Soru Seçenekleri İle 16. Sorunun (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu.....	46
Tablo 4.42.2. 22. Soru Seçenekleri İle 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu (Devamı) .	46
Tablo 4.43. Çocuk Sayısı İle 16. Soru s Seçeneği Çapraz Tablosu	47
Tablo 4.44. 10. Sorunun a Seçeneği (Kayıp Gözlemler)	48
Tablo 4.45. Yavru (1-2 Ay) ve Diğer Seçenekler İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu	49
Tablo 4.45.1. Köpek Sahiplenirken Yapılan Tercih İle Yaş Aralığı Pearson Ki-Kare Testi ..	49
Tablo 4.46. Yavru (1-2 Ay) ve Diğer Seçenekler İle Cinsiyet Çapraz Tablosu	50
Tablo 4.46.1 Köpek Sahiplenirken Yapılan Tercih İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi	50
Tablo 4.47. Yavru (1-2 Ay) ve Diğer Seçenekler İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	50
Tablo 4.47.1. Köpek Sahiplenme Tercihi İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi	51
Tablo 4.48. 8. Sorunun d ve e Seçeneği (Kayıp Gözlemler).....	51
Tablo 4.49. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Medeni Durum Çapraz Tablosu	51
Tablo 4.50. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Hane Halkı Aylık Geliri Çapraz Tablosu	52
Tablo 4.51. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu	52
Tablo 4.52. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Çalışma Durumu Çapraz Tablosu	53
Tablo 4.53. 3 ve Üzeri Köpek Sahibi Çalışan Katılımcıların Meslek Dağılımı.....	53
Tablo 4.54. 11. Soru (Kayıp Gözlemler)	53
Tablo 4.55. Katılımcı Cinsiyeti İle Sahiplenilen Köpek Cinsiyeti Çapraz Tablosu	54
Tablo 4.55.1. Katılımcı Cinsiyeti İle Sahiplenilen Köpek Cinsiyeti Pearson Ki-Kare Testi .	54
Tablo 4.56. 12. Soru (Kayıp Gözlemler)	55
Tablo 4.57. 12. Soru Seçenekleri İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu	56
Tablo 4.57.1. 12. Soru Yanıtları İle Yaş Aralığı Pearson Ki-Kare Testi.	57

Tablo 4.58. 12. Soru Seçenekleri İle Cinsiyet Çapraz Tablosu	58
Tablo 4.58.1. 12. Soru Yanıtları İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi	59
Tablo 4.59. 12. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	60
Tablo 4.59.1. 12. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi.....	61
Tablo 4.60. 12. Soru Seçenekleri İle Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablosu	62
Tablo 4.60.1. 12. Soru Yanıtları İle Hane Halkı Aylık Gelir Pearson Ki-Kare Testi	63
Tablo 4.61. 13. Soru (Kayıp Gözlemler)	64
Tablo 4.62. 13. Sorunun a Seçeneği İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu.....	64
Tablo 4.62.1 13. Sorunun a Seçeneği İle Yaş Aralığı Pearson Ki-Kare Testi	65
Tablo 4.63. 13. Soru a Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu	65
Tablo 4.63.1. 13. Soru a Seçeneği İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi.....	65
Tablo 4.64. 13. Soru a Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu	66
Tablo 4.64.1. 13. Soru a Seçeneği İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi	66
Tablo 4.65. 15. Soru (Kayıp Gözlemler)	67
Tablo 4.66. 15. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	67
Tablo 4.66.1. 15. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi.....	68
Tablo 4.67. 15. Sorunun Seçenekleri İle Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablosu	69
Tablo 4.67.1. 15. Soru Yanıtları İle Hane Halkı Aylık Gelir Pearson Ki-Kare Testi	69
Tablo 4.68. 15. Soru Seçenekleri İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu.....	70
Tablo 4.68.1 15. Soru Yanıtları İle Çocuk Sayısı Pearson Ki-Kare Testi.....	70
Tablo 4.69. 15. Soru Seçenekleri İle Cinsiyet Çapraz Tablosu	71
Tablo 4.69.1. 15. Soru Yanıtları İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi	71
Tablo 4.70. 15. Soru Seçenekleri İle Sahiplenilen Köpek Sayısı Çapraz Tablosu	72
Tablo 4.70.1. 15. Soru Yanıtları İle Sahiplenilen Köpek Sayısı Pearson Ki-Kare Testi	72
Tablo 4.71. 17. Sorunun d Seçeneği Kayıp Gözlemler	73
Tablo 4.72. 17. Soru d Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu.....	73
Tablo 4.72.1. 17. Soru d Seçeneği İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi	74
Tablo 4.73. 17. Soru d Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	74
Tablo 4.73.1. 17. Soru d Seçeneği İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi	74
Tablo 4.74. 17. Soru d Seçeneği İle Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablosu	75
Tablo 4.74.1. 17. Soru d Seçeneği İle Hane Halkı Aylık Gelir Pearson Ki-Kare Testi.....	75
Tablo 4.75. 17. Soru f Seçeneği (Kayıp Gözlemler).....	76
Tablo 4.76. 17. Soru f Seçeneği İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu	76
Tablo 4.77. 17. Soru f Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu	77
Tablo 4.78. 17. Soru f Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	77
Tablo 4.79. 17. Soru f Seçeneği İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu	78
Tablo 4.80. 17. Soru g Seçeneği (Kayıp Gözlemler)	78

Tablo 4.81. 17. Soru g Seçeneği İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu.....	79
Tablo 4.82. 17. Soru g Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu.....	79
Tablo 4.83. 17. Soru g Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	80
Tablo 4.84. 17. Soru g Seçeneği İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu.....	80
Tablo 4.85. 18. Soru (Kayıp Gözlemler)	81
Tablo 4.86. 18. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	81
Tablo 4.86.1. 18. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi.....	82
Tablo 4.87. 19. Soru (Kayıp Gözlemler)	82
Tablo 4.88. 19. Sorunun Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	82
Tablo 4.88.1. 19. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi.....	83
Tablo 4.89. 20. Soru (Kayıp Gözlemler)	83
Tablo 4.90. 20. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	84
Tablo 4.90.1. 20. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi.....	84
Tablo 4.91. 21. Soru (Kayıp Gözlemler)	85
Tablo 4.92. 21. Soru Seçenekleri İle Cinsiyet Çapraz Tablosu	85
Tablo 4.92.1. 21. Soru Yanıtları İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi	86
Tablo 4.93. 21. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu.....	87
Tablo 4.93.1. 21. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi.....	88
Tablo 4.94. 22. Soru (Kayıp Gözlemler)	88
Tablo 4.95. 22. Soru Seçenekleri İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu.....	88
Tablo 4.95.1. 22. Soru Yanıtları İle Çocuk Sayısı Pearson Ki-Kare Testi.....	89

1. GİRİŞ

Son derece başarılı bir evcilleştirme modeli olan evcil köpek, insanın en yakın hayvan arkadaşı olarak bilinir. Evcilleştirme tarihini araştırmak, insan kültürünün ve üretkenliğinin tarih öncesi gelişimine dair anlayışımıza büyük bir katkı sağlamaktadır (Zhang et al., 2020).

İlk evcilleştirilen memeli olan köpekler, binlerce yıldır insanlarla etkileşim halindedir (Freedman and Wayne, 2017). Bu evcilleştirme iki ana aşamada gerçekleşmiştir: Vahşi gri kurdun birincil köpeğe ilk evcilleştirilmesi ve ardından yerli köpeklerin çeşitli modern ırklara dönüştürülmesi şeklindedir. İlk aşamada, avı izleme ve tüketme gibi göçebe avcı-toplayıcı toplumlar tarafından değer verilen oldukça spesifik davranışlar, evcilleştirmenin başlangıcında birincil köpeklerin ilk evrimini yönlendirmiştir. (Ostrander et al., 2017). Bu süreç sırasında, genetik sürüklenme muhtemelen kısıtlı ve kurucu etkiler nedeniyle uygun, uygun olmayan veya nötr alellerin sabitlenmesine neden olduğundan, evrimin tek mekanizması olduğu söylenemez (Doebly, 1989; Eyre-Walker et al., 1998). Ayrıca, evcilleştirmeyle yaygın olarak ilişkilendirilen özellikler doğrudan seçilme ile değil, daha çok seçim gevşemesinin yan etkileri olarak temsil edilmiştir. (Dobney and Larson, 2006). Örneğin, evcilleştirme, erkek köpeklerin eş seçimi için rekabet etme konusundaki seçici baskısını hafifletmiştir (Zhang et al., 2020).

Tarım toplumlarının ortaya çıkmasıyla birlikte, köpekler, kurttan evrimleşmelerinde çok önemli bir adım olan nişastanın diyetlerine dahil edilmesine adapte olmuşlardır (Arendt et al., 2016). Geçtiğimiz birkaç yüzyılda, evcil köpekler arasındaki fenotipik varyasyon üreme süreci hızlanmış ve insan toplumunda özelleşmiş işlevleri yerine getirmek için boyut, cüsse, güç, koku alma duyusu, avcılık özelliği, koruma içgüdüsü gibi açık morfolojik ve davranışsal farklılıklarla yaklaşık 400 ırkın gelişmesiyle sonuçlanmıştır. (Freedman and Wayne, 2017). Uzun süredir yaygın olarak kullanılan ve paha biçilmez bir potansiyel sergileyen yapay seçim, günümüz ırklarını insanlığın hizmetine sunmuştur (Cruz et al., 2008).

Dünyanın tarihi incelendiğinde hayvanların varlığı, insanlardan çok daha eskiye dayanmaktadır. İnsandan önce yeryüzünde tam anlamıyla egemenlik gösteren hayvanların, insanların tarih sahnesine çıkmasıyla birlikte zamanla yaşama alanları ve özgürlükleri kısıtlanmıştır. İnsan ile hayvan ilişkisinin ise günümüzden yirmi bin yıl

önce köpeğin evcilleştirilmesi ile başladığı kabul edilmektedir. Bu evcilleşme çalışmasının, insanların uygar bir toplum haline gelmesinde, ateşin bulunması kadar önemli bir rolü olduğu bilinmektedir. İlkel insan, tükettiği gıdaların atıklarını rastgele etrafa atmış, köpekler ise atılan yiyecekleri yiyerek insan-köpek yaklaşması başlamıştır. Karşılıklı olarak zarar görmeyeceğine inanan taraflar zamanla iletişim içinde olmaya başlamışlardır. İnsanlar bu ilişkiden yarar sağlamak amacıyla köpekleri bekçi olarak kullanmışlardır. Bu olay ile birlikte zamanla et, süt, ipek, deri, bal, yün gibi hayvanların verim özelliklerinden yararlanmak amacıyla evcilleştirme çalışmaları diğer hayvan türlerinde de devam etmiştir. Günümüzde ise askeri alandan, kozmetik sanayine, bilimsel çalışmalardan, arama-kurtarmaya kadar birçok alanda hayvanlardan faydalanılmaktadır (Dodurka, 2005).

Veteriner Hekimliği alanında bir hayvanın çevresel veya psikolojik uyarımlar sonucunda bu uyarımlara karşı oluşan fiziksel ve metabolik değişimlerin tamamı hayvan davranışı olarak tanımlanmaktadır (Poyraz, 2001). Hayvanların insanlarda olduğu gibi içgüdü, kızgınlık, nefret ve sevgi gibi çeşitli duygu ve sınırlı olsa düşünceleri vardır. Hayvanları anlamak insan-hayvan ilişkisi açısından oldukça önemlidir. Bu amaçla özellikle gelişmiş ülkelerde yirminci yüzyılın başından itibaren hayvan psikolojisi alanında önemli çalışmalar başlamıştır. Hayvan davranışlarının incelendiği etoloji bilimi, özellikle bu yüzyılda gelişmeye başlamıştır. Etolojik davranışların insanlar tarafından iyi anlaşılması ve anormal olarak nitelendirilen davranışların altında yatan nedenlerin tespit etmesi tarafların verimli ve daha iyi iletişim kurulabilmesi açısından oldukça önemlidir (Winkle et al., 2020).

Köpekler insanlarla uyumlu davranış göstermeleri ve ev yaşamına uyum sağlayabilmeleri açısından popüler anlamda evcil hayvan olarak tercih edilmektedir. Ancak köpeğin fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarının görmezden gelinmesi, hayvanda çeşitli davranış bozukluklarının oluşmasına zemin hazırlamaktadır. İnsan tarafından şiddete uğraması, dövüştürülmesi ve kötü şartlar altında bakılmaları gibi nedenlere bağlı olarak anormal davranışların görülme sıklığı artar. Bu tür anormal, tehlikeli ve rahatsız edici davranış bozukluklarına karşı önlem alınmadığı durumlarda, diğer canlıların yanında sahibine hatta diğer insanlara da zarar verebilmektedir (Atasoy, 2022).

Köpekler ile birlikte yaşamak ona beklentilerin ve birlikte yaşamının kurallarını onların doğasına uygun bir şablon içinde öğretmekle mümkündür. Eğitim

almamış bir köpek, içgüdüsel davranışlarına devam ederek, kendi belirlediği bir alanda eliminasyon ihtiyacını giderecek, masa üzerine konulan bir yiyeceğe yönelecek, istediği yerde uyuyacak şekilde insan ile birlikte yaşamasını engelleyecek birçok probleme neden olacaktır. Bu nedenle köpeğin mümkün olan en erken ve doğru zamanda uygun bir şekilde eğitilmesi taraflar açısından hayatı daha keyifli hale getirecektir. Gerekli eğitim ve tedavileri alarak davranış problemleri gösteren bir köpeğin yaşanabilecek bir seviyeye getirilmesi ile tasmaşız dolaştırabilme, veteriner kliniğinde sakin olma, havlama, uygunsuz eliminasyon, agresyon ve daha birçok yanlış davranışların sergilenmemesine, böylelikle hayvan sahibi ve çevre ile herhangi bir problem yaşanmaması açısından oldukça önemlidir (Dodurka, 2005).

Bu çalışmada, hayvan sahiplerinin köpeklerindeki davranış problemleri ile ilgili bilgi düzeyleri, profesyonel eğiticiye ihtiyaç duyma, gerektiğinde psikoterapötik ilaç kullanma, davranışsal fitoterapi, medikal tedavi, davranışsal terk etme ve ötenazi yaklaşımlarının tespit edilmesi amaçlandı.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Köpeklerin Evcilleşme Tarihçesi

Birçok spekülasyona ve günümüzde hala devam eden çeşitli moleküler ve arkeolojik çalışmalara rağmen köpeğin (*Canis familiaris*) kesin olarak ilk nerede ve ne zaman evcilleştirildiği tam olarak bilinmemektedir. Arkeolojik kazılar sonucu gün yüzüne çıkarılan çeşitli kalıntılarda köpeklerin M.Ö. 20.000 yıllarında Kıbrıs adasında evcilleştirildiğine dair kanıtlara ulaşılmıştır. Bu sürecin tek başına izole bir olay mı yoksa Avrupa ve Asya'nın çeşitli bölgelerinde gerçekleşen çoklu evcilleştirmenin bir sonucu mu olduğu sorusu gizemini hala korumaktadır (Larson et al., 2012; Thalman et al., 2013). Yinede, zaman ve mekâna bakılmaksızın, evcilleştirme sürecinin aşamalı olduğu muhtemeldir. Köpeğin kabul edilen atası gri kurtun (*Canis lupus*) tipik olarak daha korkak, neofobik ve insanlara karşı çoğu zaman saldırgan olması sebebiyle sürecin ilk aşaması muhtemelen yoğun 'evcillik' seçilimi veya uysallıkla alakalıydı (Coppinger and Schneider, 1995).

Genetik olarak akraba olan gümüş tilki (*Vulpes vulpes*) üzerinde yapılan evcilleştirme çalışmalarında psikolojik ve morfolojik değişimlerdeki geniş çaplı çeşitliliklerin yanı sıra insan kaynaklı korku ve saldırganlıkta dramatik düşüşler ve insan yanlısı davranışlarda artışlar ile sonuçlanmıştır (Trut et al., 2009). Erken dönemde yarı evcilleştirilmiş kurtların/köpeklerin de benzer bir süreçten geçtiğini ve atalarının türlerinden tamamen farklı şekilde görünen ve davranan öteki taraflarının ortaya çıktığını varsaymak da mümkündür (Coppinger and Schneider, 1995). Evcil köpek, sonrasında binlerce yıllık hızlı bir evrim yaşamıştır (Duffy and Serpell, 2012).

Köpekleri diğer evcil hayvanlardan ayıran benzersiz özelliklerden biri, her şeyin ötesinde, davranışsal insan seçiliminin bir ürünü olmalarıdır. Sığır, koyun, domuz ve tavuk gibi hayvanların evcilleştirilmeleri, büyüme oranı, yem dönüşümü, kas ve yağ kütlesi, yumurta, kürk veya yün kalitesi gibi üretimle alakalı seçilimin sonuçlarıdır. Aksine, köpekler geleneksel olarak güvenlik görevlileri, avcı yardımcıları, eğlenceler, savaşçılık, çobanlık, rehberlik ve evcil hayvan olma gibi olağanüstü çeşitlilikteki çalışma ve sosyal rollerde sergiledikleri yetenekleri için değer görmüştür (Boyko et al., 2010).

Mezolitik dönemde Avrupa'nın kuzeybatı kesimlerinde insanların köpekleri kontrolleri altına aldıkları bildirilmektedir. Neolitik dönemde ise insanlar artık mağaralardan çıkarak su kenarlarında yaşamaya, toprağı işlemeye ve çeşitli çiftlik

hayvanlarını yetiştirmeye başlamışlardır. Yine aynı dönemde köpek yavruları insanların kontrolü altına alınarak evcilleştirme çalışmaları hız kazanmıştır. O dönem için köpeğin yapacağı iş yeteneğine göre özellikli yavrular arasından seçilen köpeklerle ıslah çalışmaları yapmışlardır. Bu ıslah çalışmaları günümüze kadar devam ederek yüzlerce köpek ırkı oluşturulmuştur (Ostrander, 2007).

Canis lupus (Kurt), *Canis aureus* (Çakal), *Canis dingo* (Dingo), *Canis latrans* (Coyote) atasal olarak birbirlerine benzerdir ve çiftleştiklerinde verimli yavrular doğurabilirler. Kemik sistemleri, çene ve diş yapıları birbirleriyle benzerlik göstermektedir. Hepsinin ön ayaklarında beş ve arka ayaklarında dört adet parmak vardır. M.Ö. 4500 yıllarında bronz çağının başlangıç dönemlerine denk gelen kalıntılardan elde edilen bilgilere göre 5 çeşit köpek ırkı tespit edilmiştir (Sampson and Binns, 2006; Young and Bannasch, 2006).

Tablo 2.1. M.Ö. 4500’ de Yaşadığı Tespit Edilmiş Eski Köpek Irkları (Scott and Fuller, 1965)

Eski Köpek Irkları	✓ Mastiffler ✓ Kurt Benzeri Köpekler ✓ Greyhound’lar ✓ Pointer Köpekler ✓ Çoban Köpekleri
---------------------------	---

Özgün evcilleştirme çalışmaları ve doğal olarak oluşan mutasyonlar neticesinde eskiden yaşamış köpek ırklarından günümüzde yaşayan birçok köpek ırkı oluşmuştur. Evcilleştirme ile birlikte köpeklerin vücut yapılarında, zekâ düzeylerinde, yüz-kafa yapılarında ve kulak şekillerinde bazı morfolojik özelliklerinin değiştiği gözlenmiştir (Ostrander and Galibert, 2006).

Tablo 2.2. Evcil Köpek Taksonomisi (Parker et al., 2004)

Üst Âlem	✓ Eucaryote (Ökaryotlar)
Âlem	✓ Animallia (Hayvanlar)
Şube	✓ Chordata (Kordalılar)
Sınıf	✓ Mammalia (Memeliler)
Takım	✓ Carnivora (Etçiller)
Aile	✓ Canidae (Köpekgiller)
Cins	✓ Canis (Köpekler)
Tür	✓ Canis familiaris (Evcil Köpek)

Taksonomideki canis (köpekler) cinsinin, yaklaşık bir milyon yıl öncesinde Asya ve Avrupa’da ortaya çıktığı, buradan ekvatorun kuzeyine oradan da Amerika kıtasına göç ettiği bildirilmektedir. Avusturalya kıtasında ise günümüze kadar herhangi bir köpek kalıntısı bulunamamıştır (Galibert et al., 2011).

2.2. İnsan-Hayvan İlişkileri ve Antropomorfizm

İnsansı özelliklerin insan dışındaki diğer canlı veya cansız varlıklara atfedilmesine antropomorfizm denir. Öfkeyle çakan yıldırım, rüzgârda dans eden ağaçlar, insan dış görünüşüne benzeyen robotlar, insanın kendinden yola çıkarak canlı ve cansız varlıkları anlamlandırma davranışı olarak ifade edilebilir. Antropomorfik düşünce, bundan tam 40 bin yıl önce paleolitik çağda mağaralara çizilen insansı özellikler ile özdeşleşmiş hayvan figürlerine dayandırılmaktadır. Bu durumun o dönemde avcılık yapan insanların avlarının düşüncelerini daha iyi anlama olanağı sağladığı düşünülmektedir. Antropomorfik düşünce, günümüzde yaşayan modern insanın beyinsel faaliyetlerinin gelişiminde esnekliğe ve kendinden farklı türlere saygı

duymaya ve korumaya hizmet etmesi açısından oldukça önemlidir (Horowitz and Bekoff, 2007).

Hayvan davranışlarına yaklaşım açısından antropomorfizmden kaçınmak gerektiği, bunun yerine hayvanın doğasını doğru tanımlamak suretiyle doğru bir yaşam dinamiği kurmak gerektiği bilinmektedir. Bir başka deyişle köpeğe evin küçük çocuğu değil de, evin köpek bireyi olarak bakmak, pek çok sorunu ortadan kaldıracaktır. İnsan kendi davranışlarından yola çıkarak ilişkide olduğu bir hayvanla ilgili bir hipotez üretebilir. Örneğin, hayvan sahibi “köpeğim etrafı koklayarak bir şeyler arıyor, acıkmış olabilir” diye düşünerek hayvanın önüne yemek koyar ve çıkarımının doğru olup olmadığını köpeğin tepkisine göre anlayabilir. O anda ulaşılabilen bilgilerden kopuk olarak “hayvanlar düşünebilir” denemez ancak zihinsel süreçler (düşünce, duygu, motivasyon, inanç) az ya da çok hayvanlara atfedilebilir. Bunda hayvan türünde etkisi bulunur, insana fiziksel olarak daha çok benzeyenlere (örneğin, primatlar) ve daha tanıdık olan, bağ kurmaya müsait hayvanlara (örneğin, kedi ve köpek) daha çok insansı özellik atfeder (Eddy et al., 1993).

Zihinsel beceriler ve belirli fiziksel özellikler insan canlısının tekelinde olan bir fenomen değildir. Her canlının kendi yaşam alanına uyumunu sağlayan güdülleri ve zihinsel becerileri az ya da çok vardır. Bunların en kompleks halinin insanda bulunuyor olması, diğer canlılar üzerinde tahakküm kurmayı gerektirmez. Konuya evcil hayvanlara bakış açısından yaklaştığımızda, evcil hayvan sahiplerinin %75’inin hayvanlarını çocuk gibi gördüğünü, kadınların yaklaşık yarısının kedilerine ve köpeklerine ilgi, yakınlık görme açısından eşlerinden ve çocuklarından daha çok güvendiklerini söyleyebiliriz. Birçok hayvan sahibi hayvandan gelen, sosyal destek sağlayan çeşitli davranışsal sinyalleri sanki bir insandan geliyormuş gibi yorumlar ve değerlendirir. Birçok insan; evcil hayvanlarımız bizi sever, hayranlık duyar, uzaktayken özler, geri döndüğümüzde neşelenir, üçüncü birine ilgi gösterdiğimizde kıskanır diye düşünür. Buradan hareketle, antropomorfizmin insanların evcil hayvanlarla olan ilişkiden sosyal, duygusal, fiziksel olarak faydalanmalarına olanak sağlayan bir beceri olduğunu söyleyebiliriz. Hayvanın, insanın algılamak istediğinden çok başka motivasyonları olsa bile, antropomorfik inançlar, atıflar olmadığında hayvanlarla ilişki anlamsızlaşır. Hayvan davranışlarını saf gerçekçi şekilde yorumlamak ilişkiyi yüzeyselleştirir, değerini azaltır (Serpell, 2002).

2.3. Köpek Sahiplenirken Dikkate Alınan Kriterler

Köpeklerin toplumdaki varlıkları zaman içerisinde gelişmiş ve yerleşmiştir. Güncel araştırmalar, dünyadaki hane halklarının büyük bir çoğunluğunun en az bir evcil hayvan sahibi olduğunu göstermektedir. Belirli ülkelerde evcil hayvan sahipliği, toplumun yaklaşık yüzde 80'ine yayılmıştır. Köpekler daha önceleri üstlendikleri görevler itibarıyla önemli roller alırken (örneğin, evleri korumak veya sürülere liderlik etmek), günümüzde ağırlıklı olarak dostlukları ile hayatlarımızın vazgeçilmezleri arasındadırlar. İnsan sağlığı ve toplumsal refahın gelişimi için sundukları katkılar bakımından köpekler, benzersizdir (Brown and Jensen, 2020).

İnsanlar, genel olarak sahiplenecekleri köpeklerin mizaç veya davranış özellikleri yerine köpeğin fiziksel özelliklerine öncelik vererek seçme eğilimindedir (Lepper et al., 2002; Protopopova and Gunter, 2017). Bir köpeği sahiplenmeyi belirleyen kriterlere genel olarak bakıldığında; cins belirlemesi, ırk boyutu, cinsiyet, tüy bakımının kolay olması, koku probleminin olmaması, iş ve av amacı, sahibinin yaşam ortamı gibi fiziksel özellikler örnek verilebilir (Marston and Bennett, 2003).

Sorumlu köpek sahibi, her şeyden önce köpeğin sağlıklı, mutlu, sosyal ve olumlu davranışlar gösteren hayvanlar olabilmesi için gerekli altyapıyı oluşturmalıdır. Aynı zamanda, köpeklerin, toplumda yaşayan bireylere ve diğer hayvanlara yönelik olumlu davranışlar göstermesini gözetmelidir. Sorumlu hayvan sahipliği anlayışı ve uygulamaları, tüm hayvan sahipleri tarafından özümsemeli ve hayata geçirilmelidir. Sahip olunan köpeğe iyi bir bakım sunulması, köpeğin sağlık ve davranışsal özellikleri üzerinde doğrudan bir etki oluşturarak zarar görmemelerine neden olur (Endo et al., 2020).

Hayvan sahipliği, ciddiye alınması gereken önemli bir taahhüttür. Doğru bilgi ve tutarlı bir adanmışlık doğrultusunda bir evcil hayvan sahibi, keyifle zaman geçirebileceği mutlu, sağlıklı, iyi huylu ve sevgi dolu bir aile bireyi kazanmış olacaktır. Sadece fiziksel özelliklere bakarak hayvan sahiplenmek ileride huy/mizaç nedeniyle oluşabilecek problemler ile karşılaşıldığında sağlıksız bir ilişki altyapısı oluşturur. Seçimde davranış özelliklerinin ve kişisel beklentilerin gerçekçi bir boyutta göz önüne alınması belki de kurulacak bağ için en önemli adımdır (Zijlema et al., 2019).

Bir köpeğin refahı, onun temel ihtiyaçlarını karşılamaktan (yeterli mama, su içme, dinlenme ve hastalıklardan uzakta tutulması) öteye geçerek, onun hayat kalitesinin artırılmasını ve sahibi ile iyi bir etkileşim içinde olmasını sağlayacak tüm

uygulamaları içerir. Köpeğin sağlıklı olması, onun sosyal ve davranışsal ihtiyaçlarının karşılanarak, sahibi ile arasında kuracağı olumlu bağın güçlendirilmesi anlamına gelir. Örneğin, köpeğin doğal davranışlarını günlük hayatında yansıtabilmesi ve buna olanak tanınması, önemlidir. Köpeklerin her biri farklıdır ve her birinin benzersiz ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu sebeple, onlara uygun refah uygulamalarını hayata geçirmek oldukça önemlidir (Canejo-Teixeira et al., 2019).

2.4. Davranışsal Terk Edilme

Köpeklerin terk edilmesi, hayvan popülasyonu yönetiminin ana sorunlarından biri olarak tanımlanmıştır (Slater, 2001; Bata et al., 2011). Burada önemli soru, bu hayvanların terk edilme nedenlerinin ne olduğudur. Ana faktörler arasında yer eksikliği, taşınma, evlenme, çocuk sahibi olma gibi sahıbe bağılı nedenler, evcil hayvan beslemek için gereken masrafları karşılayacak ekonomik ödeme gücü eksikliği, evcil hayvanların neden olduğu rahatsızlıklardan bıkan sahipleri (saldırganlık, uygunsuz eliminasyon, havlama vb.) evcil hayvanların bir “yenilik” olmaktan çıkabileceği, modası geçen hayvanlar statüsüne dâhil edilmesine veya başka bir evcil hayvanın edinilmesine neden olabilir (Santos, 2015; Delgado-Jorán, 2017).

Ancak terkedilmede ana nedenlerin sorumsuzluk, bilinç eksikliği ve hayvan sahiplerinin kötü ahlakı olduğu sonucuna varılmıştır (Cendón et al., 2011).

Sokaklarda başıboş dolaşan veya köpek barınaklarında yaşayan çok sayıda köpeğin orada olmasının nedeni kuşkusuz terk edilmedir (Barrera et al., 2008). Ekonomik nedenler, bakmak için yeterli zamanın olmaması, tatil zamanlarının yönetimi, ortak yaşam alanında neden olabileceği rahatsızlıklar, köpek yavrularının büyümesi gerçeği, hastalık ve yaşlılıkta katkıda bulunan faktörlerdir (Ruiz-Chavez et al., 2019).

Evcil hayvanların barınaklara terk edilmesinin diğer önemli nedeni; sorunlu davranışlar, özellikle saldırganlık olduğu bildirilmektedir. Aynı zamanda hiperaktivite, yaramazlık, uygunsuz eliminasyon ve aşırı havlama önemli terk edilme nedenleri arasında sayılabilir (Clay et al., 2020). Bu konuyla ilgili yapılan birçok çalışma dünyadaki çoğu ülkede terk edilme nedenlerinin benzer olduğu konusunda fikir vermektedir (Mota-Rojas et al., 2021).

Genel olarak, kişilerin evcil hayvanlar hakkında bilgi, eğitim ve duyarlılıktan yoksun olmalarından dolayı gerekli hazırlıkları yapmadan hayvan edindikleri oldukça açıktır. Bir evcil hayvan edinmenin getirdiği sorumluluğu yönetemeyeceklerini

anladıklarında, terk etmek en uygun acil çözüm olarak ortaya çıkmaktadır (Said, 2017).

Amerika’da 12 barınakta yapılan bir çalışmada, barınağa terkedilen 1.984 köpeğin %40 ve 1.286 kedinin %28’inin davranışsal nedenlerle terk edildiği bildirilmiştir (Mo et al., 2000).

Danimarka’da 1996-2017 arasında yapılan bir barınak çalışmasında, terk edilen 3.204 köpeğin terk etme nedeninin %43 sahiple ilgili nedenler, %23 davranışsal problemler ve 2.755 kedinin terk edilme nedeninin ise %58 sahiple ilgili nedenler, %25 davranışsal nedenler olduğu bildirilmiştir (Jensen et al., 2020).

2.5. Davranışsal Ötenazi

Olumlu insan-köpek ilişkileri, hem sahiplerine hemde köpeklerine fayda sağlayan fizyolojik ve duygusal değişikliklere neden olur (Payne et al., 2015). Bununla birlikte, köpeklerde genel ortalama yaşam süresinin 12 yıl (O’Neill et al., 2013) olarak bildirildiği göz önüne alındığında, uzun süreli köpek sahipliği, birçok köpek sahibinin tipik bir insan ömrü boyunca birkaç köpeği kaybetme olasılığıyla karşı karşıya kalacağı anlamına gelir. Ölüm yöntemi ister ötenazi, ister doğal olsun, bir evcil hayvanın kaybı özellikle sahipleri için üzücü olur (Tzivian, 2015). Bununla birlikte, evcil hayvan ölümüne karşı toplumsal tutumlar değişmektedir. Bazen “hayvanların yaşam haklarından mahrum bırakılması” olarak görülse de (Spain et al., 2019) acı çeken bir hayvanın ölümü sahipleri için ‘ölüm hakkı’ olarak da kabul edilmektedir (Wilkin et al., 2016).

Veteriner Hekimlikte ötenazi, standart bir ötenazi protokolünün ardından ağrısız ölüm anlamına gelir. Bir hayvana ötenazi kararının arkasında birden çok neden bulunmaktadır (Persson et al., 2020).

Daha geniş anlamda ötenazi süreci, Veteriner Hekimler tarafından mesleğin "en iyisini ve en kötüsünü" temsil ettiği şeklinde tanımlanmıştır (Hartnack et al., 2016).

Birleşik Krallık'ta Veteriner kliniklerine başvuran köpeklerdeki ölümlerin %86,4 ünün ötenazi içerdiği kaydedilmiştir (O’Neill et al., 2013). Hayvan ölümü ve özellikle ötenazi ile uğraşmak, ahlaki açıdan karmaşık ve stresli, ruh sağlığı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip, Veteriner Hekimler için mesleğini icra etmede önemli bir zorluktur (Yeates and Main, 2011).

ABD'de barınak köpekleri üzerinde yapılan bir araştırma ile melez köpeklerin, safkan köpeklere kıyasla ötenazi riskinin 1,8 kat daha fazla olduğunu bildirilmiştir. Ek

olarak, melez köpekler için yaşla birlikte ötenazi riski artarken, safkan köpekler için artmamıştır (Patronek et al., 1995).

Birleşik Krallık'ta yapılan bir araştırmaya göre, ölen 3.126 köpeğin sahipleriyle yapılan anketlerde, köpeklerin %52,0'ında ölüm yönteminin ötenazi olduğunu ve hastalık (%29,3), yaşlılık (%20,7) ve davranışsal problemlerinin (%2,0) en sık görülen nedenler olduğunu bildirmiştir (Michell, 1999).

Kanada'da köpeklerin %39,8'inde Veteriner Hekimler tarafından ötenazi nedeni olarak “yaşlılık” bildirilmiştir. “Yaşlılığı”, ölümcül hastalıklar (%30,2), saldırganlık (%9,0) ve diğer davranışsal problemlerin(%4,2) izlediği bildirilmiştir (Gorodetsky, 1997).

Brezilyada yapılan araştırmada, bulaşıcı veya paraziter hastalıklar ve fiziksel ajanların neden olduğu hastalıkları, ötenazinin ana nedenleri olarak bildirmiştir (Trapp, 2010). Bu çalışmalardan bazıları, ötenazi uygulanan köpeklerde ölüm nedenlerindeki farklılıklara değinmiş olsa da, ölüm nedenleri nispeten geniş kategoriler halinde gruplandırılmıştır (Pegram et al., 2021).

Birleşik Krallık'ta yapılan başka bir araştırmada, köpeklerde en yaygın ölüm nedenleri arasında neoplastik hastalıklar, kas-iskelet sistemi bozuklukları ve nörolojik bozuklukların olduğu bildirilmiştir. Yaşa göre ayrıştırıldığında, 3 yaşından küçük köpeklerde en yaygın ölüm nedenleri davranış bozuklukları, mide-bağırsak hastalıkları ve trafik kazalarıyken, 3 yaşından büyük köpeklerde neoplastik hastalıklar, kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları ve nörolojik rahatsızlıklar en sık ötenazi nedenleri olarak bildirilmiştir (O'Neill et al., 2013).

Danimarka'da yapılan bir çalışmada, davranış sorunları olan 2.493 köpeğin % 23.6'sının davranış problemleri nedeniyle öldürüldüğünü göstermiştir. Bu vakaların yaklaşık üçte ikisinde görülen davranış problemi saldırganlık olarak sınıflandırılmıştır (Malm, 2001).

İsveç'te 290 köpek sahibi ile yapılan bir araştırmada, köpeklerin % 29.7'sinin davranışsal problemlere bağlı olarak öldürüldüğü tespit edilmiştir. Ana problemlerin, saldırganlık (%51,4) ve anksiyete (%44,1) olduğu bildirilmiştir (Malm, 2001).

2.6. Köpeklerde Görülen Anormal ve Mental Davranış Bozuklukları

Köpeklerde görülen anormal olarak nitelendirilen davranışlar ve bazı mental davranış bozuklukları şunlardır; Anormal davranış, anksiyete, konvülsiyon, deplasman aktivitesi, epilepsi, korku, kompulsiv bozukluk, fobi, yön değiştirmiş aktivite, ayrılık anksiyetesi, nöbet, dissosiyatif sendrom, klişe davranış ve vakum aktivitesi (Dutrow et al., 2022).

2.7. Köpeklerde Agresyon

Saldırganlık, köpek davranışının ve etogramın doğal bir parçasıdır. Ancak aşırı saldırganlık durumu, köpeğin çevresi ile ilişkiyi bozar. Saldırganlık, motivasyonel (bölgesel, korku, sahiplenme vb.) veya hedef (yabancı kişi, köpek, kedi yönelimli vb.) temeline dayanabilir (Haupt, 2006).

Köpeklerde görülen agresyon tipleri ise şunlardır; defansif (savunmacı) agresyon, mesafeli agresyon, terratoriyal (bölgesel) agresyon, maternal agresyon, hastalık nedeni agresyon, korku nedeni agresyon, yön değiştirmiş agresyon, kompetitif (yarışmalı) agresyon, avcılık kaynaklı agresyon, öğrenilmiş agresyon, dominans agresyon (Kaneko et al., 2013).

2.8. Davranış Problemlerinde Medikal Tedavi

Pek çok Veteriner Hekimin psikotropik ilaçlar kullanmaktan hoşlanmadığı bir gerçektir. Bu muhtemelen fakültelerde pek fazla bilgi verilmeyen bir konu olmasından ileri gelmektedir, fakat bu tip ilaçların mantıklı, doğru, verimli ve güvenli kullanımı hayvanlara yardım yolundaki en kuvvetli silahlarımızdan biridir. Bu durumda, psikotropik ilaçlar kullanılmadan herhangi bir müdahalede bulunmayı düşünmek çok da gerçekçi bir tutum olmaz. Elbette ilaç tedavisi yalnız başına düşünülemez. Bunun yanında önemli olan hayvan ve sahipleri için daha doğru bir çerçeve yapılandırma (Dodurka, 2005).

2.8.1. Agresyon Sağaltımında Kullanılan İlaçlar

Tablo 2.3. Köpeklerde Agresyon Sağaltımında Kullanılan İlaçlar (Reisner, 2014; Dalğın et al., 2017; Odoire et al., 2020)

İlaç	Doz (mg/kg)	Kullanımı	Yan Etkileri
Nöroleptikler			
Acepromazine	1 - 2 0.05 - 0.1	Oral IM - IV	Sedasyon
Azapironelar			
Buspirone	0.5 - 2	Oral	Agresyonda Paradoksikal Artış
Antidepresanlar			
Fluoxetine	0.5 – 1	Oral	Anksiete, Anoreksi
Clomipramine	0.5 - 1	Oral	Antikolinerjik Etkiler, Sedasyon
Sertraline	2.5 - 5	Oral	Ajitasyon, Anksiete
Anti-psikotikler			
Risperidone	1 mg/m ²	Oral	İştahda Değişiklik, Hipersensitivite
Beta-blokörler			
Propranolol	0.5 – 2	Oral	Bradikardi
Pindolol	0.125 – 0.25	Oral	Anksiete
Antikonvülzanlar			
Fenobarbital	1-4	Oral	Sedasyon
Fenitoin	6-35	Oral	Kronik Hepatik Yetmezlik
Valproik asit	75-200	Oral	Gastrointestinal ve Hepatik Bozukluklar
Diazepam	0.25 – 1	Oral	Sedasyon, Polifaji
Diazepam (Devamlı kullanım)	0.5 – 1	Oral	Sedasyon, Polifaji
Benzodiazepinler			
Diazepam	0.25 – 1	Oral	Sedasyon, Polifaji
Alprazolam	0.05 – 0.1	Oral	Sedasyon
Stimulantlar			
Dextroamfetamin	0.2 – 1	Oral	Hiperaktivite ve Heyecanlanma
Progestinler			
Medroksiprogesteron	5 – 10	IM	Endokrin Sistem Bozukluğu
Megestrol	2 – 5	Oral	Endokrin Sistem Bozukluğu

2.8.2. Anksiete, Korku ve Fobi Sağaltımında Kullanılan İlaçlar

Tablo 2.4. Köpeklerde Anksiete, Korku ve Fobi Sağaltımında Kullanılan İlaçlar (Reisner, 2014; Dalğın et al., 2017; Odore et al., 2020)

İlaç	Doz (mg/kg)	Kullanım Yolu	Yan Etkileri
Nöroleptikler			
Flufenazin	Belirlenememiştir.	Oral	Kserostomi, Konstipasyon
Perfenazin	0.88	Oral	Kserostomi, Konstipasyon
Asetilpromazin	1 – 2 0.05 – 0.1	Oral IM-IV	Sedasyon
Benzodiazepinler			
Diazepam	0.25 – 1	Oral	Sedasyon, Polifaji
Klorazepat	11.25 – 22.5	Oral	Sedasyon, Polifaji
Klorazepat dipotasyum	0.5 - 1	Oral	Sedasyon, Hepatik Bozukluk
Azapironlar			
Buspirone	0.5 – 2	Oral	Paradoksal Cevap
Beta-blokörler			
Propranolol	0.5 – 2	Oral	Bradikardi
Pindolol	0.125 – 0.25	Oral	Anksiete
Antidepresanlar			
Amitriptilin	2-6	Oral	Sedasyon, Anoreksi
Klomipramin	1-3	Oral	Antikolinerjik Etkiler, Sedasyon
Opioid Antagonistler			
Naltrekson	2-4	Oral	Sedasyon

2.8.3. Kompulsif Davranışların Sağaltımında Kullanılan İlaçlar

Stereotiplerin, stresin motor aktivite ile sonuçlanan nigrostriatal dopaminerjik neuronlarda geri dönüşümlü olarak endorfinleri serbest bırakmasıyla oluştuğu düşünülmektedir. Serotonin, nigrostriatal dopaminerjik yolda inhibitör etkiye sahiptir. Merkezi sinir sisteminde serotonerjik aktivitenin uygulanması kompulsif davranışların sıklığını azaltır (Goldberger and Rapoport, 1991).

2.8.4. Tamamlayıcı, Non-Farmasötik Ajanlar ve Fitoterapi

Köpeklerde davranış sorunlarının tedavisinde non-farmasötik ajanlar ve fitoterapötik ürünlerin etki ve katkıları hakkında, son yıllarda yaygın çalışmalar yapılmaktadır. Güncel olarak pek çok bitkisel ajan, kolostrum calming kompleks ve aminoasitler güvenle ve yüksek klinik başarı ile kullanılabilmekte, yan etkilerin minimize edilmesinin yanı sıra, köpek sahiplerinin diğer farmakolojik ajanlara karşı olan tereddütlerinden kaçınma avantajını sağlamaktadır (Reisner, 2014; Dalğın et al., 2017)

Tablo 2.5. Köpeklerde Non-Farmasötik Tamamlayıcı Ajanlar ve Fitoterapi (Reisner, 2014; Dalğın et al., 2017)

İlaç	Açıklama
Non-Farmasötik Tamamlayıcı Ajanlar ve Fitoterapi	
L-theanine	Yapısal olarak glutamat nörotransmitterine benzemektedir. Yeşil çaydan elde edilir, bilinen bir yan etkisi yoktur. Anksiyolitik
L-tryptofan	Duygu durum stabilizasyonu, sakinleştirici, anksiyolitik Köpeklerde uygulama dozu; 13 mg/kg, Oral
Clostrum Calming Complex	Anksiyete, agresyon Bilinen bir yan etkisi yoktur. Ancak serotonin sendromuna dikkat edilmelidir.
KalmVet	Chamomilla recutita, Valeriana officinalis, Tryptophan Stres, kaygı ve her türlü davranış bozuklukları gibi durumlarda semptomları hafifletici etkiye sahiptir.
Composure	Bira mayası, tavuk, karaciğer, gliserin, karışık tokoferoller, yulaf unu, propiyonik asit, aspir yağı ile Vitamin B1 (thiamine) 67 mg, biyopeptit karışımı 11 mg, yeşil çay yaprağı tozu (camellia sinensis) 10,5 mg içerir.
Kot Bayoun (Firma)	Agresivite, havlama, işaretleme, fobi, kompulsif bozukluk(Motherwort, Kediotu, Melisa, Nane, Yaban Sümbülü, Kekik, Tatlı Yonca, Alıç, Şerbetçiotu, Sarı Kantaron, Isırgan, Şakayık kökü)
Pheromone Collars or Sprays	Hafif sosyopatilerde köpek yatıştırıcı sentetik feromon analogları kullanılmaktadır.
S-Adenosyl-Methionine	Depresyon ile ilişkili olan serotonin düzeylerinin SAMe kullanımı ile artar, hücreye geçişinin dolayısıyla aktivitesinde artışa neden olur.
Prescription Dietler, Vitamin ve Mineral Kompleksleri	

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Tez çalışması kapsamında, 1063'ü Google Forms'dan, 204'ü Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Klinikleri ile Amasya-Merzifon Kalkan Veteriner Kliniğine gelen toplam 1267 köpek sahibine soru formu doldurulmuştur. Araştırmaya dâhil edilen 1051 katılımcının %82,5'ini Google Forms ve %17,5'ini Veteriner kliniklerine gelen köpek sahipleri oluşturmaktadır. Demografik özellikler tablosunda katılımcıların frekanslarına göre yüzde oranları hesaplanmıştır. Frekans tablolarında virgülden sonra birinci basamak değeri alınmıştır, ikinci basamak değeri 5 ve üzerinde olanları yukarı, 5'in altında olanlar ise aşağı yuvarlanmıştır.

İki ve daha fazla nitel grup arasındaki ilişkiyi tespit edilebilmek için, Pearson ki-kare testi analiz yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Pearson ki-kare testi analiz yöntemi neticesinde ilişki tespit edilmeyen gruplar için hazırlanan tablolarda beklenen değere ait bilgiler verilmemiştir. Verilerin analizinde SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır.

Google Forms ile yapılan anket cevapları neticesinde 1063 kişilik veri seti elde edilmiştir. Veri setinin daha güvenilir şekilde analiz edilmesi için aşağıda tabloda belirtilen özellikteki veriler, veri setinden çıkarılmıştır. Veri setinden çıkarılma sıralaması aşağıdaki tabloda sırası ile gösterilmektedir. Kalan 867 veri araştırmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 3.1. Veri Setinden Çıkarılan Soru Formlarının Nitelikleri (Google Forms)

Veri Setinden Çıkarılan Soru Formlarının Nitelikleri	Veri Setinden Çıkarılan Katılımcı Sayısı
Tüm sorular cevaplanmamış (boş) soru formu	10
“Daha önce köpek beslediniz mi?” sorusuna “Hayır”ı işaretleyenler ile “Şu anda sahip olduğunuz köpeğiniz var mı?” sorusuna “Köpeğim Yok” işaretleyenler	116
“Daha önce köpek beslediniz mi?” sorusunu boş bırakanlar ile “Şu anda sahip olduğunuz köpeğiniz var mı?” sorusunu boş bırakanlar	2
“Daha önce köpek beslediniz mi?” sorusunu boş bırakanlar ile “Şu anda sahip olduğunuz köpeğiniz var mı?” sorusuna “Köpeğim Yok” işaretleyenler	0
Çok seçenekli sorulardan, 13. soruyu boş bırakanlar	7
Çok seçenekli sorulardan, 14. soruyu boş bırakanlar	32
Çok seçenekli sorulardan, 16. soruyu boş bırakanlar	15
Çok seçenekli sorulardan, 17. soruyu boş bırakanlar	11
Tüm anket sorularından en az 3 anket sorusunu yanıtlamamış olanlar	3
Toplam	196

Kliniğe gelen köpek sahiplerine uygulanan anketler neticesinde 204 kişilik veri seti elde edilmiştir. Veri setinin daha güvenilir şekilde analiz edilmesi için aşağıda belirtilen özelliklere göre veri setinden çıkarılmıştır. Veri setinden çıkarılma sıralaması madde sıralaması ile gösterilmektedir. Kalan 184 veri araştırmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 3.2. Veri Setinden Çıkarılan Soru Formlarının Nitelikleri (Kliniğe Gelen)

Veri Setinden Çıkarılan Soru Formlarının Nitelikleri	Veri Setinden Çıkarılan Katılımcı Sayısı
Tüm sorular cevaplanmamış (boş) soru formu	0
“Daha önce köpek beslediniz mi?” sorusuna “Hayır”ı işaretleyenler ile “Şu anda sahip olduğunuz köpeğiniz var mı?” sorusuna “Köpeğim Yok” işaretleyenler	13
“Daha önce köpek beslediniz mi?” sorusunu boş bırakanlar ile “Şu anda sahip olduğunuz köpeğiniz var mı?” sorusunu boş bırakanlar	0
“Daha önce köpek beslediniz mi?” sorusunu boş bırakanlar ile “Şu anda sahip olduğunuz köpeğiniz var mı?” sorusuna “Köpeğim Yok” işaretleyenler	0
Çok seçenekli sorulardan, 13. soruyu boş bırakanlar	3
Çok seçenekli sorulardan, 14. soruyu boş bırakanlar	0
Çok seçenekli sorulardan, 16. soruyu boş bırakanlar	4
Çok seçenekli sorulardan, 17. soruyu boş bırakanlar	0
Tüm anket sorularından en az 3 anket sorusunu yanıtlamamış olanlar	0
Toplam	20

4. BULGULAR

4.1. Genel Frekans Tabloları

Tablo 4.1. Yaş Aralığı Frekans Tablosu

Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
18-25	314	29,9	29,9
26-35	293	27,9	27,9
36-45	220	20,9	21,0
46-55	143	13,6	13,6
56-65	54	5,1	5,1
65 Üzeri	25	2,4	2,4
Toplam	1049	99,8	100,0
Kayıp Gözlem	2	0,2	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.1 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1049'unun "Yaşınız?" sorusuna yanıt verdiği ve 2 katılımcının ise bu soruyu yanıtızsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde "18-25" yaş aralığının 314 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1049 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında fark olmadığı görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1049 katılımcıdan "56-65" yaş aralığında olanlar %5,1 ve "65 yaş Üzeri" olanlar %2,4 ile düşük bir yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.2. Cinsiyet Frekans Tablosu

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kadın	563	53,6	54,1
Erkek	478	45,5	45,9
Toplam	1041	99,0	100,0
Kayıp Gözlem	10	1,0	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.2 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1041’inin “Cinsiyetiniz Nedir?” sorusuna yanıt verdiği ve 10 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Kadın” yanıtının 563 defa ile “Erkek” yanıtından daha yüksek olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1041 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1041 katılımcıdan “Kadın” olanlar %54,1 ve “Erkek” olanlar %45,9 ile birbirlerine yakın bir yüzde değerine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.3. Eğitim Durumu Frekans Tablosu

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
İlköğretim	77	7,3	7,3
Lise	284	27,0	27,0
Üniversite	556	52,9	53,0
Lisansüstü	133	12,7	12,7
Toplam	1050	99,9	100,0
Kayıp Gözlem	1	0,1	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.3 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1050’sinin “Eğitim Durumunuz?” sorusuna yanıt verdiği ve 1 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde eğitim durumu “Üniversite” olanların 556 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1050 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında fark olmadığı görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1050 katılımcıdan eğitim durumu “İlköğretim” olanların %7,3 ile en düşük yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.4. Meslek Grubu Frekans Tablosu

Meslek Grubu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Serbest Meslek	327	31,1	31,4
Memur	155	14,7	14,9
Öğretmen	84	8,0	8,1
Öğrenci	108	10,3	10,4
Akademisyen	35	3,3	3,4
Çalışmıyor	268	25,5	25,8
Emekli	63	6,0	6,1
Toplam	1040	99,0	100,0
Kayıp Gözlem	11	1,0	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.4. incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1040'ının "Mesleğiniz?" sorusuna yanıt verdiği ve 11 katılımcının ise bu soruyu yanıtı bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde mesleği "Serbest Meslek" olanların 327 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1040 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1040 katılımcıdan mesleği "Akademisyen" olanların %3,4 ile en düşük yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.5. Medeni Durum Frekans Tablosu

Medeni Durum	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Evli	499	47,5	47,7
Bekâr	484	46,1	46,2
Boşanmış	64	6,1	6,1
Toplam	1047	99,6	100,0
Kayıp Gözlem	4	0,4	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.5 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1047'sinin "Medeni Durumunuz?" sorusuna yanıt verdiği ve 4 katılımcının ise bu soruyu yanıtı bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir.

Frekanslar incelendiğinde “Evli” yanıtının 499 defa ile diğer yanıtlardan daha yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1047 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1041 katılımcıdan “Evli” olanlar %47,7 ve “Bekar” olanlar %46,2 ile birbirlerine yakın bir yüzde değerine sahip oldukları, “Boşanmış” olanların ise %6,1 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.6. Hane Halkı Aylık Gelir Frekans Tablosu

Hane Halkı Aylık Gelir	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
2.000-5.000 TL	357	34,0	34,6
5.001-10.000 TL	457	43,5	44,3
10.000 TL Üstü	218	20,7	21,1
Toplam	1032	98,2	100,0
Kayıp Gözlem	19	1,8	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.6 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1032’sinin “Hane Halkı Aylık Geliriniz?” sorusuna yanıt verdiği ve 19 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “5.001-10.000 TL” hane halkı aylık gelir aralığının 457 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1032 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1032 katılımcıdan hane halkı aylık geliri “5.001-10.000 TL” arasında olanlar %44,3 ile en yüksek yüzdeye ve “10.000 TL Üstü” olanlar ise %21,1 ile en düşük yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.7. Çocuk Sayısı Frekans Tablosu

Çocuk Sayısı	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Çocuğum Yok	567	53,9	54,2
1	168	16,0	16,1
2	197	18,7	18,8
3	84	8,0	8,0
4 ve Üzeri	30	2,9	2,9
Toplam	1046	99,5	100,0
Kayıp Gözlem	5	0,5	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.7 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1046'sının "Çocuk Sayısı?" sorusuna yanıt verdiği ve 5 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde çocuğu olmayan katılımcıların 567 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1046 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1046 katılımcıdan çocuğu olmayanlar %54,2 ile en yüksek yüzdeye ve "4 ve Üzeri" çocuğu olanlar ise %2,9 ile en düşük yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.8. Sahiplenilen Köpek Sayısı Frekans Tablosu

Sahiplenilen Köpek Sayısı	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Köpeğim Yok	171	16,3	16,8
1	629	59,8	61,8
2	119	11,3	11,7
3	54	5,1	5,3
4 ve Üzeri	44	4,2	4,3
Toplam	1017	96,8	100,0
Kayıp Gözlem	34	3,2	
Toplam	1051	100,0	

Tablo 4.8 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1017'sinin “Şu anda sahip olduğunuz kaç köpeğiniz var?” sorusuna yanıt verdiği ve 34 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “1” köpeği olan katılımcıların 629 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1017 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1017 katılımcıdan “1” köpeği olanlar %61,8 ile çok yüksek yüzdeye, “3” köpeği olanlar %5,3 ve “4 ve Üzeri” köpeği olanlar ise %4,3 ile en düşük yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.9. Daha Önce Köpek Besleme Durumu Frekans Tablosu

Daha Önce Köpek Besleme Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Evet	814	77,5	77,8
Hayır	232	22,1	22,2
Toplam	1046	99,5	100,0
Kayıp Gözlem	5	0,5	
Toplam	1051	100,0	

9. Soru: Daha Önce Köpek Beslediniz mi?

Tablo 4.9 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1046'sının “Daha önce köpek beslediniz mi?” sorusuna yanıt verdiği ve 5 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Evet” yanıtının 814 defa ile “Hayır” yanıtından daha yüksek olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1046 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1046 katılımcıdan %77,8'inin daha önce köpek beslediği ve %22,2'sinin daha önce köpek beslemediği görülmektedir.

Tablo 4.10. Köpek Sahiplenme Yaş Aralığı Frekans Tablosu

Köpek Sahiplenme Yaş Aralığı	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Yavru (1-2 Ay)	332	31,6	31,7
Yavru (3-6 Ay)	502	47,8	47,9
Genç (7-12 Ay)	146	13,9	13,9
Yetişkin (12 Ay Üzeri)	67	6,4	6,4
Toplam	1047	99,6	100,0
Kayıp Gözlem	4	0,4	
Toplam	1051	100,0	

10. Soru: Davranış uyumu açısından sizce hangi yaş aralığında köpek sahiplenmek daha uygundur?

Tablo 4.10 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1047'sinin “Davranış uyumu açısından sizce hangi yaş aralığında köpek sahiplenmek daha uygundur?” sorusuna yanıt verdiği ve 4 katılımcının ise bu soruyu yanıtı bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Yavru (3-6 ay)” yaş aralığının 502 defa ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1047 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1047 katılımcıdan köpek sahiplenme yaş aralığı “Yavru (3-6 ay)” tercih edenlerin %47,9 ile en yüksek yüzdeye, “Yetişkin (12 ay Üzeri)” tercih edenlerin ise %6,4 ile en düşük yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.11. Köpeğin Cinsiyetine Göre Uyum Durumu Frekans Tablosu

Köpeğin Cinsiyetine Göre Uyum Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Dişi	297	28,3	28,3
Erkek	207	19,7	19,7
Fark etmez	545	51,9	52,0
Toplam	1049	99,8	100,0
Kayıp Gözlem	2	0,2	
Toplam	1051	100,0	

11. Soru: Sizce davranış özellikleri bakımından hangi cinsiyetten köpek daha uyumludur?

Tablo 4.11 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1049'unun “Sizce davranış özellikleri bakımından hangi cinsiyetten köpek daha

uyumludur?” sorusuna yanıt verdiği ve 2 katılımcının ise bu soruyu yanıtızsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Fark etmez” yanıtının 545 defa en yüksek frekansa olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1049 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1049 katılımcıdan davranış özellikleri bakımından köpeğin cinsiyetine “Fark etmez” yanıtını verenler %52 ile en yüksek yüzdeye, “Erkek” yanıtını verenlerin %19,7 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.12. Köpek Sahiplenme Özelliği Frekans Tablosu

Köpek Sahiplenme Özelliği	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Kesinlikle saf ırk olmalı	155	14,7	14,8
Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim	241	22,9	23,0
Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim	286	27,2	27,3
Petshop veya üreticiden alırım	19	1,8	1,8
Fark etmez	345	32,8	33,0
Toplam	1046	99,5	100,0
Kayıp Gözlem	5	0,5	
Toplam	1051	100,0	

12. Soru: Davranış özellikleri açısından köpek sahiplendirirken hangisini tercih edersiniz?

Tablo 4.12 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1046’sının “Davranış özellikleri açısından köpek sahiplendirirken hangisini tercih edersiniz?” sorusuna yanıt verdiği ve 5 katılımcının ise bu soruyu yanıtızsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Fark etmez” yanıtının 345 defa ile diğer yanıtlara göre daha yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1046 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1046 katılımcıdan Davranış özellikleri

açısından köpek sahiplendirirken “Fark etmez” yanıtını verenler %33 ile en yüksek yüzdeye, “Petshop veya üreticiden alırım” yanıtını verenlerin %1,8 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.13. Profesyonel Eğiticiye Başvurma Durumu Frekans Tablosu

Profesyonel Eğiticiye Başvurma Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Hayır	902	85,8	86,7
Evet, ama hiç yararlı olmadı	74	7,0	7,1
Evet, çok yararı oldu	64	6,1	6,2
Toplam	1040	99,0	100,0
Kayıp Gözlem	11	1,0	
Toplam	1051	100,0	

15. Soru: Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?

Tablo 4.13 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1040’ının “Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?” sorusuna yanıt verdiği ve 11 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Hayır” yanıtının 902 defa ile en yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1040 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1040 katılımcıdan köpeğinin eğitimi için profesyonel eğiticiye başvurmayanların %86,7 ile çok yüksek bir yüzdeye, başvuranlardan “Evet, ama hiç yararlı olmadı” yanıtını verenlerin %7,1 ve “Evet, çok yararı oldu” yanıtı verenlerin ise %6,2 ile düşük yüzdelere sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.14. Psikoterapötik İlaç Kullanma Durumu Frekans Tablosu

Psikoterapötik İlaç Kullanma Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Evet	70	6,7	6,7
Hayır	975	92,8	93,3
Toplam	1045	99,4	100,0
Kayıp Gözlem	6	0,6	
Toplam	1051	100,0	

18. Soru: Köpeğinizde davranış bozukluğu için daha önce psikoterapötik bir ilaç kullandınız mı?

Tablo 4.14 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1045’inin “Köpeğinizde davranış bozukluğu için daha önce psikoterapötik bir ilaç kullandınız mı?” sorusuna yanıt verdiği ve 6 katılımcının ise bu soruyu yanıtızsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Hayır” yanıtının 975 defa ile “Evet” yanıtından çok daha yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1045 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1045 katılımcıdan %93,3’ünün köpeğinin davranış bozukluğu için daha önce psikoterapötik ilaç kullanmadığı, %6,7’sinin köpeğinin davranış bozukluğu için daha önce psikoterapötik ilaç kullandığı görülmektedir.

Tablo 4.15. Antidepresan, Antipsikotik İlaç Kullanma Durumu Frekans Tablosu

Antidepresan, Antipsikotik İlaç Kullanma Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Evet	598	56,9	57,1
Hayır	175	16,7	16,7
Belki	275	26,2	26,2
Toplam	1048	99,7	100,0
Kayıp Gözlem	3	0,3	
Toplam	1051	100,0	

19. Soru: Gerekirse ve Veteriner Hekim reçete ederse, köpeğinizde antidepresan, antipsikotik bir ilacı verir misiniz?

Tablo 4.15 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1048’inin “Gerekirse ve Veteriner Hekim reçete ederse, köpeğinizde antidepresan,

antipsikotik bir ilacı verir misiniz?” sorusuna yanıt verdiği ve 3 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Evet” yanıtının 598 defa ile diğer yanıtlara göre daha yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1048 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1048 katılımcıdan gerekirse ve Veteriner Hekim reçete ederse, köpeğime antidepresan, antipsikotik ilaç veririm yanıtını verenler %57,1 ile en yüksek yüzdeye, ilaç vermem yanıtını verenlerin %16,7 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.16. Petshopların Tavsiye Ettiği İlaçları Kullanma Durumu Frekans Tablosu

Petshoplar Tarafından Tavsiye Edilen İlaçları Kullanma Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Evet	121	11,5	11,5
Hayır	140	13,3	13,3
Belki	788	75,0	75,1
Toplam	1049	99,8	100,0
Kayıp Gözlem	2	0,2	
Toplam	1051	100,0	

20. Soru: Köpeğinizde davranış problemi çözümünde, petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanır mısınız?

Tablo 4.16 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1049’unun “Köpeğinizde davranış problemi çözümünde, petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanır mısınız?” sorusuna yanıt verdiği ve 2 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Belki” yanıtının 788 defa ile diğer yanıtlara göre daha yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1049 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1049 katılımcıdan köpeğimde davranış problemi çözümünde, petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları belki kullanırım diyenler %75,1 ile en yüksek yüzdeye, kullanırım diyenler %11,5 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.17. Doğal Ürün Kullanma Durumu Frekans Tablosu

Doğal Ürün Kullanma Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım	657	62,5	62,8
Evet, Veteriner Hekimime doğal ve bitkisel bir alternatif önermesi konusunda ısrarcı olurum	216	20,6	20,7
Evet, ilacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası tarafından önerilen ürünleri kullanırım	42	4,0	4,0
Köpeğim için asla psikoterapötik ilaç kullanmam, varsa doğal ürün kullanırım	131	12,5	12,5
Toplam	1046	99,5	100,0
Kayıp Gözlem	5	0,5	
Toplam	1051	100,0	

21. Soru: Köpeğinizin davranış problemlerinin tedavisinde Veteriner Hekim tarafından reçete edilen psikoterapötik (antidepresan, antipsikotik vb.) ilaçlara alternatif olarak bitkisel kökenli doğal ürünler kullanmayı tercih eder misiniz?

Tablo 4.17 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1046'sının “Köpeğinizin davranış problemlerinin tedavisinde Veteriner Hekim tarafından reçete edilen psikoterapötik (antidepresan, antipsikotik vb.) ilaçlara alternatif olarak bitkisel kökenli doğal ürünler kullanmayı tercih eder misiniz?” sorusuna yanıt verdiği ve 5 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım” yanıtının 657 defa ile diğer yanıtlara göre daha yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1046 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1046 katılımcıdan “Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım” yanıtın verelerin %62,8 ile en yüksek yüzdeye, “Evet, İlacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası

tarafından önerilen ürünleri kullanırım“ yanıtını verenlerin ise %4 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.18. Ötenazi Düşünme Durumu Frekans Tablosu

Ötenazi Düşünme Durumu	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde
Evet	141	13,4	13,6
Hayır, sokak veya barınağa bırakırım	239	22,7	23,1
Hayır, ne olursa olsun onunla yaşamaya devam ederim	653	62,1	63,2
Toplam	1033	98,3	100,0
Kayıp Gözlem	18	1,7	
Toplam	1051	100,0	

22. Soru: Hayat kalitenizi etkileyecek düzeyde saldırganlık (agresyon) gösteren bir köpeğiniz olsa, bu nedenle ötenazi düşünür müsünüz?

Tablo 4.18 incelendiğinde araştırmaya dâhil olan toplam 1051 katılımcıdan 1033’ünün “Hayat kalitenizi etkileyecek düzeyde saldırganlık (agresyon) gösteren bir köpeğiniz olsa, bu nedenle ötenazi düşünür müsünüz?” sorusuna yanıt verdiği ve 18 katılımcının ise bu soruyu yanıtsız bırakmasından dolayı kayıp gözlem olarak aktarıldığı görülmektedir. Frekanslar incelendiğinde “Hayır, ne olursa olsun onunla yaşamaya devam ederim” yanıtının 653 defa ile diğer yanıtlara göre daha yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yüzdelikler incelendiğinde ise kayıp gözlemlerin dâhil olduğu genel yüzde değerleri ile 1033 katılımcının dâhil olduğu yüzde değerleri arasında küçük bir fark olduğu görülmektedir. Kayıp gözlemlerin dâhil edilmediği geçerli yüzde değerlerine göre 1033 katılımcıdan “Hayır, ne olursa olsun onunla yaşamaya devam ederim” yanıtın verelerin %63,2 ile en yüksek yüzdeye, “Evet” yanıtını verenlerin ise %13,6 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

4.2. Çok Seçenekli Soruların Frekans Tabloları

Bu bölümde katılımcılara birden fazla şık işaretleme hakkı verilen sorulara (ifadelere) ait kayıp gözlem ve frekans tabloları verilmiştir.

Katılımcılar söz konusu sorulara birden fazla cevap verebildiği için cevap sayısı geçerli katılımcı sayısı olan 1051'i geçmektedir.

Tablo 4.19. Soru 13, 14, 16, 17 (Kayıp Gözlemler)

	Durumlar					
	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
13. Soru	1051	100,0	0	0,0	1051	100,0
14. Soru	1051	100,0	0	0,0	1051	100,0
16. Soru	1051	100,0	0	0,0	1051	100,0
17. Soru	1051	100,0	0	0,0	1051	100,0

Tablo 4.19'da görüldüğü üzere söz konusu sorular (ifadeler) için kayıp gözlem bulunmamaktadır.

Tablo 4.20. 13. Sorunun Frekans Tablosu

13. Soru Frekansları		Cevaplar	
		N	Yüzde
13. Soru	13a	124	6,1
	13b	617	30,4
	13c	631	31,1
	13d	341	16,8
	13e	48	2,4
	13f	270	13,3
Toplam		2031	100,0

13. Soru: Köpeğinizin içgüdüsel ve psikolojik profili, oyun ve diğer ihtiyaçları, beden dili ve davranışsal ırk özellikleri hakkında bilginiz var mı? Var ise nereden bilgi ediniyorsunuz?

Tablo 4.20 incelendiğinde 13. soruya verilen toplam 2031 cevabın 631'inin (%31,1) c şikkına ve 617'sinin (%30,4) b şikkına verildiği görülmektedir. Geri kalan şıkların cevaplanma yüzdelerinin %17'nin altında olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 4.21. 14. Sorunun Frekans Tablosu

14. Soru Frekansları		Cevaplar	
		N	Yüzde
14. Soru	14a	445	15,3
	14b	645	22,2
	14c	252	8,7
	14d	81	2,8
	14e	80	2,8
	14f	384	13,2
	14g	112	3,9
	14h	122	4,2
	14i	68	2,3
	14j	513	17,7
	14k	138	4,8
	14l	63	2,2
Toplam		2903	100,0

14. Soru: Köpeğinizin mizacını nasıl tanımlarsınız?

Tablo 4.21 incelendiğinde 14. soruya verilen toplam 2903 cevabın 645'inin (%22,2) b şikkına, 513'ünün (%17,7) j şikkına ve 445'inin (%15,3) a şikkına verildiği görülmektedir. Geri kalan şıkların cevaplanma yüzdelerinin %15'in altında olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 4.22. 16. Sorunun Frekans Tablosu

16. Soru Frekansları	Her Bir Şıkkın İşaretlenme Sayısı	Toplam Cevap Sayısına Göre Yüzde	Toplam Kişi Sayısına Göre Yüzde
16 a	253	8,00	24,16
16 b	414	13,00	39,54
16 c	167	5,30	15,95
16 d	210	6,60	20,06
16 e	311	9,80	29,70
16 f	195	6,10	18,62
16 g	43	1,40	4,11
16 h	58	1,80	5,52
16 i	51	1,60	4,87
16 j	106	3,30	10,12
16 k	81	2,50	7,74
16 l	115	3,60	10,98
Soru 16 16 m	178	5,60	17,00
16 n	67	2,10	6,40
16 o	30	0,90	2,87
16 p	57	1,80	5,44
16 q	111	3,50	10,60
16 r	149	4,70	14,23
16 s	76	2,40	7,26
16 t	127	4,00	12,13
16 u	44	1,40	4,20
16 v	84	2,60	8,02
16 w	113	3,60	10,79
16 x	119	3,70	11,37
16 y	21	0,70	2,01
Toplam	3180	100,00	303,72

16. Soru: Köpeğinizde aşağıdaki davranış problemlerinden bir veya birkaçını gözlemlediniz mi?

Tablo 4.22 incelendiğinde 16. soruya verilen toplam 3180 cevabın 414'ünün (%13) b şıkkına verildiği görülmektedir. Geri kalan şıkların cevaplanma yüzdelerinin %10'un altında olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 4.23. 17. Sorunun Frekans Tablosu

17. Soru Frekansları		Cevaplar	
		N	Yüzde
17. Soru	17a	547	33,9
	17b	859	53,2
	17c	61	3,8
	17d	77	4,8
	17e	39	2,4
	17f	11	0,7
	17g	20	1,2
Toplam		1614	100,0

17. Soru: Köpeğinizde sizi rahatsız eden davranış bozukluğu ile karşılaşırsanız aşağıdaki alternatiflerden hangisini seçerdiniz?

Tablo 4.23 incelendiğinde 17. soruya verilen toplam 1614 cevabın 859'unun (%53,2) b şıkkına verildiği, açıkça en çok işaretlenen şık olduğu ve 547'sinin (%33,9) a şıkkına verildiği görülmektedir. Geri kalan şıkların cevaplanma yüzdelerinin %5'in altında olduğu göze çarpmaktadır.

4.3. Özellikli Frekans Tabloları

Tablo 4.24. 14. Sorunun Olumlu ve Olumsuz Seçenekleri

14. Soru Bilgileri	
Olumsuz Seçenekler	c, d, e, g, h, i
Olumlu Seçenekler	diğer hepsi

Tablo 4.25. 16. Sorunun 1. Grup ve 2. Grup Seçenekleri

16. Soru Bilgileri	
1. Grup	g, j, s, y
2. Grup	a ve 1.grup dışındaki hepsi

Tablo 4.26. 13. Sorunun c Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu

13c * Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu		13a	13b	13d	13e	13f	Toplam
13c	Frekans	5	426	258	41	167	897
	Yüzde	0,60	47,50	28,80	4,60	18,60	100

Tablo 4.26 değerleri bizlere 13'üncü soruya yanıt verirken hem c şikkını hem de 13'üncü soruya ait diğer şıklardan herhangi birini işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 13. soru c hem de b şikkını işaretleyen toplam 426 kişi olduğu, bu 426 kişinin yanıtlamasının toplam 897 yanıtın %47,5 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 13. soru c şikkıyla beraber en az işaretlenen şık ise 5 kişi ve %0,6 yüzde ile a şikkı olmuştur.

Tablo 4.27. 13. Sorunun e Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu

13e * Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu		13a	13b	13c	13d	13f	Toplam
13e	Frekans	0	43	41	32	19	135
	Yüzde	0	31,90	30,40	23,70	14,10	100

Tablo 4.27 değerleri bizlere 13'üncü soruya yanıt verirken hem e şikkını hem de 13'üncü soruya ait diğer şıklardan herhangi birini işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 13. soru e hem de b şikkını işaretleyen toplam 43 kişi olduğu, bu 43 kişinin toplam 135 yanıtının %31,9 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 13. soru c şikkıyla beraber aynı anda a şikkını işaretleyen bir katılımcı olmadığı göze çarpmaktadır.

Tablo 4.28. 13. Sorunun f Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu

13f * Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu		13a	13b	13c	13d	13e	Toplam
13f	Frekans	2	171	167	116	19	475
	Yüzde	0,40	37,40	36,50	25,40	4,20	100

Tablo 4.28 değerleri bizlere 13'üncü soruya yanıt verirken hem f şikkını hem de 13'üncü soruya ait diğer şıklardan herhangi birini işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 13. soru f hem de b şikkını işaretleyen toplam 171 kişi olduğu, bu 171 kişinin yanıtlamasının toplam 475 yanıtın %37,40 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 13. soru f şikkıyla beraber en az işaretlenen şık ise 2 kişi ve %0,4 yüzde ile a şikkı olmuştur.

Tablo 4.29. 14. Soru (Olumsuz) Seçenekleri ile 14. Soru a, b ve f Çapraz Tablosu

Soru 14 Olumsuzlar * 14 a, b, f Çapraz Tablosu		14a	14b	14f	Toplam
	Frekans	157	249	172	578
Soru 14 Olumsuzlar	Soru 14 Olumsuzlar Seçenekler İçi Yüzde	27,20	43,10	29,80	100

Tablo 4.29 değerleri bizlere 14'üncü soruya yanıt verirken hem olumsuz şıklardan en az birini hem de 14'üncü soruya ait diğer şıklardan a, b, f şıklarını da işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini göstermektedir. Değerler incelendiğinde hem 14. soru olumsuz şıklardan en az birini işaretleyen hem de 14b şikkını işaretleyen toplam 249 kişi olduğu, bu 249 kişinin yanıtlamasının toplam 578 yanıtın %43,1'i ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 14. soru olumsuz şıklarından en az birini işaretleyenlerle beraber en az işaretlenen şık ise 157 kişi ve %27,2 yüzde ile 14a şikkı olmuştur.

Tablo 4.30. 14. Soru e Seçeneği ile Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu

14e * Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu		14a	14b	14c	14d	14f	14g	14h	14i	14j	14k	14l	Top.
	Frekans	16	24	37	13	22	8	30	13	27	10	13	213
14 e Seçenler	14e Seçeneği İçi Yüzde	7,5	11,3	17,4	6,1	10,3	3,8	14,1	6,1	12,7	4,7	6,1	100

Tablo 4.30 değerleri bizlere 14'üncü soruya yanıt verirken hem e şikkını hem de 14'üncü soruya ait diğer şıklardan herhangi birini işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen

yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 14e hem de 14c şikkını işaretleyen toplam 37 kişi olduğu, bu 37 kişinin yanıtlamasının toplam 213 yanıtın %17,4'ü ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 14e şikkıyla beraber en az işaretlenen şık ise 8 kişi ve %3,8 yüzde ile 14g şikkı olmuştur.

Tablo 4.31. 14. Sorunun e Seçeneğini İşaretleyenler ile 15. Soru Çapraz Tablosu

14e * 15. Soru Çapraz Tablosu		15. Soru: Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?			Toplam
		Hayır	Evet, ama hiç yararlı olmadı	Evet, çok yararı oldu	
14e Seçenler	Frekans	63	15	2	80
	Yüzde	78,8	18,8	2,5	100,0

Tablo 4.31 değerleri bizlere 14'üncü soruya yanıt verirken e şikkını işaretleyenler ile “Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?” sorusuna cevap veren katılımcıların şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini göstermektedir. Değerler incelendiğinde hem 14. soru e şikkını işaretleyen toplam 80 kişiden “Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?” sorusuna “Hayır” yanıtını veren 63 kişi %78,8'i ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. “Evet, çok yararı oldu” seçeneğini işaretleyen ise 2 kişi ve %2,5 yüzde ile en düşük değere sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.32.1. 16. Sorunun a Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu

16a * Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu		16b	16c	16d	16e	16f	16g	16h	16i	16j	16k	16l	16m	Top.
16a Seçenle r	Frekans	11	1	3	7	2	0	1	3	0	0	1	2	51
	16 a Seçeneği İç Yüzde	21,6	2	5,9	13,7	3,9	0	2	5,9	0	0	2	3,9	100

Tablo 4.32.2. 16. Sorunun a Seçeneği İle Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu (Devamı)

16a * Diğer Seçenekler Çapraz Tablosu		16n	16o	16p	16q	16r	16s	16t	16u	16v	16w	16x	16y	Toplam
	Frekans	0	0	0	3	6	0	3	0	3	2	3	0	51
16a Seçenler	16a Seçeneği İçi Yüzde	0	0	0	5,9	11,8	0	5,9	0	5,9	3,9	5,9	0	100

Üstteki tablolardaki toplam frekans ve yüzde değerleri iki tablonun toplamını ifade etmektedir.

Tablo 4.32.1 ve Tablo 4.32.2 değerleri bizlere 16'ncı soruya yanıt verirken hem a şikkını hem de 16'ncı soruya ait diğer şıklardan herhangi birini işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 16a hem de 16b şikkını işaretleyen toplam 11 kişi olduğu, bu 11 kişinin yanıtlarının toplam 51 yanıtın %21,6 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 16'ncı soruda hem a şikkını hem de g, j, k, n, o, p, s, u, ve y şıklarından birini aynı anda işaretleyen bir katılımcı olmadığı göze çarpmaktadır.

Tablo 4.33. 17. Sorunun a Seçeneği İle 16. Soru 1. Grup Çapraz Tablosu

17 a * 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablosu		16g	16j	16s	16y	Toplam
	Frekans	28	57	43	21	149
17a Seçenler	17a Seçeneği İçi Yüzde	18,8	38,3	28,9	14,1	100

Tablo 4.33 değerleri bizlere 17'nci soruya yanıt verirken hem a şikkını işaretleyenler ile 16. soruya ait g, j, s ve y şıklarını işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 17. soru a şikkını hem de 16. soru s şikkını işaretleyen toplam 43 kişi olduğu, bu 43 kişinin yanıtlamasının toplam 149 yanıtın %28,9 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 17. soru a şikkıyla beraber en az işaretlenen şık ise 21 kişi ve %14,1 ile 16. soru y şikkı olmuştur.

Tablo 4.34. 17. Sorunun f Seçeneği İle 16. Soru 1. Grup Çapraz Tablosu

17f * 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablolama		16g	16j	16s	16y	Toplam
Frekans		0	2	1	0	3
17f Seçenler	17f Seçeneği İçi Yüzde	0,0	66,6	33,4	0,0	100

Tablo 4.34 değerleri bizlere 17'inci soruya yanıt verirken hem f şikkını işaretleyenler ile 16. soruya ait g, j, s ve y şıklarını işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 17. soru f şikkını hem de 16. soru j şikkını işaretleyen toplam 2 kişi olduğu, bu 2 kişinin yanıtlamasının toplam 3 yanıtın %66,6 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 17. soru f şikkını işaretleyip, 16. soru g ve y şikkını işaretleyen katılımcı olmamıştır.

Tablo 4.35. 17. Soru g Seçeneği İle 16. Soru 1. Grup Çapraz Tablosu

17g * 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablolama		16g	16j	16s	16y	Toplam
Frekans		0	1	1	0	2
17g Seçenler	17g Seçeneği İçi Yüzde	0	50,0	50,0	0	100

Tablo 4.35 değerleri bizlere 17'inci soruya yanıt verirken hem g şikkını işaretleyenler ile 16. soruya ait g, j, s ve y şıklarını işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 17. soru g şikkını hem de 16. soru j ve s şikkını işaretleyen 1'er kişi olduğu ve %50 yüzdelik değere sahip oldukları görülmektedir. 17. soru g şikkını işaretleyip, 16. soru g ve y şikkını işaretleyen katılımcı olmamıştır.

Tablo 4.36. 17. Soru e, f, g Seçenekleri ile 17. Soru a, b, c, d Seçenekleri Çapraz Tablosu

17 e, f, g * 17 a, b, c, d Çapraz Tablolama		17a	17b	17c	17d	Toplam
17e, f, g Seçenler	Frekans	0	1	1	0	2
	17 e, f, g Seçeneği İçi Yüzde	0,0	50,0	50,0	0,0	100

Tablo 4.36 değerleri bizlere 17'inci soruya yanıt verirken e, f, g şıklarından en az birini hemde aynı soruya ait diğer şıklardan a, b, c, d şıklarını da işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini göstermektedir. Değerler incelendiğinde hem 17. soru e, f, g şıklarından en az birini işaretleyen hem de hem de 17. soru b ve c şikkını işaretleyen 1'er kişi olduğu ve %50 yüzdelik değere sahip oldukları görülmektedir. 17. soru e, f, g şikkını işaretleyip, 17. soru a ve d şikkını işaretleyen katılımcı olmamıştır.

Tablo 4.37.1. 18. Soru Seçenekleri ile 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu

18. Soru * 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu		16b	16c	16d	16e	16f	16g	16h	16i	16j	16k	16l	16m	Toplam
18. Soru Evet	Frekans	32	8	16	23	14	4	6	4	12	16	9	21	240
	Yüzde	13,30	3,30	6,70	9,60	5,80	1,70	2,50	1,70	5	6,70	3,80	8,80	100,0
18. Soru Hayır	Frekans	379	159	193	287	180	39	51	46	94	65	105	155	2673
	Yüzde	14,25	5,90	7,20	10,70	6,70	1,50	1,90	1,70	3,50	2,40	3,90	5,80	100,0

Tablo 4.37.2. 18. Soru Seçenekleri ile 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu (Seçeneklerin Devamı)

18. Soru * 16. Soru (1 ve 2. Grup) Çapraz Tablosu		16n	16o	16p	16q	16r	16s	16t	16u	16v	16w	16x	16y	Toplam
18. Soru Evet	Frekans	6	3	5	4	9	8	11	5	7	8	9	0	240
	Yüzde	2,50	1,30	2,10	1,70	3,80	3,30	4,60	2,10	2,90	3,30	3,80	0	100,0
18. Soru Hayır	Frekans	61	27	52	107	140	67	116	39	76	104	110	21	2673
	Yüzde	2,30	1	1,90	4	5,20	2,50	4,30	1,50	2,80	3,90	4,10	0,80	100,0

4.37.1 ve 4.37.2 tablolarındaki toplam frekans ve yüzde değerleri iki tablonun toplamını ifade etmektedir.

Tablo 4.38.1. 19. Soru Seçenekleri ile 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu

19. Soru * 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu		16b	16c	16d	16e	16f	16g	16h	16i	16j	16k	16l	16m	Toplam
S19/Evet	Frekans	252	86	136	194	112	21	32	41	57	48	64	94	1640
	Yüzde	15,4	5,2	8,3	11,8	6,8	1,3	2	2,5	3,5	2,9	3,9	5,7	100
S19/Hayır	Frekans	66	30	22	35	31	8	8	3	14	14	19	31	464
	Yüzde	14,2	6,5	4,7	7,5	6,7	1,7	1,7	0,6	3	3	4,1	6,7	100
S19/Belki	Frekans	95	51	51	80	52	14	17	7	35	18	31	52	812
	Yüzde	11,7	6,3	6,3	9,9	6,4	1,7	2,1	0,9	4,3	2,2	3,8	6,4	100

Tablo 4.38.2. 19. Soru Seçenekleri ile 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu (Devamı)

19. Soru * 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu		16n	16o	16p	16q	16r	16s	16t	16u	16v	16w	16x	16y	Toplam
S 19/Evet	Frekans	38	16	41	52	70	46	60	23	53	45	50	9	1640
	Yüzde	2,3	1	2,5	3,2	4,3	2,8	3,7	1,4	3,2	2,7	3	0,5	100
S 19/Hayır	Frekans	11	3	7	21	29	10	29	9	10	23	24	7	464
	Yüzde	2,3	1	2,5	3,2	4,3	2,8	3,7	1,4	3,2	2,7	3	0,5	100
S 19/Belki	Frekans	18	11	9	38	49	20	37	11	21	45	45	5	812
	Yüzde	2,2	1,4	1,1	4,7	6	2,5	4,6	1,4	2,6	5,5	5,5	0,6	100

4.38.1 ve 4.38.2 tablolarındaki toplam frekans ve yüzde değerleri iki tablonun toplamını ifade etmektedir.

Tablo 4.39. 20. Soru ‘Evet’ Seçeneği ile 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablosu

20. Soru * 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablosu			16g	16j	16s	16y	Toplam
20. Soru	Evet	Frekans	3	9	9	1	22
		Yüzde	13,60	40,90	40,90	4,50	100

Tablo 4.39 değerleri bizlere 20’nci soruya yanıt verirken hem “Evet” şikkını işaretleyenler ile 16. soruya ait g, j, s ve y şıklarını işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 20. soru “Evet” şikkını hem de 16. soru j ve s şikkını işaretleyen 9’ar kişi olduğu ve %40,9 yüzdelik değere sahip oldukları görülmektedir. 16. soru “Evet” şikkıyla beraber en az işaretlenen şık ise 1 kişi ve %4,5 ile 16. soru y şikkı olmuştur.

Tablo 4.40. 21. Soru d Seçeneği ile 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablosu

21d * 16. Soru (1. Grup) Çapraz Tablolama			16g	16j	16s	16y	Toplam
21d Seçenler		Frekans	8	9	10	4	31
		Yüzde	25,8	29	32,3	12,9	100

Tablo 4.40 değerleri bizlere 21’nci soruya yanıt verirken hem d şikkını işaretleyenler ile 16. soruya ait g, j, s ve y şıklarını işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini sunmaktadır. Değerler incelendiğinde hem 21. soru d şikkını hem de 16. soru s şikkını işaretleyen 10 kişi olduğu ve %32,3 yüzdelik değere sahip olduğu görülmektedir. 21. soru d şikkı ile beraber en az işaretlenen şık ise 4 kişi ve %12,9 ile 16. soru y şikkı olmuştur.

Tablo 4.41. 21. Soru d Seçeneği ile 17. Soru e, f ve g Seçenekleri Çapraz Tablosu

21d * 17 e, f, g Çapraz Tablolama		17e	17f	17g	Toplam
21d Seçenler	Frekans	3	1	1	5
	Yüzde	60	20	20	100

Tablo 4.41 değerleri bizlere 21'nci soruya yanıt verirken hem d şikkını hem de 17'nci soruya ait şıklardan e, f, g şıklarını da işaretlemiş katılımcıların yanıtlarının şıklara göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, şıklara göre verilen yanıtların yüzdesini göstermektedir. Değerler incelendiğinde hem 21. soru d şikkını işaretleyen hem de 17. sorunun e şikkını işaretleyen toplam 3 kişi olduğu, bu 3 kişinin yanıtlamasının toplam 5 yanıtın %60 ile en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. 21. soru d şikkı beraber en az işaretlenen şıklar ise 1'er kişi ve %20 yüzdeleri ile 17f ve 17g şıkları olmuştur.

Tablo 4.42.1. 22. Soru Seçenekleri ile 16. Sorunun (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu

22. Soru * 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu		16b	16c	16d	16e	16f	16g	16h	16i	16j	16k	16l	16m	Toplam
S22/a	Frekans	56	18	22	37	17	5	3	14	10	7	9	13	309
	Yüzde	26,50	8,50	10,40	17,50	8,10	2,40	1,40	6,60	4,70	3,30	4,30	6,20	100
S22/b	Frekans	115	33	43	68	52	6	10	14	30	24	25	35	664
	Yüzde	17,30	5	6,50	10,20	7,80	0,90	1,50	2,10	4,50	3,60	3,80	5,30	100
S22/c	Frekans	237	116	141	203	123	31	43	21	65	49	80	128	1919
	Yüzde	12,40	6	7,30	10,60	6,40	1,60	2,20	1,10	3,40	2,60	4,20	6,70	100

Tablo 4.42.2. 22. Soru Seçenekleri ile 16. Sorunun (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu (Devamı)

22. Soru * 16. Soru (1. ve 2. Grup) Çapraz Tablosu		16n	16o	16p	16q	16r	16s	16t	16u	16v	16w	16x	16y	Toplam
S22/a	Frekans	9	5	12	11	2	12	8	3	7	11	16	2	309
	Yüzde	4,30	2,40	5,70	5,20	0,90	5,70	3,80	1,40	3,30	5,20	7,60	0,90	100
S22/b	Frekans	16	6	15	17	26	23	24	9	36	16	17	4	664
	Yüzde	2,40	0,90	2,30	2,60	3,90	3,50	3,60	1,40	5,40	2,40	2,65	0,60	100
S22/c	Frekans	42	19	30	83	120	39	91	32	40	86	85	15	1919
	Yüzde	2,20	1	1,60	4,30	6,30	2	4,70	1,70	2,10	4,50	4,40	0,80	100

Üstteki tablolardaki toplam frekans ve yüzde değerleri iki tablonun toplamını ifade etmektedir.

Tablo 4.43. Çocuk Sayısı ile 16. Sorunun s Seçeneği Çapraz Tablosu

Çocuk Sayısı * 16s Çapraz Tablosu		16 s	Toplam
Çocuk Sayısı	Çocuğum Yok	Frekans	45
		Yüzde	7,9
	1	Frekans	13
		Yüzde	7,7
	2	Frekans	6
		Yüzde	3,0
	3	Frekans	9
		Yüzde	10,7
	4 ve Üzeri	Frekans	3
		Yüzde	10,0

Tablo 4.43 değerleri bizlere 16'ncı soruya yanıt verirken hem s şikkını hem de “Çocuk Sayısı” sorusuna yanıt veren katılımcıların yanıtlarına göre dağılımını, toplam yanıt sayısını, çocuk sayılarına göre verilen yanıtların yüzdeleri göstermektedir. Değerler incelendiğinde hem 16. soru s şikkını hem de çocuğu olmayan 45 kişi olduğu ve %7,9 yüzdelerik değere sahip oldukları görülmektedir. 16. soru s şikkıyla beraber “4 ve üzeri” çocuğu olan 3 kişi ve %10 ile en az yüzdeye sahip olmuştur.

Çalışmanın bu kısmında araştırma için gerekli görülen kıyaslamaların ve belirlenmesi gereken frekans bilgilerinin tespit edilmesi amacıyla söz konusu ifadeler arasında çapraz tablolama ve ki-kare analizi yapılmıştır. Her başlık altında çapraz tablolamaya ve ki-kare analizine dâhil olan ve kayıp gözlem olarak belirlenen katılımcı sayıları “Kayıp Gözlemler” adlı tablolarla sunulmuştur. Gerek ki-kare analizleri gerekse sadece çapraz tablolama yapılan kısımlar, söz konusu bölümlerdeki tablolarda görüleceği üzere, kayıp gözlemler çıkarılarak yapılmıştır. Katılımcı sayısı yeterli olduğundan kayıp gözlemlerin herhangi bir istatistiksel yöntemle doldurulmadan analizlere devam edilmesi daha sağlıklı görülmüştür.

Aşağıdaki tablolarda “Yavru (1-2 ay)” yaş aralığında köpek sahiplenmeyi uygun bulan katılımcıların; eğitim seviyesi, yaş grubu ve cinsiyeti arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.44. 10. Sorunun a Seçeneği (Kayıp Gözlemler)

10. Sorunun a Seçeneği ve Diğer Seçenekleri	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
10a ve Diğer * Yaş Aralığı	1045	99,4	6	0,6	1051	100,0
10a ve Diğer * Cinsiyet	1037	98,7	14	1,3	1051	100,0
10a ve Diğer * Eğitim Durumu	1046	99,5	5	0,5	1051	100,0

10. Soru: Davranış uyumu açısından sizce hangi yaş aralığında köpek sahiplenmek daha uygundur?

Tablo 4.44’te incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.45. Yavru (1-2 Ay) ve Diğer Seçenekler İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu

Yavru (1-2 Ay) ve Diğer * Yaş Aralığı Çapraz Tablolama			Yaş Aralığı					65 Üzeri	Toplam
			18-25	26-35	36-45	46-55	56-65		
Yavru (1-2 Ay) ve Diğer	Yavru (1-2 Ay)	Frekans	116	86	62	44	16	7	331
		Yüzde	35,0	26,0	18,7	13,3	4,8	2,1	100,0
	Diğer	Frekans	198	205	157	99	37	18	714
		Yüzde	27,7	28,7	22,0	13,9	5,2	2,5	100,0
	Toplam	Frekans	314	291	219	143	53	25	1045
		Yüzde	30,0	27,8	21,0	13,7	5,1	2,4	100,0

Tablo 4.45 incelendiğinde katılımcıların köpek sahiplenirken tercih ettikleri köpek yaşı ile katılımcıların yaş aralığına ait alt boyutlar arasında nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. Köpek sahiplenirken köpek yaşı için “Yavru (1-2 aylık)” şikkını seçen toplam 331 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 116 (%35) kişi ile 18-25 yaş aralığı olduğu görülmektedir. Diğer şıkları seçen toplam 714 katılımcı için 205 (%48,3) kişi ile 18-25 yaş aralığının en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.45.1. Köpek Sahiplenirken Yapılan Tercih İle Yaş Aralığı Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	6,041
sd	5
P	0,302

Tablo 4.45.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların köpek sahiplenirken yaptıkları tercihle “Yaş Aralığı” arasında %5 önem seviyesinde anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 4.46. Yavru (1-2 Ay) ve Diğer Seçenekler İle Cinsiyet Çapraz Tablosu

Yavru (1-2 Ay) ve Diğer * Cinsiyet Çapraz Tablolama			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
Yavru (1-2 Ay) ve Diğer	Yavru (1-2 Ay)	Frekans	183	146	329
		Yüzde	55,6	44,4	100,0
	Diğer	Frekans	378	330	708
		Yüzde	53,4	46,6	100,0
	Toplam	Frekans	561	476	1037
		Yüzde	54,1	45,9	100,0

Tablo 4.46.1. Köpek Sahiplenirken Yapılan Tercih İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	0,451
sd	1
P	0,502

Tablo 4.46.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha = 0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların köpek sahiplenirken yaptıkları tercihle “Cinsiyet” arasında %5 önem seviyesinde anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 4.47. Yavru (1-2 Ay) ve Diğer Seçenekler İle Eğitim Durumu Çapraz Tablolama

Yavru (1-2 Ay) ve Diğer * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
Yavru (1-2 Ay) ve Diğer	Yavru (1-2 Ay)	Frekans	32	88	178	34	332
		Yüzde	9,6	26,5	53,6	10,2	100,0
	Diğer	Frekans	45	194	377	98	714
		Yüzde	6,3	27,2	52,8	13,7	100,0
Toplam		Frekans	77	282	555	132	1046
		Yüzde	7,4	27,0	53,1	12,6	100,0

Tablo 4.47 incelendiğinde katılımcıların, köpek sahiplenirken tercih ettikleri köpek yaşı ile eğitim durumlarına ait alt boyutlar arasında nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. Köpek sahiplenirken köpek yaşı için “Yavru (1-2 aylık)” şikkını seçen toplam 332 katılımcıdan en yüksek değere sahip eğitim durumunun 178 (%53,6) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. Diğer şıkları seçen toplam 714 katılımcı için en yüksek değere sahip eğitim durumunun 377 (%52,8) kişi ile yine “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.47.1. Köpek Sahiplenme Tercihi İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	5,672
sd	3
P	0,129

Tablo 4.47.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların köpek sahiplenirken yaptıkları tercihle “Eğitim Durumu” arasında %5 önem seviyesinde anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Şu anda sahip olunan köpek sayısına göre 3 ile 4 ve üstü köpeği olanların; çocuk sayısı, medeni durumu, gelir düzeyi, çalışma durumu (çalışıyorsa mesleği) frekans tabloları aşağıda verilmiştir:

Tablo 4.48. 8. Sorunun d ve e Seçeneği (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
Köpek Sayısı * Medeni Durumu	98	100,0	0	0,0	98	100,0
Köpek Sayısı * Hane Halkı Aylık Geliri	93	94,9	5	5,1	98	100,0
Köpek Sayısı * Çocuk Sayısı	98	100,0	0	0,0	98	100,0
Köpek Sayısı * Çalışma Durumu	98	100,0	0	0,0	98	100,0

Tablo 4.48’de incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.49. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Medeni Durumu Çapraz Tablosu

Sahiplenilen Köpek Sayısı * Medeni Durum Çapraz Tablolama		Medeni Durumu			Toplam	
		Evli	Bekâr	Boşanmış		
Köpek Sayısı	3	Frekans	28	21	5	54
		Yüzde	51,9	38,9	9,3	100,0
	4 ve Üzeri	Frekans	22	21	1	44
		Yüzde	50,0	47,7	2,3	100,0
Toplam		Frekans	50	42	6	98
		Yüzde	51,0	42,9	6,1	100,0

Tablo 4.49 incelendiğinde 3 köpek sahibi toplam 54 katılımcının 28'inin (%51,9) evli, 21'inin (%38,9) bekâr ve 5'inin (%9,3) boşanmış olduğu görülmektedir. 4 ve üzeri köpek sahibi toplam 44 katılımcının 22'sinin (%50) evli, 21'inin (%47,7) bekâr ve 1'inin (%2,3) boşanmış olduğu görülmektedir.

Tablo 4.50. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Hane Halkı Aylık Geliri Çapraz Tablosu

Sahiplenilen Köpek Sayısı * Hane Halkı Aylık Geliri Çapraz Tablolama			Hane Halkı Aylık Geliri			Toplam
			2.000-5.000 TL	5.001-10.000 TL	10.000 TL Üstü	
Köpek Sayısı	3	Frekans	15	25	10	50
		Yüzde	30,0	50,0	20,0	100,0
	4 ve Üzeri	Frekans	11	19	13	43
		Yüzde	25,6	44,2	30,2	100,0
Toplam		Frekans	26	44	23	93
		Yüzde	28,0	47,3	24,7	100,0

Tablo 4.50 verileri ile 3 köpek sahibi toplam 50 katılımcının hane halkı gelirleri incelendiğinde 15 (%30) katılımcının hane halkı gelirinin 2.000-5.000 TL aralığında, 25 (%50) katılımcının hane halkı gelirinin 5.001-10.000 TL aralığında ve 10 (%20) katılımcının hane halkı gelirinin 10.000 TL üzerinde olduğu görülmektedir. 4 ve üzeri köpek sahibi toplam 43 katılımcının hane halkı gelirleri incelendiğinde 11 (%25,6) katılımcının hane halkı gelirinin 2.000-5.000 TL aralığında, 19 (%44,2) katılımcının hane halkı gelirinin 5.001-10.000 TL aralığında ve 13 (%30,2) katılımcının hane halkı gelirinin 10.000 TL üzerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 4.51. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu

Sahiplenilen Köpek Sayısı * Çocuk Sayısı Çapraz Tablolama			Çocuk Sayısı					Toplam
			Çocuğum Yok	1	2	3	4 ve Üzeri	
Köpek Sayısı	3	Frekans	19	5	20	7	3	54
		Yüzde	35,2	9,3	37,0	13,0	5,6	100,0
	4 ve Üzeri	Frekans	20	6	9	6	3	44
		Yüzde	45,5	13,6	20,5	13,6	6,8	100,0
Toplam		Frekans	39	11	29	13	6	98
		Yüzde	39,8	11,2	29,6	13,3	6,1	100,0

Tablo 4.51 incelendiğinde 3 köpek sahibi toplam 54 katılımcının 20'sinin (%37) 2 çocuk sahibi olduğu ve 19'unun çocuk sahibi olmadığı görülmektedir. 4 ve

üzeri köpek sahibi toplam 44 katılımcının 20'sinin (%45,5) çocuk sahibi olmadığı ve bu değerin diğer değerlerden çok daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.52. Sahiplenilen Köpek Sayısı İle Çalışma Durumu Çapraz Tablosu

Köpek Sayısı * Çalışma Durumu Çapraz Tablolama			Çalışma Durumu		Toplam
			Çalışıyor	Çalışmıyor	
Köpek Sayısı	3	Frekans	47	7	54
		Yüzde	87,0	13,0	100,0
	4 ve Üzeri	Frekans	34	10	44
		Yüzde	77,3	22,7	100,0
Toplam		Frekans	81	17	98
		Yüzde	82,7	17,3	100,0

Tablo 4.52 incelendiğinde 3 köpek sahibi toplam 54 katılımcının 47'sinin (%87) çalışıyor ve 7'sinin (%13) çalışmıyor olduğu görülmektedir. 4 ve üzeri köpek sahibi toplam 44 katılımcının 34'ünün (%77,3) çalışıyor ve 10'unun (%22,7) çalışmıyor olduğu görülmektedir.

Tablo 4.53. 3 ve Üzeri Köpek Sahibi Çalışan Katılımcıların Meslek Dağılımı

3 ve Üzeri Köpek Sahibi Çalışan Katılımcıların Meslek Dağılımı	Mesleğiniz?						Toplam
	Serbest Meslek	Memur	Öğretmen	Öğrenci	Akademisyen	Emekli	
Frekans	39	12	5	9	2	14	81
Yüzde	48,1	14,8	6,2	11,1	2,5	17,3	100,0

Tablo 4.53 incelendiğinde 3 ve üzeri köpek sahibi toplam 81 katılımcının 39'unun (%48,1) serbest meslek çalışanı olduğu ve bu değerin diğer değerlerden çok daha yüksek olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tablolarda 11. Sorunun tüm seçenekleri ile katılımcıların cinsiyetleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.54. 11. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
11. Soru * Cinsiyet	1039	98,9	12	1,1	1051	100,0

11. Soru: Sizce davranış özellikleri bakımından hangi cinsiyetten köpek daha uyumludur?

Tablo 4.54’te incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.55. Katılımcı Cinsiyeti İle Sahiplenilen Köpek Cinsiyeti Çapraz Tablosu

Cinsiyet * Sizce davranış özellikleri bakımından hangi cinsiyetten köpek daha uyumludur? Çapraz Tablolama			Sizce davranış özellikleri bakımından hangi cinsiyetten köpek daha uyumludur?			Toplam
			Dişi	Erkek	Fark Etmez	
Cinsiyet	Kadın	Frekans	175	81	305	561
		Beklenen Frekans	159,3	110,7	291,0	561,0
		Yüzde	31,2	14,4	54,4	100,0
	Erkek	Frekans	120	124	234	478
		Beklenen Frekans	135,7	94,3	248,0	478,0
		Yüzde	25,1	25,9	49,0	100,0
Toplam		Frekans	295	205	539	1039
		Beklenen Frekans	295,0	205,0	539,0	1039,0
		Yüzde	28,4	19,7	51,9	100,0

Tablo 4.55 incelendiğinde 561 kadın katılımcıdan 305’inin (%54,4) ve 478 erkek katılımcıdan 234’ünün (%49) köpek seçerken cinsiyet seçimine “fark etmez” dediği görülmektedir.

Tablo 4.55.1. Katılımcı Cinsiyeti İle Sahiplenilen Köpek Cinsiyeti Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	22,137
sd	2
P	0,000

Tablo 4.55.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,01$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların cinsiyeti ile sahiplenilecek köpeğin cinsiyetine karar verme arasında %99 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tablolarda 12. sorunun tüm seçenekleri ile katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir seviyesi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.56. 12. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
12. Soru * Yaş Aralığı	1044	99,3	7	0,7	1051	100,0
12. Soru * Cinsiyet	1036	98,6	15	1,4	1051	100,0
12. Soru * Eğitim Durumu	1045	99,4	6	0,6	1051	100,0
12. Soru * Hane Halkı Aylık Gelir	1027	97,7	24	2,3	1051	100,0

Tablo 4.56’da incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.57. 12. Soru Seçenekleri İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu

12. Soru * Yaş Aralığı Çapraz Tablolama			Yaş Aralığı						Toplam
			18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	65 Üzeri	
12. Soru	Kesinlikle saf ırk olmalı	Frekans	29	48	43	22	9	4	155
		Beklenen Frekans	46,5	43,4	32,5	21,2	7,7	3,7	155,0
		Yüzde	18,7	31,0	27,7	14,2	5,8	2,6	100,0
	Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim	Frekans	66	70	56	27	11	10	240
		Beklenen Frekans	72,0	67,1	50,3	32,9	12,0	5,7	240,0
		Yüzde	27,5	29,2	23,3	11,3	4,6	4,2	100,0
	Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim	Frekans	103	61	54	48	15	5	286
		Beklenen Frekans	85,7	80,0	60,0	39,2	14,2	6,8	286,0
		Yüzde	36,0	21,3	18,9	16,8	5,2	1,7	100,0
	Petshop veya üreticiden alırım	Frekans	6	9	2	2	0	0	19
		Beklenen Frekans	5,7	5,3	4,0	2,6	0,9	0,5	19,0
		Yüzde	31,6	47,4	10,5	10,5	0,0	0,0	100,0
	Fark etmez	Frekans	109	104	64	44	17	6	344
		Beklenen Frekans	103,1	96,2	72,2	47,1	17,1	8,2	344,0
		Yüzde	31,7	30,2	18,6	12,8	4,9	1,7	100,0
	Toplam	Frekans	313	292	219	143	52	25	1044
		Beklenen Frekans	313,0	292,0	219,0	143,0	52,0	25,0	1044,0
		Yüzde	30,0	28,0	21,0	13,7	5,0	2,4%	100,0

12. Soru: Davranış özellikleri açısından köpek sahiplendirirken hangisini tercih edersiniz?

Tablo 4.57 incelendiğinde katılımcıların 12’nci soruya verdikleri yanıtların, yaş aralıklarına ait alt boyutlar arasında nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Kesinlikle saf ırk olmalı” yanıtını veren toplam 155 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 48 (%31) kişi ile 26-35 yaş aralığı olduğu görülmektedir. “Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim” yanıtını veren toplam 240 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 70 (%29,2) kişi ile 26-35 yaş aralığı olduğu görülmektedir. “Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim” yanıtını veren toplam 286 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 103 (%36) kişi ile 18-25 yaş aralığı olduğu görülmektedir. “Petshop veya üreticiden alırım” yanıtını veren toplam 19 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 9 (%47,4) kişi ile 26-35 yaş aralığı olduğu görülmektedir. “Fark etmez” yanıtını veren toplam 344 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 109 (%31,7) kişi ile 18-25 yaş aralığı olduğu görülmektedir.

Tablo 4.57.1. 12. Soru Yanıtları İle Yaş Aralığı Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	35,146
sd	20
P	0,019

Tablo 4.57.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 12’nci soruya verdikleri yanıtlar ile yaş aralıkları arasında %95 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.58. 12. Soru Seçenekleri İle Cinsiyet Çapraz Tablolama

12. Soru * Cinsiyet Çapraz Tablolama			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
12. Soru	Kesinlikle saf ırk olmalı	Frekans	54	99	153
		Beklenen Frekans	82,9	70,1	153,0
		Yüzde	35,3	64,7	100,0
	Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim	Frekans	119	121	240
		Beklenen Frekans	130,0	110,0	240,0
		Yüzde	49,6	50,4	100,0
	Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim	Frekans	169	114	283
		Beklenen Frekans	153,2	129,8	283,0
		Yüzde	59,7	40,3	100,0
	Petshop veya üreticiden alırım	Frekans	10	8	18
		Beklenen Frekans	9,7	8,3	18,0
		Yüzde	55,6	44,4	100,0
	Fark etmez	Frekans	209	133	342
		Beklenen Frekans	185,2	156,8	342,0
		Yüzde	61,1	38,9	100,0
Toplam	Frekans	561	475	1036	
	Beklenen Frekans	561,0	475,0	1036,0	
	Yüzde	54,2	45,8	100,0	

12. Soru: Davranış özellikleri açısından köpek sahiplendirirken hangisini tercih edersiniz?

Tablo 4.58 incelendiğinde katılımcıların 12’nci soruya verdikleri yanıtların, cinsiyete göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Kesinlikle saf ırk olmalı” yanıtını veren toplam 153 katılımcının 54’ünün (%35,3) kadın, 99’unun (%64,7) erkek olduğu görülmektedir. “Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim” yanıtını veren toplam 240 katılımcının 119’unun (%49,6) kadın, 121’inin (%50,4) erkek olduğu görülmektedir. “Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim” yanıtını veren toplam 283 katılımcının 169’unun (%59,7) kadın, 114’ünün (%40,3) erkek olduğu görülmektedir. “Petshop veya üreticiden alırım” yanıtını veren toplam 18 katılımcının 10’unun (%55,6) kadın, 8’inin (%44,4) erkek olduğu görülmektedir. “Fark etmez” yanıtını veren toplam 342 katılımcının 209’unun (%61,1) kadın, 133’ünün (%38,9) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.58.1. 12. Soru Yanıtları İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	34,148
sd	4
P	0,000

Tablo 4.58.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,01$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 12’nci soruya verdikleri yanıtlar ile cinsiyetleri arasında %99 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.59. 12. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

12. Soru * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama		Eğitim Durumu				Toplam	
		İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü		
12. Soru	Kesinlikle saf ırk olmalı	Frekans	13	45	74	23	155
		Yüzde	8,4	29,0	47,7	14,8	100,0
	Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim	Frekans	23	65	124	29	241
		Yüzde	9,5	27,0	51,5	12,0	100,0
	Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim	Frekans	16	78	157	34	285
		Yüzde	5,6	27,4	55,1	11,9	100,0
	Petshop veya üreticiden alırım	Frekans	0	8	7	4	19
		Yüzde	0,0	42,1	36,8	21,1	100,0
	Fark etmez	Frekans	24	86	192	43	345
		Yüzde	7,0	24,9	55,7	12,5	100,0
	Toplam	Frekans	76	282	554	133	1045
		Yüzde	7,3	27,0	53,0	12,7	100,0

12. Soru: Davranış özellikleri açısından köpek sahiplendirirken hangisini tercih edersiniz?

Tablo 4.59 incelendiğinde katılımcıların 12’nci soruya verdikleri yanıtların, eğitim durumuna ait alt boyutlar arasında nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Kesinlikle saf ırk olmalı” yanıtını veren toplam 155 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 74 (%47,7) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. “Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim” yanıtını veren toplam 241 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 124 (%51,5) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. “Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim” yanıtını veren toplam 285 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 157 (%55,1) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. “Petshop veya üreticiden alırım” yanıtını veren toplam 19 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 8 (%42,1) kişi ile “Lise” olduğu görülmektedir. “Fark etmez” yanıtını veren toplam 345 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 192 (%55,7) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.59.1. 12. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	11,263
sd	12
P	0,507

Tablo 4.59.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 12’inci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumları arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Tablo 4.60. 12. Soru Seçenekleri İle Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablosu

12. Soru * Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablolama		Hane Halkı Aylık Gelir			Toplam	
		2.000-5.000 TL	5.001-10.000 TL	10.000 TL Üstü		
12. Soru	Kesinlikle saf ırk olmalı	Frekans	51	71	30	152
		Yüzde	33,6	46,7	19,7	100,0
	Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim	Frekans	76	107	54	237
		Yüzde	32,1	45,1	22,8	100,0
	Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim	Frekans	100	133	47	280
		Yüzde	35,7	47,5	16,8	100,0
	Petshop veya üreticiden alırım	Frekans	4	8	6	18
		Yüzde	22,2	44,4	33,3	100,0
	Fark etmez	Frekans	123	136	81	340
		Yüzde	36,2	40,0	23,8	100,0
	Toplam	Frekans	354	455	218	1027
		Yüzde	34,5	44,3	21,2	100,0

12. Soru: Davranış özellikleri açısından köpek sahiplendirirken hangisini tercih edersiniz?

Tablo 4.60 incelendiğinde katılımcıların 12’nci soruya verdikleri yanıtların, hane halkı aylık gelirlerine nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Kesinlikle saf ırk olmalı” yanıtını veren toplam 152 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 71 (%46,7) kişi ile “5.001-10.000” TL olduğu görülmektedir. “Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim” yanıtını veren toplam 237 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 107 (%45,1) kişi ile “5.001-10.000” TL olduğu görülmektedir. “Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim” yanıtını veren toplam 280 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 133 (%47,5) kişi ile “5.001-10.000” TL olduğu görülmektedir. “Petshop veya üreticiden alırım” yanıtını veren toplam 18 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 8 (%44,4) kişi ile “5.001-10.000” TL olduğu görülmektedir. “Fark etmez” yanıtını veren toplam 340 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 136 (%40) kişi ile “5.001-10.000” TL olduğu görülmektedir.

Tablo 4.60.1. 12. Soru Yanıtları İle Hane Halkı Aylık Gelir Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	9,289
sd	8
P	0,319

Tablo 4.60.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 12’nci soruya verdikleri yanıtlar ile hane halkının aylık gelirleri arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Aşağıdaki tablolarda 13. Soru a seçeneğini işaretleyen katılımcıların eğitim seviyesi, cinsiyet, yaş arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.61. 13. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
13a * Yaş aralığı	1049	99,8	2	0,2	1051	100,0
13a * Eğitim Durumu	1050	99,9	1	0,1	1051	100,0
13a * Cinsiyet	1041	99,0	10	1,0	1051	100,0

13. Soru: “Köpeğinizin içgüdüsel ve psikolojik profili, oyun ve diğer ihtiyaçları, beden dili ve davranışsal ırk özellikleri hakkında bilginiz var mı? Var ise nereden bilgi ediniyorsunuz?” (**13. Soru a Seçeneği:** “Bilgim yok”)

Tablo 4.61’de incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.62. 13. Sorunun a Seçeneği İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu

13a * Yaş Aralığı Çapraz Tablolama			Yaş Aralığı						Toplam
			18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	65 Üzeri	
13a	Frekans		265	260	205	130	45	21	926
	Diğer	Beklenen Frekans	277,2	258,6	194,2	126,2	47,7	22,1	926,0
		Yüzde	28,6	28,1	22,1	14,0	4,9	2,3	100,0
	Frekans		49	33	15	13	9	4	123
	Bilgim Yok	Beklenen Frekans	36,8	34,4	25,8	16,8	6,3	2,9	123,0
		Yüzde	39,8	26,8	12,2	10,6	7,3	3,3	100,0
	Frekans		314	293	220	143	54	25	1049
	Toplam	Beklenen Frekans	314,0	293,0	220,0	143,0	54,0	25,0	1049,0
		Yüzde	29,9	27,9	21,0	13,6	5,1	2,4	100,0

Tablo 4.62 incelendiğinde 13’üncü soruya yanıt verirken “a” şıkkını işaretleyip işaretlememenin, katılımcıların yaş aralıklarına göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 13’üncü soruya yanıt verirken “a” şıkkını işaretleyerek “Bilgim yok” diyen toplam 123 katılımcıdan en yüksek değere sahip yaş aralığının 49 (%39,8) kişi ile “18-25” olduğu görülmektedir. Diğer şıkları seçen toplam 926 katılımcı için en yüksek değere sahip yaş aralığının 265 (%28,6) kişi ile yine “18-25” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.62.1. 13. Sorunun a Seçeneği İle Yaş Aralığı Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	12,419
sd	5
P	0,029

Tablo 4.62.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 13’üncü sorunun “a” şıkkını seçmeleri ile yaş aralıkları arasında %95 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.63. 13. Soru a Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

13a * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
13a	Diğer	Frekans	58	237	507	124	926
		Beklenen Frekans	67,9	250,5	490,3	117,3	926,0
		Yüzde	6,3	25,6	54,8	13,4	100,0
	Bilgim Yok	Frekans	19	47	49	9	124
		Beklenen Frekans	9,1	33,5	65,7	15,7	124,0
		Yüzde	15,3	37,9	39,5	7,3	100,0
	Toplam	Frekans	77	284	556	133	1050
		Beklenen Frekans	77,0	284,0	556,0	133,0	1050,0
		Yüzde	7,3	27,0	53,0	12,7	100,0

Tablo 4.63 incelendiğinde 13’üncü soruya yanıt verirken “a” şıkkını işaretleyip işaretlememenin, katılımcıların eğitim durumlarına göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 13’üncü soruya yanıt verirken “a” şıkkını işaretleyerek “Bilgim yok” diyen toplam 124 katılımcıdan en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 49 (%39,5) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. Diğer şıkları seçen toplam 926 katılımcı için en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 507 (%54,8) kişi ile yine “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.63.1. 13. Soru a Seçeneği İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	26,405
sd	3
P	0,000

Tablo 4.63.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,01$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 13’üncü sorunun “a” şıkkını seçmeleri ile eğitim durumları arasında %99 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.64. 13. Soru a Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu

13a * Cinsiyet Çapraz Tablolama		Cinsiyet		Toplam	
		Kadın	Erkek		
13a	Diğer	Frekans	494	425	919
		Yüzde	53,8	46,2	100,0
	Bilgim Yok	Frekans	69	53	122
		Yüzde	56,6	43,4	100,0
	Toplam	Frekans	563	478	1041
		Yüzde	54,1	45,9	100,0

Tablo 4.64 incelendiğinde 13’üncü soruya yanıt verirken “a” şıkkını işaretleyip işaretlememenin, katılımcıların cinsiyetlerine göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 13’üncü soruya yanıt verirken “a” şıkkını işaretleyerek “Bilgin yok” diyen toplam 122 katılımcının 69’unun (%56,6) kadın, 53’ünün (%43,4) erkek olduğu görülmektedir. Diğer şıkları seçen toplam 919 katılımcının 494’ünün (%53,8) kadın, 425’inin (%46,2) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.64.1. 13. Soru a Seçeneği İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	0,341
sd	1
P	0,559

Tablo 4.64.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 13’üncü sorunun “a” şıkkını seçmeleri ile cinsiyetleri arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Aşağıdaki tablolarda 15. Sorunun seçenekleri ile katılımcıların cinsiyet, eğitim durumu, hane halkı aylık geliri, çocuk sayıları ve sahiplendikleri köpek sayıları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.65. 15. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
15. Soru * Cinsiyet	1031	98,1	20	1,9	1051	100,0
15. Soru * Eğitim Durumu	1039	98,9	12	1,1	1051	100,0
15. Soru * Hane Halkı Aylık Gelir	1021	97,1	30	2,9	1051	100,0
15. Soru * Çocuk Sayısı	1036	98,6	15	1,4	1051	100,0
15. Soru * Sahiplenilen Köpek Sayısı	1006	95,7	45	4,3	1051	100,0

Tablo 4.65 incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.66. 15. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

15. Soru * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
15. Soru	Hayır	Frekans	72	250	470	109	901
		Beklenen Frekans	66,8	242,8	477,8	113,6	901,0
		Yüzde	8,0	27,7	52,2	12,1	100,0
	Evet, ama hiç yararlı olmadı	Frekans	2	16	49	7	74
		Beklenen Frekans	5,5	19,9	39,2	9,3	74,0
		Yüzde	2,7	21,6	66,2	9,5	100,0
	Evet, çok yararlı oldu	Frekans	3	14	32	15	64
		Beklenen Frekans	4,7	17,2	33,9	8,1	64,0
		Yüzde	4,7	21,9	50,0	23,4	100,0
Toplam	Frekans	77	280	551	131	1039	
	Beklenen Frekans	77,0	280,0	551,0	131,0	1039,0	
	Yüzde	7,4	26,9	53,0	12,6	100,0	

15. Soru: Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?

Tablo 4.66 incelendiğinde katılımcıların 15’inci soruya verdikleri yanıtların, eğitim durumuna ait alt boyutlar arasında nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Hayır” yanıtını veren toplam 901 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 470 (%52,2) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. “Evet, ama hiç yararlı olmadı” yanıtını veren toplam 74 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 49 (%66,2) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. “Evet, çok yararı oldu” yanıtını veren toplam 64 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 32 (%50) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.66.1. 15. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	14,252
sd	6
P	0,027

Tablo 4.66.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 15’inci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumları arasında %95 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.67. 15. Sorunun Seçenekleri İle Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablosu

15. Soru * Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablolama		Hane Halkı Aylık Gelir			Toplam	
		2.000-5.000 TL	5.001-10.000 TL	10.000 TL Üstü		
15. Soru	Hayır	Frekans	319	400	164	883
		Beklenen Frekans	306,2	389,2	187,7	883,0
		Yüzde	36,1	45,3	18,6	100,0
	Evet, ama hiç yararlı olmadı	Frekans	14	28	32	74
		Beklenen Frekans	25,7	32,6	15,7	74,0
		Yüzde	18,9	37,8	43,2	100,0
	Evet, çok yararı oldu	Frekans	21	22	21	64
		Beklenen Frekans	22,2	28,2	13,6	64,0
		Yüzde	32,8	34,4	32,8	100,0
	Toplam	Frekans	354	450	217	1021
		Beklenen Frekans	354,0	450,0	217,0	1021,0
		Yüzde	34,7	44,1	21,3	100,0

15. Soru: Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?

Tablo 4.67 incelendiğinde katılımcıların 15'inci soruya verdikleri yanıtların, hane halkı aylık gelirlerine göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Hayır” yanıtını veren toplam 883 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 400 (%45,3) kişi ile “5.001-10.000 TL” olduğu görülmektedir. “Evet, ama hiç yararlı olmadı” yanıtını veren toplam 74 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 32 (%43,2) kişi ile “10.000 TL üstü” olduğu görülmektedir. “Evet, çok yararı oldu” yanıtını veren toplam 64 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 22 (%34,4) kişi ile “5.001-10.000 TL” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.67.1. 15. Soru Yanıtları İle Hane Halkı Aylık Gelir Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	32,064
sd	4
P	0,000

Tablo 4.67.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,01$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 15'inci soruya verdikleri yanıtlar ile hane halkı aylık gelirleri arasında %99 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.68. 15. Sorunun Seçenekleri İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu

15. Soru * Çocuk Sayısı Çapraz Tablolama			Çocuk Sayısı					Toplam
			Çocuğum Yok	1	2	3	4 ve Üzeri	
15. Soru	Hayır	Frekans	493	137	178	63	28	899
		Beklenen Frekans	488,5	143,2	169,2	72,0	26,0	899,0
		Yüzde	54,8	15,2	19,8	7,0	3,1	100,0
	Evet, ama hiç yararlı olmadı	Frekans	34	14	14	10	1	73
		Beklenen Frekans	39,7	11,6	13,7	5,8	2,1	73,0
		Yüzde	46,6	19,2	19,2	13,7	1,4	100,0
	Evet, çok yararı oldu	Frekans	36	14	3	10	1	64
		Beklenen Frekans	34,8	10,2	12,0	5,1	1,9	64,0
		Yüzde	56,3	21,9	4,7	15,6	1,6	100,0
Toplam	Frekans	563	165	195	83	30	1036	
	Beklenen Frekans	563,0	165,0	195,0	83,0	30,0	1036,0	
	Yüzde	54,3	15,9	18,8	8,0	2,9	100,0	

Soru 15: Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?

Tablo 4.68 incelendiğinde katılımcıların 15’inci soruya verdikleri yanıtların, çocuk sayılarına göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Hayır” yanıtını veren toplam 899 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 493 (%54,8) kişi ile “Çocuğum yok” olduğu görülmektedir. “Evet, ama hiç yararlı olmadı” yanıtını veren toplam 73 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 34 (%46,6) kişi ile “Çocuğum Yok” olduğu görülmektedir. “Evet, çok yararı oldu.” yanıtını veren toplam 64 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 36 (%56,3) kişi ile “Çocuğum Yok” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.68.1. 15. Soru Yanıtları İle Çocuk Sayısı Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	20,158
sd	8
P	0,010

Tablo 4.68.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 15’inci soruya verdikleri yanıtlar ile çocuk sayısı arasında %95 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.69. 15. Soru Seçenekleri İle Cinsiyet Çapraz Tablosu

15. Soru * Cinsiyet Çapraz Tablolama		Cinsiyet		Toplam	
		Kadın	Erkek		
15. Soru	Hayır	Frekans	480	416	896
		Yüzde	53,6	46,4	100,0
	Evet, ama hiç yararlı olmadı	Frekans	45	28	73
		Yüzde	61,6	38,4	100,0
	Evet, çok yararı oldu	Frekans	32	30	62
		Yüzde	51,6	48,4	100,0
	Toplam	Frekans	557	474	1031
		Yüzde	54,0	46,0	100,0

15. Soru: Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?

Tablo 4.69 incelendiğinde katılımcıların 15’inci soruya verdikleri yanıtların, cinsiyetlerine göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Hayır” yanıtını veren toplam 896 katılımcıdan, 480’inin (%53,6) kadın ve 416’sının (%46,4) erkek olduğu görülmektedir. “Evet, ama hiç yararlı olmadı” yanıtını veren toplam 73 katılımcıdan, 45’inin (%61,6) kadın ve 28’inin (%38,4) erkek olduğu görülmektedir. “Evet, çok yararı oldu” yanıtını veren toplam 62 katılımcıdan, 32’sinin (%51,6) kadın ve 30’unun (%48,4) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.69.1. 15. Soru Yanıtları İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	1,925
sd	2
P	0,382

Tablo 4.69.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 15’inci soruya verdikleri yanıtlar ile cinsiyetleri arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Tablo 4.70. 15. Soru Seçenekleri İle Sahiplenilen Köpek Sayısı Çapraz Tablosu

15. Soru * Sahiplenilen Köpek Sayısı Çapraz Tablolama			Sahiplenilen Köpek Sayısı					Toplam
			Köpeğim Yok	1	2	3	4 ve Üzeri	
15. Soru	Hayır	Frekans	155	529	100	48	38	870
		Yüzde	17,8	60,8	11,5	5,5	4,4	100,0
	Evet, ama hiç yararlı olmadı	Frekans	4	53	11	3	3	74
		Yüzde	5,4	71,6	14,9	4,1	4,1	100,0
	Evet, çok yararı oldu	Frekans	8	42	7	2	3	62
		Yüzde	12,9	67,7	11,3	3,2	4,8	100,0
	Toplam	Frekans	167	624	118	53	44	1006
		Yüzde	16,6	62,0	11,7	5,3	4,4	100,0

15. Soru: Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?

Tablo 4.70 incelendiğinde katılımcıların 15'inci soruya verdikleri yanıtların, sahiplenilen köpek sayılarına göre nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. “Hayır” yanıtını veren toplam 870 katılımcıdan, en yüksek değere sahip köpek sayısının 529 (%60,8) kişi ile “1” çocuğu olduğu görülmektedir. “Evet, ama hiç yararlı olmadı” yanıtını veren toplam 74 katılımcıdan, en yüksek değere sahip köpek sayısının 53 (%71,6) kişi ile “1” çocuğu olduğu görülmektedir. “Evet, çok yararı oldu” yanıtını veren toplam 62 katılımcıdan, en yüksek değere sahip köpek sayısının 42 (%67,7) kişi ile “1” çocuğu olduğu görülmektedir.

Tablo 4.70.1. 15. Soru Yanıtları İle Sahiplenilen Köpek Sayısı Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	10,026
sd	8
P	0,263

Tablo 4.70.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 15'inci soruya verdikleri yanıtlar ile sahiplendikleri köpek sayısı arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Aşağıdaki tablolarda 17. sorunun d seçeneği ile eğitim seviyesi, cinsiyet, gelir düzeyi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.71. 17. Sorunun d Seçeneği (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
17 d * Cinsiyet	1041	99,0	10	1,0	1051	100,0
17 d * Eğitim Durumu	1050	99,9	1	0,1	1051	100,0
17 d * Hane Halkı Aylık Gelir	1032	98,2	19	1,8	1051	100,0

17. Soru: Köpeğinizde sizi rahatsız eden bir davranış bozukluğu ile karşılaşırsanız aşağıdaki alternatiflerden hangisini seçerdiniz? (**17. Soru d Seçeneği:** “Kendim veya tecrübeli bir tanıdığının önerisiyle ilaç kullanırım”)

Tablo 4.71’de incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.72. 17. Soru d Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu

17 d * Cinsiyet Çapraz Tablolama			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
17d	Seçmeyenler	Frekans	527	437	964
		Yüzde	54,7	45,3	100,0
	Seçenler	Frekans	36	41	77
		Yüzde	46,8	53,2	100,0
Toplam		Frekans	563	478	1041
		Yüzde	54,1	45,9	100,0

Tablo 4.72 incelendiğinde katılımcıların, 17’nci soruda “d” şıkkını seçip seçmemeleri ile cinsiyetlerinin nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “d” şıkkını seçmeyen toplam 964 katılımcıdan, 527’sinin (%54,7) kadın ve 437’sinin (%45,3) erkek olduğu görülmektedir. 17’inci soruda “d” şıkkını seçen toplam 77 katılımcıdan, 36’sının (%46,8) kadın ve 41’inin (%53,2) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.72.1. 17. Soru d Seçeneği İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	1,799
sd	1
P	0,180

Tablo 4.72.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 17’nci sorunun “d” şıkkını işaretlemeleriyle cinsiyetleri arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Tablo 4.73. 17. Soru d Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

17 d * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
17d	Seçmeyenler	Frekans	71	264	510	128	973
		Yüzde	7,3	27,1	52,4	13,2	100,0
	Seçenler	Frekans	6	20	46	5	77
		Yüzde	7,8	26,0	59,7	6,5	100,0
Toplam		Frekans	77	284	556	133	1050
		Yüzde	7,3	27,0	53,0	12,7	100,0

Tablo 4.73 incelendiğinde katılımcıların, 17’nci soruda “d” şıkkını seçip seçmemeleri ile eğitim durumlarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “d” şıkkını seçmeyen toplam 973 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 510 (%52,4) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “d” şıkkını seçen toplam 77 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 46 (%59,7) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.73.1. 17. Soru d Seçeneği İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	3,282
sd	3
P	0,350

Tablo 4.73.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 17’nci sorunun “d” şıkkını işaretlemeleriyle eğitim durumları arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Tablo 4.74. 17. Soru d Seçeneği İle Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablosu

17 d * Hane Halkı Aylık Gelir Çapraz Tablolama			Hane Halkı Aylık Gelir			Toplam
			2.000- 5.000 TL	5.001- 10.000 TL	10.000 TL Üstü	
17d	Seçmeyenler	Frekans	335	416	204	955
		Yüzde	35,1	43,6	21,4	100,0
	Seçenler	Frekans	22	41	14	77
		Yüzde	28,6	53,2	18,2	100,0
	Toplam	Frekans	357	457	218	1032
		Yüzde	34,6	44,3	21,1	100,0

Tablo 4.74 incelendiğinde katılımcıların, 17'nci soruda “d” şikkını seçip seçmemeleri ile hane halkı aylık gelirlerinin nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17'nci soruda “d” şikkını seçmeyen toplam 955 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 416 (%43,6) kişi ile “5.001-10.000 TL” olduğu görülmektedir. 17'nci soruda “d” şikkını seçen toplam 77 katılımcıdan, en yüksek değere sahip hane halkı gelir aralığının 41 (%53,2) kişi ile “5.001-10.000 TL” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.74.1. 17. Soru d Seçeneği ile Hane Halkı Aylık Gelir Pearson Ki-Kare Testi

PearsonChi-Square	
Değer	2,723
sd	2
P	0,256

Tablo 4.74.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 17'nci sorunun “d” şikkını işaretlemeleriyle hane halkı aylık gelirleri arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Aşağıdaki tablolarda 17. Sorunun f Seçeneği ile g seçeneğini işaretleyen katılımcılar ile cinsiyet, eğitim düzeyi, yaş aralığı ve çocuk sayıları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.75. 17. Soru f Seçeneği (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
17f * Yaş Aralığı	1049	99,8	2	0,2	1051	100,0
17f * Cinsiyet	1041	99,0	10	1,0	1051	100,0
17f * Eğitim Durumu	1050	99,9	1	0,1	1051	100,0
17f * Çocuk Sayısı	1046	99,5	5	0,5	1051	100,0

17. Soru: Köpeğinizde sizi rahatsız eden bir davranış bozukluğu ile karşılaşırsanız aşağıdaki alternatiflerden hangisini seçerdiniz? (**17. Soru f Seçeneği:** Beslenebileceği bir alana bırakırım, **17. Soru g Seçeneği:** Barınağa bırakırım)

Tablo 4.75'te incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.76. 17. Soru f Seçeneği İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu

17 f * Yaş Aralığı Çapraz Tablolama			Yaş Aralığı						Toplam
			18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	65 Üzeri	
17f	Seçmeyenler	Frekans	312	290	218	140	53	25	1038
		Yüzde	30,1	27,9	21,0	13,5	5,1	2,4	100,0
	Seçenler	Frekans	2	3	2	3	1	0	11
		Yüzde	18,2	27,3	18,2	27,3	9,1	0,0	100,0
Toplam		Frekans	314	293	220	143	54	25	1049
		Yüzde	29,9	27,9	21,0	13,6	5,1	2,4	100,0

Tablo 4.76 incelendiğinde katılımcıların, 17'nci soruda "f" şıkkını seçip seçmemeleri ile yaş aralıklarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17'nci soruda "f" şıkkını seçmeyen toplam 1038 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 312 (%30,1) kişi ile "18-25" olduğu görülmektedir. 17'nci soruda "f" şıkkını seçen toplam 11 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 3 (%27,9) kişi ile "26-35" ve "46-55" olduğu görülmektedir

Tablo 4.77. 17. Soru f Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu

17f * Cinsiyet Çapraz Tablolama			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
17f	Seçmeyenler	Frekans	559	471	1030
		Yüzde	54,3	45,7	100,0
	Seçenler	Frekans	4	7	11
		Yüzde	36,4	63,6	100,0
	Toplam	Frekans	563	478	1041
		Yüzde	54,1	45,9	100,0

Tablo 4.77 incelendiğinde katılımcıların, 17’nci soruda “f” şikkını seçip seçmemeleri ile cinsiyetlerinin nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “f” şikkını seçmeyen toplam 1030 katılımcıdan, 559’unun (%54,3) kadın ve 471’inin (%45,7) erkek olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “f” şikkını seçen toplam 11 katılımcıdan, 4’ünün (%36,4) kadın ve 7’sinin (%63,6) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.78. 17. Soru f Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

17f * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
17f	Seçmeyenler	Frekans	76	281	550	132	1039
		Yüzde	7,3	27,0	52,9	12,7	100,0
	Seçenler	Frekans	1	3	6	1	11
		Yüzde	9,1	27,3	54,5	9,1	100,0
	Toplam	Frekans	77	284	556	133	1050
		Yüzde	7,3	27,0	53,0	12,7	100,0

Tablo 4.78 incelendiğinde katılımcıların, 17’nci soruda “f” şikkını seçip seçmemeleri ile eğitim durumlarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “f” şikkını seçmeyen toplam 1039 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 550 (%52,9) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “f” şikkını seçen toplam 11 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 6 (%54,5) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.79. 17. Soru f Seçeneği İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu

17f * Çocuk Sayısı Çapraz Tablolama			Çocuk Sayısı					Toplam
			Çocuğum Yok	1	2	3	4 ve Üzeri	
17f	Seçmeyenler	Frekans	561	167	194	84	29	1035
		Yüzde	54,2	16,1	18,7	8,1	2,8	100,0
	Seçenler	Frekans	6	1	3	0	1	11
		Yüzde	54,5	9,1	27,3	0,0	9,1	100,0
Toplam		Frekans	567	168	197	84	30	1046
		Yüzde	54,2	16,1	18,8	8,0	2,9	100,0

Tablo 4.79 incelendiğinde katılımcıların, 17'nci soruda "f" şikkını seçip seçmemeleri ile kaç çocukları olduğu, nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17'nci soruda "f" şikkını seçmeyen toplam 1035 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 561 (%54,2) kişi ile "Çocuğum Yok" olduğu görülmektedir. 17'nci soruda "f" şikkını seçen toplam 11 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 6 (%54,5) kişi ile "Çocuğum Yok" olduğu görülmektedir.

Tablo 4.80. 17. Soru g Seçeneği (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
17 g * Yaş Aralığı	1049	99,8	2	0,2	1051	100,0
17 g * Cinsiyet	1041	99,0	10	1,0	1051	100,0
17 g * Eğitim Durumu	1050	99,9	1	0,1	1051	100,0
17 g * Çocuk Sayısı	1046	99,5	5	0,5	1051	100,0

Tablo 4.80'de incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.81. 17. Soru g Seçeneği İle Yaş Aralığı Çapraz Tablosu

17 g * Yaş Aralığı Çapraz Tablolama			Yaş Aralığı						Toplam
			18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	65 Üzeri	
17g	Seçmeyenler	Frekans	309	291	213	140	52	24	1029
		Yüzde	30,0	28,3	20,7	13,6	5,1	2,3	100,0
	Seçenler	Frekans	5	2	7	3	2	1	20
		Yüzde	25,0	10,0	35,0	15,0	10,0	5,0	100,0
Toplam		Frekans	314	293	220	143	54	25	1049
		Yüzde	29,9	27,9	21,0	13,6	5,1	2,4	100,0

Tablo 4.81 incelendiğinde katılımcıların, 17'nci soruda “g” şıkkını seçip seçmemeleri ile yaş aralıklarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17'nci soruda “g” şıkkını seçmeyen toplam 1029 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 309 (%30) kişi ile “18-25” olduğu görülmektedir. 17'nci soruda “g” şıkkını seçen toplam 20 katılımcıdan, en yüksek değere sahip yaş aralığının 7 (%35) kişi ile “36-45” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.82. 17. Soru g Seçeneği İle Cinsiyet Çapraz Tablosu

17g * Cinsiyet Çapraz Tablolama			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
17g	Seçmeyenler	Frekans	555	466	1021
		Yüzde	54,4	45,6	100,0
	Seçenler	Frekans	8	12	20
		Yüzde	40,0	60,0	100,0
	Toplam	Frekans	563	478	1041
		Yüzde	54,1	45,9	100,0

Tablo 4.82 incelendiğinde katılımcıların, 17'nci soruda “g” şıkkını seçip seçmemeleri ile cinsiyetlerinin nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17'nci soruda “g” şıkkını seçmeyen toplam 1021 katılımcıdan, 555'inin (%54,4) kadın ve 466'sının (%45,6) erkek olduğu görülmektedir. 17'nci soruda “g” şıkkını seçen toplam 20 katılımcıdan, 8'inin (%40) kadın ve 12'sinin (%60) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.83. 17. Soru g Seçeneği İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

17 g * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
17g	Seçmeyenler	Frekans	73	276	549	132	1030
		Yüzde	7,1	26,8	53,3	12,8	100,0
	Seçenler	Frekans	4	8	7	1	20
		Yüzde	20,0	40,0	35,0	5,0	100,0
Toplam		Frekans	77	284	556	133	1050
		Yüzde	7,3	27,0	53,0	12,7	100,0

Tablo 4.83 incelendiğinde katılımcıların, 17’nci soruda “g” şıkkını seçip seçmemeleri ile eğitim durumlarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “g” şıkkını seçmeyen toplam 1030 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 549 (%53,3) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “g” şıkkını seçen toplam 20 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 8 (%40) kişi ile “Lise” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.84. 17. Soru g Seçeneği İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu

17 g * Çocuk Sayısı Çapraz Tablolama			Çocuk Sayısı					Toplam
			Çocuğum Yok	1	2	3	4 ve Üzeri	
17g	Seçmeyenler	Frekans	556	166	194	82	28	1026
		Yüzde	54,2	16,2	18,9	8,0	2,7	100,0
	Seçenler	Frekans	11	2	3	2	2	20
		Yüzde	55,0	10,0	15,0	10,0	10,0	100,0
Toplam		Frekans	567	168	197	84	30	1046
		Yüzde	54,2	16,1	18,8	8,0	2,9	100,0

Tablo 4.84 incelendiğinde katılımcıların, 17’nci soruda “g” şıkkını seçip seçmemeleri ile kaç çocukları olduğu arasında nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “g” şıkkını seçmeyen toplam 1026 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 556 (%54,2) kişi ile “Çocuğum Yok” olduğu görülmektedir. 17’nci soruda “g” şıkkını seçen toplam 20 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 11 (%55) kişi ile “Çocuğum Yok” olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tablolarda 18. Sorunun evet ve hayır seçenekleri ile katılımcıların eğitim seviyesi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.85. 18. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
18. Soru * Eğitim Durumu	1044	99,3	7	0,7	1051	100,0

Soru 18: Köpeğinizde davranış bozukluğu için daha önce psikoterapötik bir ilaç kullandınız mı?

Tablo 4.85’te incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.86. 18. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

18. Soru * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
18. Soru	Evet	Frekans	11	15	36	8	70
		Beklenen Frekans	5,1	19,0	37,1	8,8	70,0
		Yüzde	15,7	21,4	51,4	11,4	100,0
	Hayır	Frekans	65	268	518	123	974
		Beklenen Frekans	70,9	264,0	516,9	122,2	974,0
		Yüzde	6,7	27,5	53,2	12,6	100,0
Toplam		Frekans	76	283	554	131	1044
		Beklenen Frekans	76,0	283,0	554,0	131,0	1044,0
		Yüzde	7,3	27,1	53,1	12,5	100,0

Tablo 4.86 incelendiğinde katılımcıların, 18’nci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumlarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 18’nci soruya “Evet” diyen toplam 70 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 36 (%51,4) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 18’nci soruya “Hayır” diyen toplam 974 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 518 (%53,2) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.86.1. 18. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	8,338
sd	3
P	0,040

Tablo 4.86.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 18’inci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumları arasında %95 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tablolarda 19. Sorunun evet, hayır, belki seçenekleri ile katılımcıların eğitim seviyesi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.87. 19. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
Soru 19 * Eğitim Durumu	1047	99,6	4	0,4	1051	100,0

Tablo 4.87’de incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.88. 19. Sorunun Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

19. Soru * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
19. Soru	Evet	Frekans	51	146	316	85	598
		Beklenen Frekans	44,0	162,2	317,0	74,8	598,0
		Yüzde	8,5	24,4	52,8	14,2	100,0
	Hayır	Frekans	9	62	81	23	175
		Beklenen Frekans	12,9	47,5	92,8	21,9	175,0
		Yüzde	5,1	35,4	46,3	13,1	100,0
	Belki	Frekans	17	76	158	23	274
		Beklenen Frekans	20,2	74,3	145,2	34,3	274,0
		Yüzde	6,2	27,7	57,7	8,4	100,0
Toplam		Frekans	77	284	555	131	1047
		Beklenen Frekans	77,0	284,0	555,0	131,0	1047,0
		Yüzde	7,4	27,1	53,0	12,5	100,0

Tablo 4.88 incelendiğinde katılımcıların, 19’uncu soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumlarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 19’uncu soruya “Evet” diyen toplam 598 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 316 (%52,8) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 19’uncu soruya “Hayır” diyen toplam 175 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 81 (%46,3) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 19’uncu soruya “Belki” diyen toplam 274 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 158 (%57,7) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.88.1. 19. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	16,652
sd	6
P	0,011

Tablo 4.88.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 19’uncu soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumları arasında %95 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tablolarda 20. sorunun evet, hayır, belki seçenekleri ile katılımcıların eğitim seviyesi arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.89. 20. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
20. Soru * Eğitim Durumu	1048	99,7	3	0,3	1051	100,0

Soru 20: Köpeğinizin davranış problemi çözümünde, petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanır mısınız?

Tablo 4.89’da incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.90. 20. Sorunun Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

20. Soru * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
20. Soru	Evet	Frekans	20	34	58	9	121
		Beklenen Frekans	8,9	32,7	64,2	15,2	121
		Yüzde	16,50	28,10	47,90	7,40	100,00
	Hayır	Frekans	8	51	70	11	140
		Beklenen Frekans	10,3	37,8	74,3	17,6	140
		Yüzde	5,70	36,40	50,00	7,90	100,00
	Belki	Frekans	49	198	428	112	787
		Beklenen Frekans	57,8	212,5	417,5	99,1	787
		Yüzde	6,20	25,20	54,40	14,20	100,00
Toplam		Frekans	77	283	556	132	1048
		Beklenen Frekans	77	283	556	132	1048
		Yüzde	7,30	27,00	53,10	12,60	100,00

Tablo 4.90 incelendiğinde katılımcıların, 20’nci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumlarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 20’nci soruya “Evet” diyen toplam 121 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 58 (%47,9) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 20’nci soruya “Hayır” diyen toplam 140 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 70 (%50) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 20’inci soruya “Belki” diyen toplam 787 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 428 (%54,4) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.90.1. 20. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	29,218
sd	6
P	0,000

Tablo 4.90.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,01$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 20’nci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumları arasında %99 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tablolarda 21. Sorunun tüm seçenekleri ile katılımcıların eğitim seviyesi ve cinsiyetleri arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.91. 21. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
21. Soru * Cinsiyet	1036	98,6	15	1,4	1051	100,0
21. Soru * Eğitim Durumu	1045	99,4	6	0,6	1051	100,0

Tablo 4.91’de incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.92. 21. Soru Seçenekleri İle Cinsiyet Çapraz Tablosu

21. Soru * Cinsiyet Çapraz Tablolama			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
21. Soru	Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım	Frekans	326	326	652
		Beklenen Frekans	353,1	298,9	652,0
		Yüzde	50,0	50,0	100,0
	Evet, Veteriner Hekimime doğal ve bitkisel bir alternatif önermesi konusunda ısrarcı olurum	Frekans	135	78	213
		Beklenen Frekans	115,3	97,7	213,0
		Yüzde	63,4	36,6	100,0
	Evet, İlacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası tarafından önerilen ürünleri kullanırım	Frekans	22	20	42
		Beklenen Frekans	22,7	19,3	42,0
		Yüzde	52,4	47,6	100,0
	Köpeğim için asla psikoterapötik ilaç kullanmam, varsa doğal ürün kullanırım	Frekans	78	51	129
		Beklenen Frekans	69,9	59,1	129,0
		Yüzde	60,5	39,5	100,0
	Toplam	Frekans	561	475	1036
		Beklenen Frekans	561,0	475,0	1036,0
		Yüzde	54,2	45,8	100,0

Tablo 4.92 incelendiğinde katılımcıların, 21’inci soruya verdikleri yanıtlar ile cinsiyetlerinin nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 21’inci soruya “Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım” diyen toplam 652 katılımcıdan, 326’sının (%50) kadın ve 326’sının (%50) erkek olduğu görülmektedir. 21’inci soruya “Evet, Veteriner Hekimime doğal ve bitkisel bir alternatif önermesi konusunda ısrarcı olurum” diyen toplam 213 katılımcıdan, 135’inin (%63,4) kadın ve 78’inin (%36,6) erkek olduğu görülmektedir. 21’inci soruya “Evet, İlacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası tarafından önerilen ürünleri kullanırım” diyen toplam 42 katılımcıdan, 22’sinin (%52,4) kadın ve 20’sinin (%47,6) erkek olduğu görülmektedir. 21’inci soruya “Köpeğim için asla psikoterapötik ilaç kullanmam, varsa doğal ürün kullanırım” diyen toplam 129 katılımcıdan, 78’inin (%60,5) kadın ve 51’inin (%39,5) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.92.1. 21. Soru Yanıtları İle Cinsiyet Pearson Ki-Kare Testi

Pearson’s Chi-Squared Test	
Değer	13,957
sd	3
P	0,003

Tablo 4.92.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,01$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 21’inci soruya verdikleri yanıtlar ile cinsiyetleri arasında %99 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 4.93. 21. Soru Seçenekleri İle Eğitim Durumu Çapraz Tablosu

21. Soru * Eğitim Durumu Çapraz Tablolama			Eğitim Durumu				Toplam
			İlköğretim	Lise	Üniversite	Lisansüstü	
21. Soru	Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım	Frekans	58	182	327	90	657
		Beklenen Frekans	47,8	177,3	348,9	83,0	657,0
		Yüzde	8,8	27,7	49,8	13,7	100,0
	Evet, Veteriner Hekimime doğal ve bitkisel bir alternatif önermesi konusunda ısrarcı olurum	Frekans	7	52	133	24	216
		Beklenen Frekans	15,7	58,3	114,7	27,3	216,0
		Yüzde	3,2	24,1	61,6	11,1	100,0
	Evet, İlacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası tarafından önerilen ürünleri kullanırım	Frekans	3	13	22	4	42
		Beklenen Frekans	3,1	11,3	22,3	5,3	42,0
		Yüzde	7,1	31,0	52,4	9,5	100,0
	Köpeğim için asla psikoterapötik ilaç kullanmam, varsa doğal ürün kullanırım	Frekans	8	35	73	14	130
		Beklenen Frekans	9,5	35,1	69,0	16,4	130,0
		Yüzde	6,2	26,9	56,2	10,8	100,0
	Toplam	Frekans	76	282	555	132	1045
		Beklenen Frekans	76,0	282,0	555,0	132,0	1045,0
		Yüzde	7,3	27,0	53,1	12,6	100,0

Tablo 4.93 incelendiğinde katılımcıların, 21'inci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumlarının nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 21'inci soruya “Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım” diyen toplam 657 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 327 (%49,8) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 21'inci soruya “Evet, Veteriner Hekimime doğal ve bitkisel bir alternatif önermesi konusunda ısrarcı olurum” diyen toplam 216 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 133 (%61,6) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 21'inci soruya “Evet, İlacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası tarafından önerilen ürünleri kullanırım” diyen toplam 42 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 22 (%52,4) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir. 21'inci soruya “Köpeğim için asla psikoterapötik ilaç kullanmam, varsa doğal ürün kullanırım” diyen toplam 130 katılımcıdan, en yüksek değere sahip eğitim seviyesinin 73 (%56,2) kişi ile “Üniversite” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.93.1. 21. Soru Yanıtları İle Eğitim Durumu Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	14,476
sd	9
P	0,106

Tablo 4.93.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden büyüktür. Bu durumda katılımcıların 21’inci soruya verdikleri yanıtlar ile eğitim durumları arasında %5 önem düzeyinde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Aşağıdaki tablolarda 22. Soru a seçeneğini seçen katılımcılar ile çocuk sayıları arasında fark olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.94. 22. Soru (Kayıp Gözlemler)

	Katılımcılar		Kayıp Gözlem		Toplam	
	N	Yüzde	N	Yüzde	N	Yüzde
22. Soru * Çocuk Sayısı	1029	97,9	22	2,1	1051	100,0

Soru 22: “Hayat kalitenizi etkileyecek düzeyde saldırganlık (agresyon) gösteren bir köpeğiniz olsa, bu nedenle ötenazi düşünür müsünüz? (22. Soru a Seçeneği: Evet)

Tablo 4.94’de incelenecek kıyaslamalara ait geçerli katılımcıların ve kayıp gözlemlerin sayısı ve yüzdesi sunulmuştur.

Tablo 4.95. 22. Soru Seçenekleri İle Çocuk Sayısı Çapraz Tablosu

22. Soru * Çocuk Sayısı Çapraz Tablolama			Çocuk Sayısı					Toplam
			Çocuğum Yok	1	2	3	4 ve Üzeri	
22. Soru	Evet	Frekans	72	23	26	15	4	140
		Beklenen Frekans	76,1	22,4	26,4	11,0	4,1	140,0
		Yüzde	51,4	16,4	18,6	10,7	2,9	100,0
	Hayır, sokak veya barınağa bırakırım	Frekans	122	29	49	25	13	238
		Beklenen Frekans	129,3	38,2	44,9	18,7	6,9	238,0
		Yüzde	51,3	12,2	20,6	10,5	5,5	100,0
	Hayır, ne olursa olsun onunla yaşamaya devam ederim	Frekans	365	113	119	41	13	651
		Beklenen Frekans	353,7	104,4	122,7	51,2	19,0	651,0
		Yüzde	56,1	17,4	18,3	6,3	2,0	100,0
	Toplam	Frekans	559	165	194	81	30	1029
		Beklenen Frekans	559,0	165,0	194,0	81,0	30,0	1029,0
		Yüzde	54,3	16,0	18,9	7,9	2,9	100,0

Tablo 4.95 incelendiğinde katılımcıların, 22'nci soruya verdikleri yanıtların, kaç çocukları olduğu arasında nasıl bir dağılım gösterdiği ve toplamda kaç katılımcı olduğu görülmektedir. 22'nci soruya “Evet” diyen toplam 140 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 72 (%51,4) kişi ile “Çocuğum Yok” olduğu görülmektedir. 22'inci soruya “Hayır, sokak veya barınağa bırakırım” diyen toplam 238 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 122 (%51,3) kişi ile “Çocuğum Yok” olduğu görülmektedir. 22'nci soruya “Hayır, ne olursa olsun onunla yaşamaya devam ederim” diyen toplam 651 katılımcıdan, en yüksek değere sahip çocuk sayısının 365 (%56,1) kişi ile “Çocuğum Yok” olduğu görülmektedir.

Tablo 4.95.1. 22. Soru Yanıtları İle Çocuk Sayısı Pearson Ki-Kare Testi

Pearson's Chi-Squared Test	
Değer	17,176
sd	8
P	0,028

Tablo 4.95.1’de görüldüğü gibi ki-kare testine ait p değeri $\alpha=0,05$ değerinden küçüktür. Bu durumda katılımcıların 22'nci soruya verdikleri yanıtlar ile çocuk sayısı arasında %95 güvenle anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

5. TARTIŞMA

Daha önce de belirtildiği gibi bu çalışmada insanların köpek sahiplenirken tercih ettiği kriterlerin değerlendirilmesi, köpeklerinde karşılaştıkları davranış problemlerinin belirlenmesi, bu konu hakkında ne kadar bilgi sahibi olduklarının anlaşılabilmesi ve köpek sahiplerinin davranış problemleriyle karşı karşıya kaldığı durumlarda tedavi alternatiflerine yaklaşım şeklinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların köpek sahiplenirken tercih ettikleri yaş aralığının yavru (1-2 ay) (%31,7) ve (3-6 ay) (%47,9) olduğu ve bu tercihlerin yaş, cinsiyet, hane halkı gelir ve medeni durumla istatistiksel olarak ilişkili olmadığı tespit edilmiştir. Bu veriler Sallender et al. (2001) verileri ile uyumluluk göstermekle birlikte, çalışmada köpeklerin erken yaşta (2 aylık) sahiplenildiği ve çoğu köpeğin 6 aylıktan önce sahiplerine ulaştığını (%91) bildirmektedir. Bu durum, köpeklerin %75'inin sahibine normal doğum yaşında (4 aydan önce) ulaştığını bildiren Hedhammar et al. (1999) verileri ile de uyumludur. Kendi gözlemlerimiz doğrultusunda, toplumda erken yaşta sahiplenilen yavru köpeğin kolay eğitilebileceği konusunda yanlış bir kanı olduğu görülmüştür. Mevcut çalışmada %31,7 gibi yüksek bir oranda katılımcının 1-2 aylık yaşta yavru köpek sahiplenmeyi tercih etmesi, bu yavruların sosyalizasyon dönemini tamamlamadan tür yakınlığından mahrum kalması anlamına gelmekte, ileri yaşantısında davranış problemleri ve anksiyete bozuklukları açısından ciddi bir zemin oluşturmaktadır.

Katılımcıların köpek sahiplenirken tercih ettikleri cinsiyet incelendiğinde, kadın katılımcıların dişi köpek sahiplenmeye, erkek katılımcıların ise erkek köpek sahiplenmeye daha yatkın olduğu görülmektedir ve bu veriler dünyanın farklı ülkelerinde yapılan çalışmalarla uyumludur (Slater et al., 2008; Kisiel et al., 2016; Carvelli et al., 2020). Erkek köpek tercihinin altında yatan sebeplerin ise istenmeyen yavru riski, kızgınlık sürecindeki problemler ve özellikle kırsal alanlarda yaşayanlar için bekçi köpekleri olarak hizmet devamlılığı olduğunu bildirilmiştir (Pulczer et al., 2013).

Katılımcılara “Davranış özellikleri açısından köpek sahiplenirken hangisini tercih edersiniz?” diye sorulmuş ve toplanan yanıtların yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir seviyesi değişkenlerine göre değişip değişmediği incelenmiştir. Veriler, 26-35 yaş aralığının saf ırk konusunda ısrarlı (%31) veya tanıdığı bir köpeğin yavrusunu tercih ettiğini (%29,2), oysa daha genç grubun (18-25 yaş) sokak veya barınaktan

olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim (%36) ve fark etmez (%31,7) dediği, petshop tercih edenlerin çok düşük bir yüzde teşkil ettiği, erkeklerin daha çok saf ırk tercih ettiği, sokak veya barınağa daha çok kadınların sıcak baktığı, saf ırk tercih edenlerin daha çok orta gelir grubunda olduğunu ve eğitim düzeyi ile ilgili bir ilişki kurulmadığını göstermektedir. Reese et al. (2017) daha düşük gelire sahip kişilerin diğer gelir gruplarındakilere göre yetiştiriciler dışındaki kaynaklardan (aile üyeleri veya diğer insanlar) köpek edinme olasılıklarının daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Bir et al. (2017) ise, üniversite eğitimi almış bireylerin, barınaktan veya sokaktan köpek sahiplenme olasılıklarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Chicago'da yapılan bir araştırmada, köpeklerin ana edinme kaynaklarının bir yetiştiriciden veya barınaktan, daha az kısmının arkadaşlardan/aileden/komşulardan hediye olarak alındığını göstermektedir (Freiwald et al., 2014). Bu çalışmada elde edilen verilerin bahsedilen çalışmalardan farklılıkları, coğrafi, sosyolojik, eğitim altyapısı ve statü algısı gibi değişkenlere bağlanabilir. Bir başka nokta, petshoplardan köpek edinmeyi tercih ederim diyen katılımcıların sayısının oldukça düşük olmasıdır. Verisel değil ama gözlemsel olarak petshoptan köpek edinme oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Bu durum katılımcıların eğitim düzeyinin yüksekliğine veya petshoptan edinme konseptinin toplumca antipatik kabul edilmesine bağlanabilir.

Sonuçlarımız, kadınların genellikle erkeklerden daha fazla sokak veya barınaktan köpek sahiplenmeye eğilimli olduklarını ortaya koymuştur. Kadınların evlat edinme yanlısı duruşu, hayvan refahı gözeterek köpeği, barınak şartlarından kurtarma isteklerinin erkeklere göre daha baskın olduğu çeşitli çalışmalarca ortaya konmuş olup, mevcut verilerle oldukça uyumludur (Verhue and Verzeijden, 2003; Markovits and Queen, 2009; Reese et al., 2017). Bu durum kadının doğasındaki anaçlık, bilimsel açıklamayla oksitosin hormonu, kanımızca bu eğilimin altında yatan başlıca neden olmaktadır.

Katılımcılara “Köpeğinizin içgüdüsel ve psikolojik profili, oyun ve diğer ihtiyaçları, beden dili ve davranışsal ırk özellikleri hakkında bilginiz var mı? Var ise nereden bilgi ediniyorsunuz?” diye sorulmuş ve toplanan yanıtlar %6,1 oranında katılımcıların “Bilginiz Yok” seçeneğini işaretlediğini ve bunların baskın olarak 18-25 yaş aralığında olduğu, %93,9 oranda bilgili olduklarını işaretlediklerini ve bilgiyi büyük oranda internet ve medyadan (%30,4), Veteriner Hekimden (%31,1) ve diğer hayvan sahiplerinden (%16,8) edindiklerini göstermiştir. Veteriner Hekim dışındaki bilgi kaynaklarının dezenformasyona açık olduğu bilinmektedir ki bu nokta, bir

çalışmanın ortaya koyduğu gibi davranışsal bilgi kaynaklarına evcil hayvan sahiplerinin erişiminde maliyet, ulaşım, arka plan bilgi eksikliği gibi nedenlerle açıklanabilir (LaVallee et al., 2017). Ayrıca Veteriner Hekimden bilgi aldığını ifade eden katılımcıların yaklaşık yarısının (%47,50) aynı zamanda internet ve medyayı kullanıyor olduğu da ilginç bir veridir. Ülkemiz açısından bir başka nokta, bilgilerin kitap, bilimsel araştırma ve makalelerden daha az öğrenilmesi; yabancı dil engeli nedeniyle yabancı kaynakları okuyamama ile okuma alışkanlığının düşüklüğü olarak değerlendirilmelidir (Göksel, 2022).

Üniversite eğitimi almış katılımcıların, davranışsal sorunlar ile ilgili daha fazla bilgi sahibi olmasına dair verilerimiz, Reese et al. (2017)'ın üniversite diplomasına sahip katılımcıların davranış problemleri ve köpek sahiplenme ile ilgili bilgi edinme olasılığının daha yüksek olduğuna dair raporuyla örtüşmektedir.

18-25 yaş aralığındaki katılımcıların “Bilgim Yok” seçeneğini tercih etmelerindeki yoğunluk, Bir et al. (2017) tarafından rapor edildiği üzere genç kesimin köpekleri hakkında yeterince bilgisi olmadığı gerçeğiyle uyumludur. Bu durumun tersine 26-55 yaş aralığındaki katılımcılar, Vanhonacker et al. (2007) tarafından öne sürüldüğü gibi köpekleri hakkında daha bilgilidir ve araştırma verilerini destekler niteliktedir.

Katılımcılara “Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu?” sorusuna %86,7 oranında “Hayır” yanıtı verilmiştir. Genel olarak, profesyonel köpek eğitiminin çok tercih edilen bir yöntem olmadığı bilinmektedir (Kubinyi et al., 2009). Bir çalışmaya göre, düşük sosyoekonomik düzeydeki köpek sahipleri tarafından davranışsal sorunlarda ücretsiz köpek eğitimi tercihleri araştırılmış ve daha düşük hane geliri olan köpek sahiplerinin, maliyet engelinin kaldırılmasına rağmen köpeklerinin eğitimleri için profesyonel eğiticiye başvurmaya imtina ettiklerini bildirilmiştir (Harris et al., 2019). Davranışsal problemler karşısında profesyonel eğiticiye başvurmama eğilimi, cinsiyet ve yaş gibi köpek sahibi özelliklerinden de etkilenebilir (New et al., 2000; Dolan et al., 2015). Elde edilen veriler, Bir et al. (2017)'ın çalışmasında ifade edildiği gibi köpeklerinin eğitimi için eğiticiye başvurmada, hane halkı aylık geliri yüksek olan katılımcıların, orta veya düşük düzeyde olan katılımcılara göre daha istekli olması durumuyla da uyumludur.

Ayrıca çocuğu olmayan katılımcıların dikkat çekecek bir şekilde profesyonel yardım aramadıkları, çocuklu ailelerin köpeklerinin eğitimi için profesyonel eğiticiye başvurmada daha istekli oldukları görülmüştür. Benzer olarak bazı çalışmalar, Birleşik

Krallık, ABD, İrlanda ve Kanada’da, çocukların bulunduğu evlerde köpek sahiplenilme ve mevcut köpeklerinin eğitimleri için bir eğiticiye başvurma olasılıklarının daha yüksek olduğunu bildirmiştir (Teclaw et al., 1992; Leslie et al., 1994; Westgarth et al., 2007; Murray et al., 2010). Araştırmalar, çocukların yaşının köpek sahibi olma olasılığını ve eğitim için destek almada önemli olabileceğini göstermiştir. Westgarth et al. (2007) beş yaşında veya daha küçük çocuğu olmayan hanelerin, beş yaşında veya daha küçük çocukları olan hanelere göre bir köpeğe sahip olma olasılığının ve eğitim için başvuruların daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır ve çalışma verilerini destekler niteliktedir.

Katılımcılara “Köpeğinizde sizi rahatsız eden bir davranış bozukluğu ile karşılaşırsanız aşağıdaki alternatiflerden hangisini seçerdiniz?” sorusuna %53,2 oranında Veteriner Hekime danıştığı, %33,9’un ise kendi kendine düzeltmeye çalıştıkları anlaşılmıştır. Beslenebileceği bir alana bırakım (%0,7) ve barınağa bırakım (%1,2) diyenlerin oranı bu kadar düşükken, gözlemlerimiz daha çok havlama, ayrılık anksiyetesi, agresyon gibi davranış problemlerine bağlı terk edilmenin mevcut verilerden çok daha yüksek olduğunu işaret etmekte olup, dünyadaki son bilimsel çalışmalar da verilerimizi değil, gözlemlerimizi desteklemektedir (Jensen et al., 2020; Patronek et al., 2022).

Katılımcılara “Köpeğinizde davranış bozukluğu için daha önce psikoterapötik bir ilaç kullandınız mı?” diye sorulmuş ve %6,7 oranında katılımcı “evet” derken, %92,8 gibi büyük bir oran “hayır” demiştir. İlköğretim mezunu katılımcıların bu soruya beklenenin 2 katından daha fazla düzeyde “evet” dediği ve buna karşın lise mezunu katılımcıların ise beklenenden yaklaşık %21 oranında daha az “evet” dediği göze çarpmaktadır. Bu durumda ilköğretim mezunu katılımcıların davranış problemi için psikoterapötik ilaç kullanmaya daha meyilli oldukları, lise mezunu katılımcıların psikoterapötik ilaç kullanmaya daha çekimser bir tavır sergiledikleri söylenebilir.

Gerekirse ve Veteriner Hekim reçete ederse, köpeğime antidepresan, antipsikotik ilaç verir misiniz sorusuna “evet” yanıtı verenler %57,1 ile en yüksek yüzdeye, “belki” diyenler %26,2 ile nispeten yüksek orana ve ilaç vermem yanıtı verenlerin %16,7 ile en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. Katılımcılara “Gerekirse ve Veteriner Hekim reçete ederse, köpeğinize antidepresan, antipsikotik bir ilacı verir misiniz?” diye sorulmuş ve toplanan yanıtların eğitim düzeyine göre değişip değişmediği incelenmiş, “Evet” yanıtı vermiş katılımcıların daha çok üniversite ve lisansüstü eğitim aldıkları görülmektedir. “Belki” yanıtı vermiş katılımcıların da

yine daha çok üniversite mezunlarından oluştuğu kaydedilmiştir. Köpek sahiplerinin demografik özellikleri, köpek davranışlarına ilişkin algılarını da etkileyebilir. Lord et al. (2020) çalışan veya öğrenci olan sahiplerin, köpek davranış sorunlarını fark etme olasılığının emekli ve işsiz sahiplere göre daha düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

Katılımcılara “Köpeğinizin davranış problemi çözümünde, petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanır mısınız?” diye sorulmuş ve %11,5 oranında “Evet”, %13,3 oranında “Hayır” ve %75,1 oranında “Belki” seçeneği işaretlenmiştir. “Evet” yanıtı verenlerin daha çok ilköğretim düzeyinde eğitim gördüğü kaydedilmiştir. Bu doğrultuda, ilköğretim düzeyinde eğitim görmüş katılımcıların köpeklerinin davranış problemlerinin çözümünde petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanmaya daha yatkın oldukları, en az üniversite düzeyinde eğitim almış katılımcıların ise petshoplardan gelen tavsiyeleri daha az dinledikleri söylenebilir. Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan araştırmalarda davranışsal değişiklikler için Veteriner Hekimden destek alma olasılığının düşük ve davranışsal problemlerin köpeklerin bırakılmasının önemli bir nedeni olduğu bildirilmiştir. Yine aynı araştırmalarda demografik özelliklerde incelenmiş olup, eğitim düzeyi ile davranışsal problemler karşısında Veteriner Hekime danışma arasında önemli bir ilişki tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi lise ve daha az olan kişilerin davranışsal problemlerin çözümü amacıyla Veteriner Hekime, üniversite eğitim düzeyine nazaran daha az başvurdukları bildirilmiştir ve çalışma verileri ile uyumluluk göstermektedir (Salman et al., 2000; Herron et al., 2007; Duffy et al., 2014).

“Köpeğinizin davranış problemlerinin tedavisinde veteriner hekim tarafından reçete edilen psikoterapötik (antidepresan, antipsikotik vb.) ilaçlara alternatif olarak bitkisel kökenli doğal ürünler kullanmayı tercih eder misiniz?” sorusuna katılımcıların %62,8’i “Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım”, %20,7’si “Evet, Veteriner Hekime doğal ve bitkisel bir alternatif önermesi konusunda ısrarcı olurum”, %4’ü “Evet, ilacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası tarafından önerilen ürünleri kullanırım” ve %12’si “Köpeğim için asla psikoterapötik ilaç kullanmam, varsa doğal ürün kullanırım” şeklinde yanıt vermiştir. Veteriner Hekimin yazdığını kullanmakta kararlı olanlar daha çok erkekler, bitkisel ürünlere eğilimli olanların ise daha çok kadınlar olduğu görülmüştür. Kadınlar ayrıca “Asla psikoterapötik ilaç kullanmam varsa doğal ürün kullanırım” diyen grupta baskın roledir. Bu alanda pek fazla çalışma bulunmamakla birlikte, bulgularımız Karen et al. (2020) ’in bulgularıyla son derece uyumludur. Çalışmalar, insanların bitkisel

destekleri daha güvenilir (Gray and Rutledge, 2013), kalite kontrol, etkinlik noktasında bilimsel veri dayanağı gibi eksikliklere rağmen yine de daha çok tercih ettiklerini ortaya koymuştur (Ekor, 2014). Benzer durum veteriner sahada alternatif ürünler için de geçerlidir (Frank et al., 2010; Hammerle et al., 2015; Orlando, 2018).

Bu çalışmada, ciddi agresyon göstermesi durumunda köpeklerini barınağa bırakma veya ötenazi tercih etme seçenekleri oldukça düşük işaretlenmiştir. Hatta çocuklu ailelerin ötenaziden ziyade barınağa bırakma seçeneğine daha sıcak baktıkları izlenmektedir. Mondelli et al. (2004) araştırmasında deneyimli köpek sahiplerinin davranış sorunları nedeniyle bir köpeği hayvan barınağına geri gönderme olasılığının ötenaziden daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Bu da deneyimli köpek sahiplerinin yanlış davranışlara karşı daha az toleranslı olduğunu ancak ölüm için bunun geçerli bir gerekçe olmadığını düşündürmektedir. Yinede davranış problemleri farklı ülkelerde barınağa bırakılma ve hatta ötenazinin başlıca sebebidir (Salman et al., 2000; Scarlett et al., 2002; Martinez et al., 2011).

Bu araştırmanın belkide en ilginç veri setini 16. soruya verilen cevaplar oluşturmaktadır. Bu soruya verilen cevaplarda %4,11 zaman zaman aile bireylerine karşı saldırganlık, %10,12 ısırma, %18,62 yabancı kişilere karşı saldırganlık, % 7,26 çocuklara karşı saldırganlık gibi son derece ciddi davranış bozukluklarının yanı sıra, %39,54 havlama, %15,95 ayrılık anksiyetesi, %10,98 eliminasyon problemleri, %17 itaat eksikliği, %10,60 insana karşı çiftleşme davranışı, %12,13 fobiler, %10,79 aşırı hassasiyet ve %11,37 pika gibi birlikte yaşamı zorlaştıran davranış bozuklukları yaşandığı görülmüştür. Bu verilerle uyumlu olarak, davranış problemleri tüm dünyada oldukça sık rapor edilmektedir. Saldırganlık bizim verilerimizle uyumlu olarak, dünyada da en önemli ve en sık vurgulanan davranış problemidir (Cannas et al., 2018). Bir çalışmada, barınağa terk edilen köpeklerin terk edilme nedenlerinin %65 kısmen, %43 tek neden olarak davranışsal olduğu ortaya konulmuştur (Kwan and Bain, 2013). Amerika’da 2017 yılında barınağa terk edilen köpek sayısının 5.5 milyon olduğu (Woodruff and Smith, 2017) ve %14 barınak ötenazi oranı olduğu bildirilmiştir (Rowan and Kartel, 2018).

Daha önemli bir veri, %24,16 oranında katılımcının, köpeğinde hiçbir davranış problemi gözlenmediğini öne süren bireyler aynı zamanda %21,6 havlama, %5,9 başka köpeklere karşı saldırganlık, %13,7 kedilere karşı saldırganlık, %3,9 itaat eksikliği, %17 ortak yaşam alanına idrar ve dışkı bırakma, %5,9 insana karşı çiftleşme ve %5,9 gıda niteliği taşımayan maddeleri yeme gibi davranış problemleri

gözlediklerini işaretlemiş olmalarıdır. Çalışmalar mevcut çalışma verileriyle uyumlu olarak sıralanan problemlerin sıklıkla gözlemlendiğini ortaya koymaktadır (Cannas et al., 2018). Aynı bireylerin “Köpeğimde davranış problemi yok” şikkını da işaretlemeleri, bu problemleri davranış problemi olarak tanımlamamaları ve köpeğe özgü normal davranışlar olarak kabul etmeleri gibi bir eğilimi işaret etmektedir. Bu durumda, tedavi yönüne gidilmeyen bu problemler, bir gün köpeğin terk edilmesiyle sonuçlanma riski taşımaktadır. Mevcut çalışmada psikiyatrik ilaç kullanımına en yüksek saldırganlık problemi yaşayanların olumlu baktığı, onların bile ısırma problemi yaşayanların sadece %38,3, çocuklara karşı saldırganlık yaşayanların %28,9 ve zaman zaman aile bireylerine karşı saldırganlık yaşayanların sadece %18,8’inin ilaç kullanımına olumlu baktığı görülmektedir.

Bizim çalışmamızda olduğu gibi, Herron et al. (2009) verileri de köpek sahiplerinin davranış problemlerinin çözümünde Veteriner Hekimden destek alabileceklerinin ve tedavi alternatifleriyle ilgili bilinç oluşmadığını göstermektedir. Ayrıca Karen et al. (2020) bulgularıyla uyumlu olarak, mevcut çalışmaya katılan köpek sahiplerinin de psikoaktif ilaç kullanımı konusunda isteksiz oldukları, tedavi potansiyeli ve alternatifleri hakkında da yeterince bilgili olmadıkları gözlenmiştir.

Bu çalışmada konuyla ilgili bir soru olmamasına rağmen klinik gözlemlerimizi doğrular nitelikte, Veteriner Hekimlerin de hastalara davranış noktasında soru sormadıkları, bu anlamda muayene yapmadıkları ortaya konmuştur (Roshier and McBride, 2013). Maalesef sadece ülkemizde değil, dünyada Veteriner psikiyatri, konusu ağırlığının çok uzağında bir altyapı geliştirmiştir (NAVMEC Board of Directors, 2011; Kogan et al., 2019).

6. SONUÇ

Bu çalışmanın verileri, katılımcıların köpek sahiplenirken yavru yaşları tercih ettikleri, kadın katılımcıların dişi köpek sahiplenmeye, erkek katılımcıların ise erkek köpek sahiplenmeye daha yatkın olduğu, kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettikleri köpeği sahiplenmeye daha istekli olduklarını göstermektedir.

Ayrıca, hayvan sahibi köpeğinin içgüdüsel ve psikolojik profili, oyun ve diğer ihtiyaçları, beden dili ve davranışsal ırk özellikleri hakkında bilgileri dezenformasyona açık kanallardan elde etmeyi tercih ettiği, ilköğretim düzeyinde eğitim görmüş katılımcıların köpeklerinin davranış problemlerinin çözümünde petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanmaya daha yatkın oldukları, en az üniversite düzeyinde eğitim almış katılımcıların ise petshoplardan gelen tavsiyeleri daha az dinledikleri söylenebilir.

Katılımcıların gerekirse ve Veteriner Hekim reçete ederse, köpeklerine antidepresan, antipsikotik bir ilaç kullanmaya pek de sıcak bakmadıkları, kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre Veteriner Hekim tarafından reçete edilen psikoterapötik ilaçlara alternatif olarak bitkisel kökenli doğal ürünler kullanmaya daha istekli oldukları da veriler arasındadır.

Bu çalışma, köpek sahiplerinin köpeklerindeki davranış problemlerini tanıma konusunda oldukça donanımsız olduğunu, tanımlayabildikleri problemlere tedavi seçenekleri konusunda yetersiz bir farkındalık oluşturduklarını, agresyon gibi önemli ve halk sağlığını tehdit edici problemlerde dahi tedaviye gerektiği şekilde yönelmediklerini ve hatta psikoaktif ilaç kullanmaya karşı da mesafeli durduklarını göstermektedir.

Bu veriler, pek çok problemi ve sonuçta terk edilmenin temelini oluşturmaktadır. Veteriner psikiyatri, bilimsel açıdan bakıldığında hala pek önemsenmese de, psikiyatri aslında bir nörokimyasal modifikasyon yani sağaltım anlamına gelmektedir. Diğer somatik hastalıklara benzer çevre faktörleri ve genetik gibi çeşitli bileşenler ile ortaya çıkan davranış problemleri, çok büyük oranda doğru yaklaşım ve psikoaktif medikasyonlar ile çözülebilen olgulardır.

Sonuç olarak, mevcut verilerin işaret ettiği üzere köpek sahiplerinde davranış altyapısı, köpeklerin içgüdüsel ve bireysel ihtiyaçları, davranış problemlerinde çözüm

alternatifleri ve istikrar ihtiyacı gibi konularda, pet-sahip dinamiğinin her iki tarafında huzur ve mutluluk lehinde oluşması ve sürdürülebilir olması açısından farkındalık yaratılması, hem sosyal projelerle toplumsal boyutta hem de Veteriner Hekimlerce birebir düzlemde sağlanması elzemdir. Bir başka nokta ise, her ne kadar bu çalışmada ele alınmasa da, Veteriner Hekimlik alanında da psikiyatrinin daha ciddi incelenmesi, diğer hastalıklar gibi aslında somatik temelli olduğunun kabulüyle sürecin başlaması doğru bir adım olacaktır.



KAYNAKÇA

- Arendt M., Cairns KM., Ballard JWO., Savolainen P., Axelsson E. (2016). Diet adaptation in dog reflects spread of prehistoric agriculture. *Heredity* (Edinb) 117(5): pp. 301–306.
- Atasoy F. (2022). Kedi-Köpek Yetiştiriciliği Öğrenci Ders Notu. Ankara Üniversitesi Vet.Fakültesi. Erişim: 21 Mart 2022, <https://acikders.ankara.edu.tr/course/view.php?>
- Barrera G., Jakovcevik A., Bentosela M. (2008). Quality of life in dogs housed in shelters: Interventions to improve their well-being. *Suma Psicol.*; 15(2): pp. 154-337.
- Bata S., Dziki A., Ayika D. (2011). Retrospective study of dog bite cases in Bukuru, Plateau, Nigeria. *Sci. World J.* ; 6(4): pp. 17–19
- Bir, C., Widmar, N., Croney, C. C. (2017). Stated Preferences for Dog Characteristics and Sources of Acquisition. *Animals: an open access journal from MDPI*, 7(8): pp. 59.
- Boyko A. R., Quignon P., Li L. (2010). A simple genetic architecture underlies morphological variation in dogs. *PLoS Biology*, pp. 8.
- Brown, B. B., Jensen, W. A. (2020). Dog Ownership and Walking: Perceived and Audited Walkability and Activity Correlates. *International journal of environmental research and public health*, 17(4): pp. 1385.
- Cannas S., Talamonti Z., Mazzola S., Minero M., Picciolini A., Palestini C. (2018). Factors associated with dog behavioral problems referred to a behavior clinic, *Journal of Veterinary Behavior*, Volume 24, pp. 42-47.
- Canejo-Teixeira R., Neto I., Baptista L. V., Niza, M. (2019). Identification of dysfunctional human-dog dyads through dog ownership histories. *Open veterinary journal*, 9(2): pp. 140–146.
- Carvelli A., Scaramozzino P., Iacoponi F., Condoleo R., Della Marta, U. (2020). Size, demography, ownership profiles, and identification rate of the owned dog population in central Italy. 15(10).
- Cendón P.M., Holm A., Balague E.J. (2011). Abandono de Animales de Compañía. *Universidad Autónoma de Barcelona, Deontología y Veterinaria Legal.* : pp. 1–22.
- Clay L., Paterson M.B.A., Bennett P., Perry G., Phillips C.C.J. (2020). Comparison of canine behavior scored using a shelter behavior assessment and an owner completed questionnaire, C-BARQ. *Animals.*; 10(10): pp. 1797.
- Coppinger R., Schneider R. (1995). Evolution of working dogs. In J Serpell (Ed.), *Domestic dog, its evolution, behaviour and interactions with people*, pp. 22–47.
- Cruz F., Vilà C., Webster MT. (2008). The legacy of domestication: accumulation of deleterious mutations in the dog genome. *Molecular Biology and Evolution*. 25(11): pp. 2331–2336.
- Dalgin D., Meral Y., Çenesiz M. (2017). Risperidone as a promising treatment of choice in dog owner directed aggression. *Kafkas Univ. Vet. Fak. Derg.*, 23 (4): pp.629-634.
- Delgado-Jorán E.P. (2017). Análisis de los Factores Que Inciden en el Abandono de Mascotas (Perros) y su Impacto Social en el Sector Fertisa de la Coop “Ahora Le Toca Al Pueblo”, de la Ciudad de Guayaquil. Ph.D. Thesis.
- Dobney K., Larson G. (2006). Genetics and animal domestication: new windows on an elusive process. *Journal of Zoology*. 269(2): pp. 261–271.
- Dodurka T. (2005). Köpeklerde Davranış Sorunları, Remzi Kitabevi-İstanbul.
- Doebley J. (1989). Isozymic evidence and the evolution of crop plants. In: Soltis DE, Soltis PS, Dudley TR (eds). *Isozymes in Plant Biology*. Dordrecht: Springer.

- Dolan ED., Scotto J., Slater M., Weiss E. (2015). Risk factors for dog relinquishment to a Los Angeles municipal animal shelter. *Animals*. 5: pp. 1311.
- Duffy D.L., Kruger K.A., Serpell J.A. (2014). Evaluation of a behavioral assessment tool for dogs relinquished to shelters. *Prev. Vet. Med.*; 117: pp. 601–609.
- Duffy D. L., Serpell, J. A. (2012). Predictive validity of a method for evaluating temperament in young guide and service dogs. *Applied Animal Behaviour Science*, 138: pp. 99–109.
- Dutrow, E. V., Serpell, J. A., Ostrander, E. A. (2022). Domestic dog lineages reveal genetic drivers of behavioral diversification. *Cell*, 185(25).
- Eddy T.J., Gallup G.G., Povinelli, D.J. (1993). Attribution of Cognitive States to Animals: Anthropomorphism in Comparative Perspective. *Journal of Social Issues*;49(1):pp.87-101.
- Ekor M. (2014). The growing use of herbal medicines: issues relating to adverse Reactions and challenges in monitoring safety *Front. Pharmacol.*, 4: pp. 177.
- Endo K., Yamasaki S., Ando S., Kikusui T., Mogi K., Nagasawa M., Kamimura I., Ishihara J., Nakanishi M., Usami S., Hiraiwa-Hasegawa M., Kasai K., Nishida, A. (2020). Dog and Cat Ownership Predicts Adolescents' Mental Well-Being: A Population-Based Longitudinal Study. *International journal of environmental research and public health*, 17(3): pp. 884.
- Eyre-Walker A., Gaut RL., Hilton H., Feldman DL., Gaut BS. (1998). Investigation of the bottleneck leading to the domestication of maize. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 95(8): pp. 4441–4446.
- Frank D., Beauchamp G., Palestrini C. (2010). Systematic review of the use of pheromones for treatment of undesirable behavior in cats and dogs *J. Am. Vet. Med. Assoc.*, 236, pp. 1308.
- Freedman AH., Wayne RK. (2017). Deciphering the origin of dogs: From fossils to genomes. *Annual Review of Animal Biosciences*. 5: pp. 281–307.
- Freiwald A., Litster A., Weng H. (2014). Survey to investigate pet ownership and attitudes to pet care in metropolitan Chicago dog and/or cat owners. *Prev Vet Med.*; 115: pp. 198–204.
- Galibert F, Quignon P, Hitte C, André C. (2011). Toward understanding dog evolutionary and domestication history. 334(3): pp. 190.
- Goldberger E., Rapoport J. (1991). Canine acral lick dermatitis. Response to the antiobsessional drug clomipramine. *JAAHA.*, 27: pp. 179-182.
- Gorodetsky E. (1997). Epidemiology of dog and cat euthanasia across Canadian prairie provinces. *Can. Vet. J.* ; 38: pp. 649–652.
- Göksel, A. (2022). Bireylerin Okuma Tercihleri ve Okuma Araştırmalarında Eğilimler. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(3), 1897-1911.
- Gray D.C., Rutledge C.M. (2013). Herbal supplements in primary care: patient perceptions, motivations and effects on use *Holist. Nurs. Pract.*, 27, pp. 6-1.
- Hammerle M., Horst C., Levine E., Overall K., Radosta L., Rafter-Ritchie M., Yin S. (2015). AAHA Canine and Feline Behavior Management Guidelines, *J. Am. Anim. Hosp. Assoc.*, 51, pp. 205.
- Harris L., Durston T., Flatman J., Kelly D., Moat M., Mohammed R. (2019). Impact of socio-economic status on accessibility of dog training classes. *Animals*. 9:849.

- Hartnack S., Springer S., Pittavino M., Grimm H. (2016). Attitudes of Austrian veterinarians towards euthanasia in small animal practice: impacts of age and gender on views on euthanasia. *BMC Vet. Res.*; 12: pp. 26.
- Hedhammar Å., Egenvall A., Olson P., Sallander M., Uddman U., Bonnet B. (1999). Hund i Sverige. Dogs in Sweden. *Svensk Veterinärtidning*; 51: pp. 355–362.
- Herron M.E., Lord L.K., Hill L.N., Reisner L.R. (2007). Effects of preadoption counseling for owners on house-training success among dogs acquired from shelters. *J. Am. Vet. Med. Assoc.*; 231: pp. 558–562.
- Herron M.E., Shofer F.S., Reisner I.R. (2009). Survey of the use and outcome of confrontational and non-confrontational training methods in client-owned dogs showing undesired behaviors, *J. Appl. Anim. Welf. Sci.*, 117, pp. 47-54.
- Horowitz A.C., Bekoff M. (2007). Naturalizing Anthropomorphism: Behavioral Prompts to Our Humanizing of Animals. *Anthrozoös*, 20(1): pp. 23-35.
- Haupt K.A. (2006). Terminology Think Tank: Terminology of aggressive behavior. *J. Vet. Behav.*; 1: pp. 39–41.
- Jensen, J.B.H., Sandøe, P., Nielsen, S.S. (2020). Owner-Related Reasons Matter more than Behavioural Problems, A Study of Why Owners Relinquished Dogs and Cats to a Danish Animal Shelter from 1996 to 2017. *Animals*, 10: pp. 1064.
- Kaneko, F., Arata, S., Takeuchi, Y., & Mori, Y. (2013). Analysis of associations between behavioral traits and four types of aggression in Shiba Inu. *The Journal of veterinary medical science*, 75(10): pp. 1297–1301.
- Karen A., Haaften V., Emma K., Kolus C., Hart L., Kogan L.R. (2020). A survey of dog owners' perceptions on the use of psychoactive medications and alternatives for the treatment of canine behavior problems, *Journal of Veterinary Behavior*, Volume 35, pp. 27-33.
- Kisiel LM., Jones-Bitton A., Sargeant JM., Coe JB., Flockhart DTT., Reynoso Palomar A. (2016). Owned dog ecology and demography in Villa de Tezontepec, Hidalgo, Mexico. *Prev Vet Med.*; 135: pp. 37–46.
- Kogan L.R., Hellyer P.W., Rishniw M., Schoenfeld-Tacher R. (2019). Animal behavior veterinarian training, comfort level and intervention techniques *J. Vet. Med. Educ.*, pp. 1-12.
- Kubinyi E., Turcsán B., Miklósi A. (2009). Dog and owner demographic Characteristics and dog personality trait associations, *Behavioural Processes*, Volume 81, Issue 3, Pages 392-401.
- Kwan J.Y., Bain M.J. (2013). Owner attachment and problem behaviors related to relinquishment and training techniques of dogs *J. Appl. Anim. Welf. Sci.*, 16, pp. 168-183.
- Larson G., Karlsson EK., Perri, A. (2012). Rethinking dog domestication by integrating genetics, archeology, and biogeography. *Proceedings of the National Academy of Sciences USA*, 109: pp. 8878–8883.
- LaVallee E., Mueller M.K., McCobb E. A (2017). Systematic review of the literature addressing veterinary care for underserved communities. *Anim Welf Sci.* (2017) 20: pp. 381–394.
- Lepper M., Kass P. H., Hart L. A. (2002). Prediction of adoption versus euthanasia among dogs and cats in a California animal shelter. *J. Appl. Anim. Welf. Sci.* 5: pp. 29–42.
- Leslie B.E., Meek A.H., Kawash G.F., McKeown D.B. (1994). An epidemiological investigation of pet ownership in Ontario. *Can. Vet. J.*; 35: pp. 218–222.

- Lord MS., Casey RA., Kinsman RH., Tasker S., Knowles TG., Da Costa RE (2020). Owner perception of problem behaviours in dogs aged 6 and 9- months. *Appl Anim Behav Sci.* 232: pp. 105-147.
- Malm, K. (2001): Problembeteende hos hundar – en inventering. Forskningsrapport. Djursjukhuset i Skara, SLU, Sweden.
- Markovits A.S., Queen R. (2009). Women and the World of Dog Rescue: A Case Study of the State of Michigan. *Soc. Anim.*; 17:325–342.
- Marston L. C., Bennett P. C. (2003). Reforging the bond towards successful canine adoption. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 83: pp. 227–245.
- Martínez Á.G., Pernas G.S., Casalta J.D., Rey M.L.S., De la Cruz Palomino L.F. (2011). Risk factors associated with behavioral problems in dogs *J. Vet. Behav.: Clin. Appl. Res.*, 6, pp. 225-231.
- Michell A. (1999). Longevity of British breeds of dog and its relationships with-sex, size, cardiovascular variables and disease. *Vet. Rec.*; 145: pp. 625–629.
- Mo D. Salman, Jennifer Hutchison, RebeccaRuch-Gallie, LoriKogan, John C. New Jr., Phillip H. Kass&Janet M. Scarlett (2000). Behavioral Reasons for Relinquishment of Dogs and Cats to 12 Shelters, *Journal of Applied Animal Welfare Science*, 3 (2): pp. 93-106.
- Mondelli F., Prato-Prevde E., Verga M., Levi D., Magistrelli S., Valsecchi P. (2004). The bond that never developed: Adoption and relinquishment of dogs in a rescue shelter. *J. Appl. Anim. Welf Sci.* pp.7.
- Mota-Rojas, D., Calderón-Maldonado, N., Lezama-García, K., Sepiurka, L., & Maria Garcia, R. C. (2021). Abandonment of dogs in Latin America: Strategies and ideas. *Veterinary world*, 14(9): pp. 2371–2379.
- Murray J.K., Browne W.J., Roberts M.A., Whitmarsh A., Gruffydd-Jones T.J. (2010). Number and ownership profiles of cats and dogs in the UK. *Vet Rec.* pp. 163–168.
- NAVMEC Board of Directors (2011). The North American Veterinary Medical Education Consortium (NAVMEC) looks to veterinary medical education for the future: “Roadmap for Veterinary Medical Education in the 21st Century: Responsive, Collaborative, Flexible” *J. Vet. Med. Educ.*, 38: pp. 320-327.
- New JC., Salman M., King M., Scarlett JM., Kass PH., Hutchison JM. (2000). Characteristics of shelter-relinquished animals and their owners compared with animals and their owners in US pet-owning households. 3: pp. 179–201.
- Odore R., Rendini D., Badino P., Gardini G., Cagnotti G., Meucci V., Intorre L., Bellino C., Angelo AD. (2020): Behavioral Therapy and Fluoxetine Treatment in Aggressive Dogs: A Case Study. *Animals*. 10: pp. 832.
- O'Neill DG., Church DB., McGreevy PD., Thomson PC., Brodbelt DC. (2013). Longevity and mortality of owned dogs in England. *Vet J.* ; 198: pp. 638–643.
- Orlando J.M. (2018). Behavioral nutraceuticals and diets. *Vet. Clin. North. Am. Small. Anim. Pract.*, 48, pp. 473.
- Ostrander E. A., Galibert, F. (2006). Forward. In E. A. Ostrander, U. Giger & K. Lindblad-Toh (Eds.), *The dog and its genome*, pp. 13-19.
- Ostrander, E. A. (2007). Genetics and the shape of dogs. *American Scientific*, 95: pp. 406–413.
- Ostrander EA., Wayne RK., Freedman AH., Davis BW. (2017). Demographic history, selection and functional diversity of the canine genome. *Nature Reviews Genetics.*, 18(12): pp. 705–720.

- Parker HG., Kim LV., Sutter NB. (2004). Genetic structure of the purebred domestic dog. *Science*, 304: pp. 1160–1164.
- Patronek G.J., Bradley J., Arps E. (2022). Saving normal: A new look at behavioral incompatibilities and dog relinquishment to shelters, *Journal of Veterinary Behavior*, Volume 49, pp. 36-45.
- Patronek G.J., Glickman LT., Moyer MR. (1995). Population dynamics and the risk of euthanasia for dogs in an animal shelter. *Anthrozoös.*; 8: pp. 31–43.
- Payne E., Bennett PC., McGreevy PD. (2015). Current perspectives on attachment and bonding in the dog-human dyad. *Psychol. Res. Behav. Manag.*; 8: pp. 71–79.
- Pegram, C., Gray, C., Packer, R., Richards, Y., Church, D. B., Brodbelt, D. C., & O'Neill, D. G. (2021). Proportion and risk factors for death by euthanasia in dogs in the UK. *Scientific reports*, 11(1): pp. 9145.
- Persson K., Selter F., Neitzke G., Kunzmann, P. J. A. (2020). Philosophy of a “Good Death” in Small Animals and Consequences for Euthanasia in Animal Law and Veterinary Practice. 10: pp. 124.
- Poyraz Ö. (2001). Evcil Hayvanlarda Davranış Bilgisi, Yüksek Lisans ders notları, Ankara.
- Protopopova A., Gunter T. M. (2017). Adoption and relinquishment interventions at the animal shelter: a review. *Anim. Welf.* 26: pp. 35–48.
- Pulczer AS., Jones-Bitton A., Waltner-Toews D., Dewey CE. (2013). Owned dog demography in Todos Santos Cuchumatán, Guatemala. *Prev Vet Med.*; 108: pp. 209–217.
- Reese L.A., Skidmore M., Dyar W., Rosebrook E. (2017). No Dog Left Behind: A Hedonic Pricing Model for Animal Shelters. *J. Appl. Anim. Welf. Sci.*; 20: pp. 52-64.
- Reisner IR (2014): The use of medications in canine behavioral therapy. Reisner Veterinary Behavior & Consulting Services, Media, Pennsylvania, USA.
- Roshier, A. L., McBride, E. A. (2013). Veterinarians' perceptions of behaviour support in small-animal practice. *The Veterinary record*, 172(10): pp. 267.
- Rowan A., Kartzel T. (2018). Dog population & dog sheltering trends in the United States of America, *Animals*, 8, pp. 5.
- Ruiz-Chavez Z., Salvador-Meneses J., Mejía-Astudillo C., Díaz-Quilachamín S. (2019). In: Analysis of Dog's Abandonment Problem using Georeferenced Multi-Agent Systems. Switzerland: Springer; pp. 297–306.
- Said C.K. Universidad Autónoma de Barcelona, España (2017). Políticas Públicas de Control en Población Canina en la Ciudad de México. Tesis de Maestría. La Web Center, Derecho Animal; pp. 59.
- Sallander, M., Hedhammar, A., Rundgren, M., & Lindberg, J. E. (2001). Demographic data of a population of insured Swedish dogs measured in a questionnaire study. *Acta veterinaria Scandinavica*, 42(1): pp. 71–80.
- Salman M.D., Ruche-Gallie R., Kogan L., New J.C., Kass P.H., Scarlett J.M. (2000). Behavioral reasons for relinquishment of dogs and cats to 12 shelters. *J. Appl. Anim. Welf. Sci.*; 3: pp. 93–106.
- Sampson J., Binns, M. M. (2006). The Kennel club and the early history of dog shows and breed clubs. In E. A. Ostrander, U. Giger & K. Lindblad-Toh, *The dog and its genome*, pp. 19–30.
- Santos B.O. (2015). Manejo populacional de Cães e Gatos: Métodos Quantitativos Para Caracterizar Populações, Identificar Prioridades e Estabelecer Indicadores. Doctoral Tesis. FMVZ/USP, São Paulo. pp. 87.

- Scarlett J.M., Salman M.D., New J.G., Kass P.H. (2002). The role of veterinary practitioners in reducing dog and cat relinquishments and euthanasias, *J. Am. Vet. Med. Assoc.*, 220, pp. 306-311.
- Scott J. P., Fuller, J. L. (1965). *Genetics and the social behavior of the dog*. Chicago: Chicago University Press.
- Serpell J.A. (2002). Anthropomorphism and Anthropomorphic Selection—Beyond the “Cute Response”. *Society & Animals*, 10: pp. 4.
- Slater M. (2001). The role of veterinary epidemiology in the study of free-roaming dogs and cats. *Prev. Vet. Med.* ; 48(4): pp. 273–286.
- Slater MR., Di Nardo A., Pediconi O., Villa PD., Candeloro L., Alessandrini B. (2008). Cat and dog ownership and management patterns in central Italy. *Prev Vet Med.* ; 85: pp. 267–294.
- Spain B., O'Dwyer L., Moston SJA. (2019). Pet loss: Understanding disenfranchised grief. *Memor. Use Posttraumatic Growth*. 2019 ; 32: pp. 555–568.
- Teclaw R.F., Mendlein J.M., Garbe P.L., Mariolis P. (1992). Characteristics of pet populations and households in the Purdue Comparative Oncology Program Catchment Area, *J. Am. Vet. Assoc.*; 201: pp. 1725–1729.
- Thalman O., Shapiro B., Cui P. (2013). Complete mitochondrial genomes of ancient canids suggest a European origin of domestic dogs. *Science*, 342: pp. 871–874.
- Trapp SM. (2010). Causes of death and reasons for euthanasia in a hospital population of dogs and cats. *Braz. J. Vet. Res. Anim. Sci.* ; 47: pp. 395–402.
- Trut L., Oskina I., Kharlamova, A. (2009). Animal evolution during domestication: The domesticated fox as a model. *Bioessays*, 31: pp. 349–360.
- Tzivian L., Friger M., Kushnir T. (2015). Associations between Stress and Quality of Life: Differences between owners keeping a living dog or losing a dog by Euthanasia; pp. 10.
- Vanhonacker, F., Verbeke, W., Van Poucke, E., & Tuytens, F. (2007). Segmentation based on consumers' perceived importance and attitude toward farm animal welfare. *International Journal of Sociology of Agriculture and food*, 15(3): pp. 91–107.
- Verhue D., Verzeijden D. (2003). *Burgeroordelen over De Veehouding, Uitkomsten Publieksonderzoek. Veldkamp*; Amsterdam, The Netherlands.
- Westgarth C., Pinchbeck G.L., Bradshaw J.W.S., Dawson S., Gaskell R.M., Christley R. (2007). Factors associated with dog ownership and contact with dogs in a UK community. *BMC Vet. Res.*; 3: pp. 1–9.
- Winkle M., Johnson A., Mills D. (2020). Dog Welfare, Well-Being and Behavior: Considerations for Selection, Evaluation and Suitability for Animal-Assisted Therapy. *Animals* 10(11): pp. 2188.
- Wilkin C. L., Fairlie P. Ezzedeen S. R. (2016). Who let the dogs in? A look at pet-friendly workplaces. 9: pp. 96–109.
- Woodruff K.A., Smith D.R. (2017). An Estimate of the Number of Dogs in US Shelters, *Proceedings. North American Veterinary Conference Small Animals Edition*, pp. 31.
- Yeates JW., Main DCJ. (2011). Veterinary opinions on refusing euthanasia: Justifications and philosophical frameworks. *Vet. Rec.*; 168: pp. 263.
- Young A., & Bannasch D. (2006). Morphological variation in the dog. In E. A. Ostrander, U. Giger, K. Lindblad-Toh (Eds.), *The dog and its genome*, pp. 47–65.

- Zhang Z., Khederzadeh S., Li Y. (2020). Deciphering the Puzzles of Dog Domestication, Kunming Institute of Zoology, Chinese Academy of Sciences, Zoology Research. 41(2): pp. 97–104.
- Zijlema W. L., Christian H., Triguero-Mas M., Cirach M., van den Berg M., Maas J., Gidlow, C. J., Kruize H., Wendel-Vos W., Andrušaitytė S., Grazuleviciene R., Litt J., Nieuwenhuijsen, M. J. (2019). Dog ownership, the natural outdoor environment and health: a cross-sectional study. *BMJ open*, 9(5).



EKLER

ANKET SORULARI	
1. Yaş Aralığınız? a) 18-25 b) 26-35 c) 36-45 d) 46-55 e) 56 -65 f) 65 Üzeri	6. Hane halkı aylık geliriniz? a) 2.000- 5.000 TL b) 5.001-10.000 TL c) 10.000 TL Üstü
2. Cinsiyetiniz? a) Kadın b) Erkek	7. Çocuk sayısı? a) Çocuğum Yok b) 1 c) 2 d) 3 e) 4 ve Üstü
3. Eğitim durumunuz? a) İlköğretim b) Lise c) Üniversite d) Lisansüstü	8. Şu anda sahip olduğunuz kaç köpeğiniz var? a) Köpeğim Yok b) 1 c) 2 d) 3 e) 4 ve Üstü
4. Mesleğiniz? a) Serbest Meslek b) Memur c) Öğretmen d) Öğrenci e) Akademisyen f) Çalışmıyor g) Emekli	9. Daha önce köpek beslediniz mi? a) Evet b) Hayır
5. Medeni durumunuz? a) Evli b) Bekâr c) Boşanmış	10. Davranış uyumu açısından sizce hangi yaş aralığında köpek sahiplenmek daha uygundur? a) Yavru (1-2 ay) b) Yavru (3-6 ay) c) Genç (7-12 ay) d) Yetişkin (12 ay Üstü)

11. Sizce davranış özellikleri bakımından hangi cinsiyetten köpek daha uyumludur? a) Dişi b) Erkek c) Fark etmez 12. Davranış özellikleri açısından köpek sahiplendirirken hangisini tercih edersiniz? a) Kesinlikle saf ırk olmalı b) Tanıdığım bir köpeğin yavrusunu tercih ederim c) Sokak veya barınaktan olumlu enerji hissettiğim köpeği sahiplenirim d) Petshop veya üreticiden alırım e) Fark etmez 13. Köpeğinizin içgüdüsel ve psikolojik profili, oyun ve diğer ihtiyaçları, beden dili ve davranışsal ırk özellikleri hakkında bilginiz var mı? Var ise nereden bilgi ediniyorsunuz? (Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz.) a) Bilgim yok b) Var, internet ve Medyadan c) Var, Veteriner Hekimden d) Var, Diğer Hayvan Sahiplerinden e) Var, Petshoptan f) Var, Kitap ve Bilimsel Makalelerden 14. Köpeğinizin mizacını nasıl tanımlarsınız? (Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz.) a) Sakin ve uysal b) Sıcakkanlı, neşeli ve oyuncu c) Aşırı korumacı d) Nazlı ve huysuz e) Öfkeli, tehditkâr ve saldırgan f) Çok akıllı, her dediğimi anlar g) Korkak ve ürkek h) Dominant, hep lider olmak ister i) Kuşkulu ve kaygılı j) Meraklı k) Mahzun ve Duygusal l) Yalnızlığı sever	15. Köpeğinizin eğitimi için hiç profesyonel eğiticiye başvurduğunuz mu? a) Hayır b) Evet, ama hiç yararlı olmadı c) Evet, çok yararlı oldu 16. Köpeğinizde aşağıdaki davranış problemlerinden bir veya birkaçını gözlemlediniz mi? (Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz.) a) Hayır, köpeğimde hiçbir davranış problemi gözlemedim. b) Havlama c) Yalnız kaldığında havlama, eşyalara zarar verme d) Başka köpeklere karşı saldırganlık e) Kedilere karşı saldırganlık f) Yabancı kişilere karşı saldırganlık g) Zaman zaman aile bireylerine karşı saldırganlık h) Kendi eşya, mama veya alanına karşı saldırganlık i) Yavrusunu koruma amaçlı saldırganlık j) Isırma k) Huzursuzluk (Anksiyete) l) Ortak yaşam alanına idrar ve dışkı bırakma m) İtaat eksikliği n) Temasa karşı reaksiyon gösterme o) Misafir eşyalarına (ayakkabı, çanta vb.) zarar verme p) Veteriner kliniğinde saldırganlık q) İnsana karşı çiftleşme davranışı r) Elden yiyecek istemede aşırı ısrar s) Çocuklara karşı saldırganlık t) Fobi (Yükses ses, gök gürültüsü, araç korna sesi vb.) u) Ev eşyalarına zarar verme alışkanlığı v) Araca binmeye direnç w) Aşırı duygusal hassasiyet (Bağırıldığında, ceza alındığında, evden bir bireyin ayrılması gibi nedenlerle depresyon belirtileri gösterme) x) Gıda niteliği taşımayan maddeleri yeme y) Kendine zarar verme (Nedensiz olarak kuyruğunu veya derisini ısırma vb.)
---	---

17. Köpeğinizde sizi rahatsız eden bir davranış bozukluğu ile karşılaşırsanız aşağıdaki alternatiflerden hangisini seçerdiniz? (Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

- a) Kendim düzeltmeye çalışırım
- b) Veteriner Hekime danışırım
- c) Petshop tan tavsiye alırım
- d) Kendim veya tecrübeli bir tanıdığımın önerisiyle ilaç kullanırım
- e) Başka bir sahip ararım
- f) Beslenebileceği bir alana bırakırım
- g) Barınağa bırakırım

18. Köpeğinizde davranış bozukluğu için daha önce psikoterapötik bir ilaç kullandınız mı?

- a) Evet
- b) Hayır

19. Gerekirse ve Veteriner Hekim reçete ederse, köpeğinize antidepresan, antipsikotik bir ilacı verir misiniz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Belki

20. Köpeğinizin davranış problemi çözümünde, petshoplar tarafından tavsiye edilen tedavi ve ilaçları kullanır mısınız?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Belki

21. Köpeğinizin davranış problemlerinin tedavisinde Veteriner Hekim tarafından reçete edilen psikoterapötik (antidepresan, antipsikotik vb.) ilaçlara alternatif olarak bitkisel kökenli doğal ürünler kullanmayı tercih eder misiniz?

- a) Hayır, Veteriner Hekim ne yazdıysa onu kullanırım
- b) Evet, Veteriner hekimime doğal ve bitkisel bir alternatif önermesi konusunda ısrarcı olurum.
- c) Evet, İlacın yanı sıra kendi uygun gördüğüm, internet veya başkası tarafından önerilen ürünleri kullanırım.
- d) Köpeğim için asla psikoterapötik ilaç kullanmam, varsa doğal ürün kullanırım.

22. Hayat kalitenizi etkileyecek düzeyde saldırganlık (agresyon) gösteren bir köpeğiniz olsa, bu nedenle ötenazi düşünür müsünüz?

- a) Evet
- b) Hayır, sokak veya barınağa bırakırım
- c) Hayır, ne olursa olsun onunla yaşamaya devam ederim.



ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
29.01.2021	01	2021/14

KARAR NO:
2021/14

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Oğuzhan KALKAN' ın Prof. Dr. Duygu DALĞIN danışmanlığında "Hayvan Sahiplerinin, Köpeklerinde Görülen Davranış Problemleri ve Tedavi Alternatiflerine Yaklaşımı" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket çalışmasını içeren 1675 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Oğuzhan KALKAN' ın Prof. Dr. Duygu DALĞIN danışmanlığında "Hayvan Sahiplerinin, Köpeklerinde Görülen Davranış Problemleri ve Tedavi Alternatiflerine Yaklaşımı" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket çalışmasının kabulüne oy birliği ile karar verildi.

ÖZ GEÇMİŞ

Vet. Hek. Oğuzhan KALKAN, 2010 yılında Kırıkkale Mehmet Akif Ersoy Anadolu Lisesi'ni tamamladıktan sonra Erzurum Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nden 2016 yılında mezun oldu. 2020 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Veteriner İç Hastalıkları Anabilim Dalı Yüksek Lisans programına girdi. Lisans mezuniyetinden sonra 2016 yılında kurduğu Kalkan Veteriner Hekim Muayenehanesinde sorumlu Veteriner Hekim olarak görev yapan Oğuzhan KALKAN, başlangıç düzeyinde İspanyolca ve Rusça, orta derecede Almanca ve İngilizce ile iyi derecede Yunanca bilmektedir. Mesleki ilgi alanları Köpek ve Kedi İç Hastalıkları ile Doğum ve Jinekolojidir. Temel ilgi alanları ise Psikoloji, Sosyoloji, Tarih ve Siyaset bilimleridir.

İletişim Bilgileri

ORCID ID : 0000-0003-2029-6729

Yayınlar:

1. Kalkan O., Uçar Ö. (2016). Köpeklerde Spermanın Alınması, Saklanması ve Suni Tohumlamada Kullanılmasına Kısa Bir Bakış. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi, (1) 2: ss. 25-36.